

Sosyal Bilimler
Enstitüsü

T.C.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

DİN EĞİTİMİ BİLİM DALI

**OKUL ÖNCESİ DÖNEM İNANÇ TEMALİ ÇOCUK
KİTAPLARININ DİN EĞİTİMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

SÜMEYRA KARATOPRAK

İSTANBUL, 2021

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
FELSEFE VE DİN BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
DİN EĞİTİMİ BİLİM DALI

**OKUL ÖNCESİ DÖNEM İNANÇ TEMALI ÇOCUK
KİTAPLARININ DİN EĞİTİMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

SÜMEYRA KARATOPRAK

Danışman: DOÇ. DR. RAMAZAN GÜREL

İSTANBUL, 2021

ÖZET

OKUL ÖNCESİ DÖNEM İNANÇ TEMALİ ÇOCUK KİTAPLARININ DİN EĞİTİMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu çalışma 2015-2021 yılları arasında okul öncesi dönem çocuklar için yayınlanmış olan inanç temalı hikâye kitaplarının içerik, biçim ve resimleme nitelikleri açısından incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırma betimsel tarama modelinde planlanan bir çalışmadır. Araştırmada, literatür taranarak araştırmacı tarafından geliştirilen, 84 kriterden oluşan “Okul Öncesi İnanç Temalı Hikâye Kitabı İnceleme Formu” ile 2000-2015 yılları arasında basılmış 36 okul öncesi inanç temalı hikâye kitabı incelenmiştir. İncelenen kitaplar künye bilgileri, içerik, biçim ve özelliklerine göre değerlendirilmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler, yüzde ve frekans dağılımları şeklinde ifade edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Din Eğitimi, Okul Öncesi Din Eğitimi, Çocuk Edebiyatı, Resimli Hikâye Kitapları, Dinî İçerikli Çocuk Kitapları.

ABSTRACT

**EVALUATION OF PRE-SCHOOL FAITH-THEMED CHILDREN BOOKS IN
TERMS OF RELIGIOUS EDUCATION**

This study was conducted to examine the faith-themed storybooks published for preschool children between 2015-2021 in terms of content, form and illustration qualities. The research is a study planned in the descriptive survey model. In the research, the “Preschool Faith Themed Storybook Review Form” consisting of 84 criteria, developed by the researcher by scanning the literature, and 36 preschool faith themed story books published between 2015-2021 were examined. The examined books were evaluated according to their imprint information, content and format. The data obtained from the research were expressed as percentages and frequency distributions.

Keywords: Religious Education, Pre-school Religious Education, Children’s Literature, Picture Story Books, Religious-Content Children Books.

ÖN SÖZ

Hikâye, okul öncesi dönem eğitimde kullanılan en etkili yöntemlerden biri olarak kabul edilir. Hikâyeler soyut konuları somutlaştırmayı, çocuğun algı seviyesine hitap etmeyi kolaylaştırdığı için din eğitiminde de sıklıkla kullanılmaktadır. Çocukların dinî kimliğinin oluşmasında okudukları eserlerin büyük önemi vardır. Eserde tasarlanan olaylar, olayların kahramanları, üslup ve kitapta yer alan diğer unsurlar çocuk üzerinde iz bırakarak, kişilik gelişimine etki ederler. Bu nedenle çocukların yaşları, gelişim özellikleri, ilgi ve ihtiyaçları dikkate alınarak hazırlanmış nitelikli hikâye kitapları büyük önem kazanmaktadır. Okul öncesi resimli dinî hikâye kitaplarının ne derece titizlikle hazırlandığına dair yeterince araştırma ise yapılmamıştır. Biz de bu eksikliği fark ederek okul öncesi inanç temalı resimli hikâye kitaplarını belli açılardan incelemeyi amaçladık.

Araştırmanın problem durumu, problem cümlesi, alt problemleri, amacı, önemi, sınırlılıkları ve ilgili çalışmalar, araştırmanın yöntemi, evreni, örnekleme, veri toplama araçları, veri toplama süreci ve analizi çalışmanın giriş bölümünü meydana getirmektedir. İkinci bölümde kavramsal ve teorik çerçeve yer almaktadır. Araştırmanın üçüncü bölümünde, araştırma kapsamında incelenen okul öncesi inanç temalı resimli hikâye kitaplarına ilişkin bulgular ve yorumlara yer verilmiştir. Araştırmanın dördüncü bölümünde ise örnekleme alınan çocuk kitaplarının incelenmesi sonrasında varılan sonuçlar ve çocuk kitaplarının nasıl olabileceğine dair öneriler sunulmuştur.

Tez sürecimde yardımcı olan danışmanım Doç. Dr. Ramazan Gürel'e, hikâye inceleme formunu oluştururken görüşlerini benimle paylaşan Prof. Dr. Nurullah Altaş'a, Doç. Dr. Umut Kaya'ya, Dr. Melike Günyüz'e, Elif Konar Özkan'a ve çalışmamı düzenlememde bilgilerini benden esirgemeyen saygıdeğer hocam Doç. Dr. Ayhan Öz'e teşekkürlerimi sunarım. Bu süreçte sevgi ve destekleriyle her daim yanımda olan anneme, babama, biricik ablam Merve Karatoprak'a ve kardeşlerime teşekkür ederim.

Sümeyra Karatoprak

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	ii
ABSTRACT	iii
ÖN SÖZ.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
TABLolar LİSTESİ.....	ix
1. GİRİŞ.....	1
1.1.Araştırmanın Konusu ve Problemi	1
1.2.Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	2
1.3.Araştırmanın Kapsamı ve Sınırlılıkları	3
1.4.Araştırmanın Yöntemi	3
1.5.Evren ve Örneklem.....	3
1.6.Verı Toplama Süreci ve Verilerin Analizi.....	4
1.7.İlgili Çalışmalar.....	4
2. KAVRAMSAL ve TEORİK ÇERÇEVE.....	7
2.1. GELİŞİM VE OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUĞUNUN GELİŞİMİ	7
2.1.1. Gelişim	7
2.1.2. Okul Öncesi Dönemi Çocuğın Gelişim Alanları	8
2.1.2.1. Fiziksel Gelişim.....	8
2.1.2.2. Bilişsel Gelişim	9
2.1.2.3. Dil Gelişimi	10
2.1.2.4. Duygusal Gelişim	10
2.1.2.5. Sosyal Gelişim.....	11
2.1.2.6. Dinî Gelişim	12
2.1.2.7. İnanç Gelişimi	13
2.2. OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE DİN EĞİTİMİ VE İNANÇ	15
2.2.1. Din Eğitimi	15
2.2.2. Okul Öncesi Dönemde Din Eğitimi	15
2.2.2.1. Ailede Din Eğitimi	15
2.2.2.2. Diyanet İşleri Başkanlığı 4-6 Yaş Okul Öncesi Kur'an Kursu.....	17
2.2.3. Dinî İnanç Kavramı	19
2.2.4. Okul Öncesi Dönem Din Eğitiminde İnanç Öğrenme Alanları.....	19

2.2.4.1. Allah İnancı	20
2.2.4.2. Peygamber İnancı	20
2.2.4.3. Melek İnancı.....	21
2.2.4.4. Kitap İnancı	22
2.2.4.5. Ahiret İnancı.....	22
2.3. ÇOCUK EDEBİYATI VE ÇOCUK KİTAPLARI.....	23
2.3.1. Çocuk Edebiyatı	24
2.3.2. Çocuk Kitapları	24
2.3.2.1. Okul Öncesi Dönemde Çocuk-Kitap İlişkisi ve Çocuk Kitapları.....	25
2.3.2.3. Resimli Kitapların Çocuğun Gelişimine Katkısı	26
2.3.2.4. Resimli Hikâye Kitaplarında Bulunması Gereken Özellikler	27
2.3.2.4.1. Biçim Özellikleri	27
2.3.2.4.2. İçerik Özellikleri.....	29
2.3.2.5. Dinî İçerikli Çocuk Kitapları.....	31
3. BULGULAR VE YORUMLAR.....	34
3.1. Kitapların Künye Bilgilerine İlişkin Bulgular.....	34
3.2. Kitapların İçerik Özelliklerine İlişkin Bulgular.....	39
3.2.1.Dinî Kaynaklara Uygunluk.....	39
3.2.2.Eğitsel Özellikler	40
3.2.3.İnanç Gelişimi	45
3.2.4.4-6 Yaş DİB Kur'an Kursu Kazanımları.....	47
3.2.5. Kurgu Özellikleri.....	48
3.2.5.Dil ve Anlatım Özellikleri	52
3.3. Kitapların Biçim Özelliklerine İlişkin Bulgular	56
3.3.1. Tasarım Özellikleri.....	56
3.3.2. Resimleme Özellikleri	59
4. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	64
4.1. Sonuçlar.....	64
4.1.1. Kitapların Künye Bilgilerine İlişkin Sonuçlar.....	64
4.1.2. Kitapların İçerik Özelliklerine İlişkin Sonuçlar	64
4.1.3. Kitapların Biçim Özelliklerine İlişkin Sonuçlar	66
4.2. Öneriler.....	68
KAYNAKLAR.....	71
EK-1: İnanç Temalı Resimli Hikâye Kitabı İnceleme Formu	78
EK-2: Evren Kitap Listesi	81
EK-3: Örneklem Kitap Listesi	90

KISALTMALAR

DİA	Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
DİB	Diyanet İşleri Başkanlığı
Ed.	editör
No.	numara
s.	sayfa
SPSS İstatistik Paketi	Statistical Package for the Social Sciences / Sosyal Bilimler İçin
TDK	Türk Dil Kurumu
TDV	Türkiye Diyanet Vakfı
vb.	ve benzeri
vd.	ve diğerleri
vs.	vesaire

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1 İncelenen Kitapların Temalarına Göre Dağılımı	34
Tablo 2 İncelenen Kitapların Konularına Göre Dağılımı	35
Tablo 3 İncelenen Kitapların Yayınevlerine Göre Dağılımı.....	35
Tablo 4 İncelenen Kitapların Yayın Yıllarına Göre Dağılımı	36
Tablo 5 İncelenen Kitapların Basım Yerlerine Göre Dağılımı	36
Tablo 6 İncelenen Kitapların Baskı Sayılarına Göre Dağılımı	36
Tablo 7 İncelenen Kitapların Sayfa Sayılarına Göre Dağılımı	37
Tablo 8 İncelenen Kitaplarda Diğer Künye Bilgilerinin Bulunma Durumuna Göre Dağılımı.....	37
Tablo 9 İncelenen Kitapların Dinî Kaynaklara Uygunluk Özelliklerine Göre Dağılımı	39
Tablo 10 İncelenen Kitapların Eğitsel Özelliklere Göre Dağılımı	40
Tablo 11 İncelenen Kitapların İnanç Gelişimi Destekleme Durumuna Göre Dağılımı.....	45
Tablo 12 İncelenen Kitapların Kazanımları Bulundurma Sıklığına Göre Dağılımı	47
Tablo 13 İncelenen Kitaplarda Kazanımların Dağılımı.....	48
Tablo 14 İncelenen Kitapların Kurgu Özelliklerine Göre Dağılımı	49
Tablo 15 İncelenen Kitaplarda Dil ve Anlatım Özelliklerinin Bulunma Durumuna Göre Dağılımı....	53
Tablo 16 İncelenen Kitaplarda Tasarım Özelliklerinin Bulunma Durumuna Göre Dağılımı.....	56
Tablo 17 İncelenen Kitaplarda Resimleme Özelliklerinin Bulunma Durumuna Göre Dağılımı.....	59
Tablo 18 İncelenen Kitapların İçerik ve Biçim Özelliklerine Göre Sıralaması	68

1. GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın konusu ve problemi, amacı, önemi, kapsamı, sınırlılıkları, yöntemi, evren ve örnekleme, verilerin toplanması ve analizi, literatürdeki ilgili çalışmalar hakkında bilgi verilmiştir.

1.1. Araştırmanın Konusu ve Problemi

Okul öncesi dönem, çocuğun etkin olarak öğrenme becerilerini, temel kavramları ve alışkanlıkları kazandığı, kişiliğinin oluştuğu ve şekillendiği, beyin gelişiminin en hızlı olduğu dönemdir. Bütün bu özelliklerden dolayı bu dönemde çocuğa verilecek nitelikli bir okul öncesi eğitim çocuğun tüm yaşamını olumlu yönde etkileyecektir. Okul öncesi dönemde bedensel, bilişsel, dilsel, duyuşsal, ahlaki bakımdan hızlı bir şekilde gelişen birey dinî anlamda da bir bilinç oluşturmaya ve geliştirmeye başlar. Bireyin gelecekte yaşayacağı dinî hayatın genel resmi okul öncesi dönemde alacağı eğitime bağlı olarak şekillenir (Cihandide 2014: 264).

Okul öncesi dönemde çocuklar Allah, cennet, cehennem, ölüm, peygamber, melek vb. soyut konularla ilgili sorular sorar. Bu dönemde bilişsel olarak henüz somut düşünebilen çocuklar soyut kavramları somutlaştırarak zihinlerine yerleştirme yoluna gider. Bu bağlamda aileler ve eğitimciler, çocuklarına din eğitimi verirken hikâyelerden faydalanmaktadır. Çünkü dinî içerikli hikâyelerle bir taraftan çocuğun dinî duygusunun uyanmasına ve gelişmesine katkıda bulunurken, diğer taraftan Allah, melek, dua, sabır gibi soyut düzeydeki dinî kavramların somutlaştırılmasına yardımcı olunur (Oruç 2014: 173-174).

Din eğitiminde kullanılan yardımcı materyallerin başında dinî içerikli çocuk kitapları yer almaktadır. Ekonomik ve sosyo-politik süreçlerin de etkisiyle 2000’li yıllardan sonra dinî içerikli çocuk yayınlarına yönelimde düzenli bir artış görülmüştür. Dinî içerikli çocuk kitapları alanında ortaya çıkan bu nicel büyüme, kitapların niteliği konusunda da bir çalışma yapmanın gerekliliğini ortaya çıkarmıştır (Turanalp 2005: 413). Bununla birlikte çocuk kitapları konusunda yapılan bilimsel çalışmaların akademik çerçeveye içinde kalmayıp anne-babalara ve öğretmenlere ulaşması çocuk kitapları yazar ve çizerlerinin kendilerini sorgulamaya, yayınevlerini, dağıtıcıları ve kitapevlerini, nitelikli kitaplar konusunda özenli olmaya teşvik ettiği bilinmektedir. (Dilidüzgün 2006: 160-164). Bu çalışma ile okul öncesi inanç temalı resimli hikâye kitaplarının niteliği açısından ele alınmasının, dinî içerikli çocuk kitaplarının gelişimini olumlu etkileyeceği düşünülmektedir.

Araştırmanın problem cümlesini; “Okul öncesi dönem inanç esaslarını konu edinen resimli hikâye kitaplarında bulunması gereken özellikler nelerdir?” sorusu oluşturmaktadır.

Araştırmanın alt problemleri şunlardır:

1. Okul öncesi dönem çocuk kitaplarında inanç esasları ele alınırken nelere dikkat edilmelidir?

2. 2015-2021 yılları arasında okul öncesi dönem çocukları için yayınlanmış inanç temalı resimli hikâye kitaplarındaki dinî bilgilerin, dinî kaynaklara uygunluğu nasıldır?
3. 2015-2021 yılları arasında okul öncesi dönem çocukları için yayınlanmış inanç temalı resimli hikâye kitaplarının, çocukların dinî gelişim dönemi özelliklerine uygun olarak hazırlanma düzeyi nasıldır?
4. 2015-2021 yılları arasında okul öncesi dönem çocukları için yayınlanmış inanç temalı resimli hikâye kitaplarının, Diyanet İşleri Başkanlığı 4-6 yaş Kur'an Kursu öğretim programındaki kazanımları içerme düzeyi nasıldır?
5. 2015-2021 yılları arasında okul öncesi dönem çocukları için yayınlanmış inanç temalı resimli hikâye kitapları, bir çocuk kitabında bulunması gereken içerik özelliklerini ne ölçüde taşımaktadır?
6. 2015-2021 yılları arasında okul öncesi dönem çocukları için yayınlanmış inanç temalı resimli hikâye kitapları, bir çocuk kitabında bulunması gereken biçim özelliklerini ne ölçüde taşımaktadır?

Özetle okul öncesi dönem çocuklarına yönelik inanç temalı resimli hikâye kitaplarında sunulan içeriğin temel dinî kaynaklara uygunluğu, eğitsel özelliklere, çocuğun inanç gelişim özelliklerine uygunluğu ile kitapları kurgu, dil ve anlatım, görsel tasarım boyutları açısından incelemek, varsa olumsuz ve yetersiz özelliklerini belirlemek bu araştırmanın temel problemini oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Türkiye’de son yıllarda okul öncesi dönem için hazırlanmış dinî içerikli hikâye kitaplarının niceliğindeki artış velilerin ve eğitimcilerin kitap seçiminde bir rehber olan ihtiyacı gündeme getirmektedir. Araştırmamızda inanç esaslarını ele alan resimli hikâye kitaplarının hangi özellikleri taşıması gerektiğini belirlemek için araştırmacı tarafından geliştirilen “İnanç Temalı Resimli Hikâye Kitabı Formu” ile ailelere ve eğitimcilere bu kitapların niteliği ve gelişim alanları açısından karşılaması gereken özellikler konusunda ışık tutması bakımından önemlidir.

2015-2021 yılları arasında okul öncesi çocuklar için hazırlanmış inanç temalı resimli çocuk kitaplarının dinî kaynaklara uygunluk, eğitsel özellikler, inanç gelişimini destekleme durumu, kurgu, biçim, dil ve anlatım özellikleri açısından incelemeyi amaçlayan bu araştırma kitapların niteliği açısından mevcut durumu ortaya koyması bakımından önemlidir.

Bilimsel yöntem ve akademik üslupla ele alınan bu çalışma güncel ve toplumun birçok kesimini ilgilendiren bir konuyu içermesi nedeniyle sadece akademik camianın değil; Diyanet İşleri Başkanlığı 4-6 yaş Kur'an kursu eğitimcilerinin, dinî içerikli çocuk kitabı yazarlarının, yayınevlerinin ve diğer ilgili kesimlerin de faydalanabileceği bir araştırma olması bakımından da özgün değere sahiptir.

1.3. Araştırmanın Kapsamı ve Sınırlılıkları

Araştırma konusu ve amacı, problemi, yöntem ve sınırlılıklarına ilişkin bilgiler giriş bölümünde yer almaktadır. Araştırmanın birinci bölümünde kavramsal ve teorik çerçeve; okul öncesi dönem çocukların gelişim özellikleri, okul öncesi dönemde din eğitimi, Diyanet İşleri Başkanlığı 4-6 yaş Kur'an Kursu öğretim programı ve inanç öğrenme alanları; çocuk edebiyatı, çocuk kitapları ve çocuğun gelişimindeki yeri, dinî içerikli çocuk kitapları gibi başlıklarla ele alınmaktadır. İkinci bölümde ise tespit edilen kitaplar; içerik özellikleri başlığı altında dinî kaynaklara uygunluk, eğitsel özellikler, inanç gelişimi, kurgu, dil ve anlatım açısından, biçim özellikleri başlığı altında tasarım ve resimleme açısından değerlendirilmeye tabi tutularak elde edilen bulgulara ve analizlerine yer verilmektedir. Sonuç ve öneriler kısmında ise öncelikle araştırma bulgularından hareketle yapılan çıkarımlara yer verilip ardından anne-babalara, eğitimcilere, dinî içerikli çocuk kitabı yazarlarına ve yayınevlerine yönelik öneriler bulunmaktadır. İlgili literatür incelendiğinde bu araştırmanın konu, amaç ve kapsamına doğrudan karşılık gelen müstakil bir çalışma bulunamamıştır. Bu araştırma;

1. 2015-2021 yılları arasında yayımlanan 3-6 yaş çocuklarına yönelik yayımlanan inanç temalı resimli hikâye kitapları ile sınırlıdır.
2. İncelenen kitaplar, içlerinde yalnızca bir adet resimli hikâyenin yer aldığı kitaplardır.
3. İncelenen resimli kitaplar Türk yazarların eserleriyle sınırlıdır.

1.4. Araştırmanın Yöntemi

Araştırma betimsel tarama modelinde planlanan bir çalışmadır. Bu modeldeki amaç, görüşme ve gözlem sonucu elde edilen veriler daha önceden belirlenmiş temalara göre sınıflandırılır, özetlenir, yorumlanır ve bu şekilde sunulur. Bulgular arasında neden-sonuç ilişkisi kurulur ve olgular arasında karşılaştırmalar yapılır. Betimsel analiz dört aşamadan oluşmakla birlikte bunlar; analize dair bir çerçeve oluşturmak, çerçeveye göre verileri işlemek, bulguları tanımlamak ve yorumlamaktır (Karataş 2015: 73).

Araştırmanın verilerinin toplanmasında nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. “Doküman inceleme yöntemi ile araştırmacı, elde edilen belgeleri belli bir çerçevede incelemekte ve birbiriyle ilişkilendirerek bir bütüne ulaşmaya çalışmaktadır. Belgelerin incelenmesi, farklı olay ve konular hakkında bilgi vermekle birlikte araştırmanın ilgi ve algısına göre şekil alabilme imkânı da sağlamaktadır” (Muşmal, Gürbüz 2018: 217-218).

1.5. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini ilk baskısı 2015-2021 yılları arasında basılan 115 okul öncesi dönem inanç temalı resimli hikâye kitabı oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklem grubu kota örnekleme yöntemi ile evren listesindeki her yazara ait iki kitabın seçilmesiyle belirlenmiştir. Araştırmanın örneklem grubunu, Türkiye’de 2015-2021 yılları arasında yayınlanan 36 okul öncesi dönem inanç temalı resimli hikâye kitabı oluşturmuştur.

1.6. Veri Toplama Süreci ve Verilerin Analizi

Araştırmada, araştırmacı tarafından konu ile ilgili alan yazını taranarak hikâyelerin içerik, biçim ve resimleme özelliklerini incelemek amacı ile bir kitap inceleme formu oluşturulmuştur. Bu formdaki dinî kaynaklara uygunluk, inanç gelişimi ve eğitsel özelliklerine ilişkin maddeler din eğitimi ve dinî gelişim ile ilgili alan yazının taranması sonucu araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Formdaki kurgu, dil ve anlatım, biçim özelliklerine ilişkin maddeler çocuk edebiyatı alanında daha önce yapılan araştırmalarda da kullanılan ölçekler gözden geçirilerek düzenlenmiştir.

Formun kapsam geçerliği için 7 alan uzmanının görüşü alınarak, kitap inceleme formuna son hali verilmiştir. Formun güvenilirliğini tespit etmek amacıyla Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı hesaplanmıştır. Yapılan istatistiğe göre formun içerik ve biçim özelliklerinin alt boyutlarına ilişkin Alpha değeri 0.75 olarak bulunmuştur. Alpha değeri 0 ile 1 arasında değerler almakta ve kabul edilebilir değer en az 0.7 olması gerektiği belirtilmektedir (Kılınç 2018: 157). Bu doğrultuda hikâye inceleme formunun güvenilir olduğu söylenebilir.

Kitap inceleme formunda 3 boyut bulunmaktadır. Birinci boyutta künye bilgileri başlığı altında; kitabın tema/konu, baskı özellikleri, yazarın din eğitimci kimliği ve uzman desteği ile ilgili boyutlar incelenmiştir. İkinci boyutta ise içerik özellikleri başlığı altında; dinî kaynaklara uygunluk (3 madde), eğitsel özellikleri (16 madde), inanç gelişim özellikleri (6 madde), 4-6 yaş DİB Kur'an kursu kazanımları içerme sıklığı (1 madde), kurgu (11 madde), dil ve anlatım (11 madde) boyutları incelenmiştir. Üçüncü boyutta ise biçim özellikleri başlığı altında; tasarım (8 madde) ve resimleme (8 madde) boyutları incelenmiştir.

İnanç Temalı Resimli Hikâye Kitapları İnceleme Formunda puanlama üç aşamadan oluşmuştur: Eğer gözlenen özellik kitaba uymuyorsa “Hiçbir zaman” (1 Puan), gözlenen özellik kısmen uyuyorsa “Kısmen” (2 Puan) ve belirtilen özellik incelenen kitaba uyuyorsa “Her zaman” (3 Puan) olarak düzenlenmiştir. Olumsuz köklü maddeler için “Her zaman” (1 Puan), “Kısmen” (2 Puan), “Hiçbir zaman” (3 Puan) olarak ters puanlanmıştır.

Araştırmacı bu formu kullanarak ilk baskısı 2015-2021 yılları arasında basılmış 36 inanç temalı resimli hikâye kitabını künye bilgileri, içerik ve biçim özelliklerine göre değerlendirmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler, yüzde ve frekans dağılımları şeklinde ifade edilmiştir.

1.7. İlgili Çalışmalar

Bu çalışmaya benzer çalışmaların ilki, 1995 yılında Atiye Gözen tarafından Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı Din Eğitimi Bilim Dalında hazırlanan “Çocuk Hikâyelerinde Dinî Motiflerin Eğitim Açısından İncelenmesi” isimli yüksek lisans tezidir. Tez, başlık olarak çocuk hikâyelerinde dinî motiflerin incelendiği izlenimi verse de yalnızca Ömer Seyfettin’in hikâyelerindeki dinî motifleri ele almaktadır.

1996 yılında Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı Güzel Sanatlar Eğitimi Bilim Dalında, Mehmet Çoban tarafından hazırlanan “Dinî Konulu Çocuk Kitaplarının Yapısal ve Eğitsel Nitelikleri” isimli yüksek lisans tezi, Millî Eğitim tarafından tavsiye edilen rastgele belirlenmiş 7 öykü kitabı içindeki öykülerin içerik ve biçimsel kriterler göz önüne alınarak incelenmesinden oluşmaktadır. Bu tezin çalışmamızdan farklı yönleri hazırlanmış olduğu alan itibarıyla din eğitimi boyutunu içermemesi ve sınırlı bir örneklem içerisinde kalmasıdır.

Bu alanda faydalanılacak eserlerden biri, 1997 yılında Remziye Ege tarafından Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı Din Eğitimi Bilim Dalında hazırlanan “Okul Öncesi Çocukları İçin Hazırlanan Kitaplarda Dinî ve Ahlaki Motiflerin İşlenişleriyle İlgili Bir İnceleme” isimli yüksek lisans tezidir. Tezde, okul öncesi çocuklar için hazırlanan hikâye, masal, boyama kitapları gibi çeşitli türlerdeki kitapların hem içerik ve fiziki özellikleri bakımından hem de dinî ve ahlaki motiflerin işleniş derecesi, doğruluğu, çocuklara uygunluğu bakımından incelenmesi konu edinilmiştir. Bu tez, yöntem ve içerik bakımından araştırmamızla benzerlik teşkil etmekte ancak örneklemin hikâye türünden yalnızca bir yayınevinden çıkan 6 kitabı içermesi ile sınırlı kalmaktadır.

Alandaki bir diğer çalışma, 2003 yılında Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı Din Eğitimi Bilim Dalında Gülsüm Pehlivan’ın hazırladığı ve “Çocuk Kitaplarında Dinî Motifler ve Din Eğitimi” başlığını taşıyan yüksek lisans tezidir. Bu çalışma 2014 yılında DEM Yayınları tarafından “Osmanlı Döneminde Çocuk Hikâye Kitapları-Dinî ve Ahlaki Motifler” ismiyle ve Gülsüm Pehlivan Ağırakça imzasıyla kitap hâline getirilmiştir. Bu tezde 1908-1928 yıllarında yazılmış çocuk kitapları, nitelik ve nicelik açısından ele alınmıştır. İncelenen kitapların dinî ve ahlaki bölümleri değerlendirilmiştir. Çalışma, sistematik içeriğiyle dikkat çekmekte ancak Osmanlı dönemini ele aldığı için son dönem çocuk yazınına içermemesiyle araştırmamızdan farklılık göstermektedir.

2016 yılında Aslıhan Atik Yıldız tarafından Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı Din Eğitimi Bilim Dalında “Ernest Harms ve Ronald Goldman’ın Dinî Gelişim Kuramları Bağlamında Dinî İçerikli Çocuk Kitapları” başlıklı doktora tezi de alandaki benzer çalışmalardan biridir. 2010-2014 yılları arasındaki 22 adet dinî içerikli çocuk kitabının içerik analizi yöntemiyle incelendiği çalışma, temel olarak Ernest Harms ve Ronald Goldman’ın dinî gelişim kuramlarına dayanmakta ve 4-12 yaş arası çocuklara yönelik kitapları kapsamaktadır. Kitaplar, okul öncesi ve ilköğretim dönemi olmak üzere iki farklı aşamada yalnızca çocuk edebiyatının temel öğeleri olan konu, karakter, kurgu ve dil açısından değerlendirilmesi ile sınırlı olup biçimsel ve resimleme özelliklerini değerlendirmemesi ve sınırlı bir örneklem içerisinde kalması ile araştırmamızdan farklılık göstermektedir.

Alandaki bir diğerk çalışma, 2017 yılında Muhammed Fatih Turanalp tarafından Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe ve Din Bilimleri Ana Bilim Dalı Din Eğitimi Bilim Dalında “Dinî İçerikli Çocuk Kitaplarının Öğretmen Görüşleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi” başlıklı doktora tezidir. Bu çalışmada dinî içerikli çocuk kitaplarının yoğunlaştığı yıllar olan 2003-2015 yılları arasında yayımlanmış 7- 12 yaş arasına yönelik kitaplar arasından belirlenmiş bir örneklem çerçevesinde kitapların kaynaklara uygunluk, çocuğa görelilik, eğitsellik, dil ve üslup, görsellik ve işlevsellik boyutu, öğretmen görüşleri çerçevesinde değerlendirilmektedir. Çalışma değerlendirme başlıklarıyla dikkat çekmekte ancak örneklemini oluşturan hikâye kitaplarının okul öncesi dönem yaş grubunu kapsamaması ile araştırmamızdan farklılık göstermektedir.

2018 yılında Zeynep Amanet Araz tarafından İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi Ana Bilim Dalında “Dinî Çocuk Kitaplarının Din Eğitimi Açısından İncelenmesi: ‘Dinimi Öğreniyorum Amentü Serisi’ ile ‘Hikâyelerle 365 Gün İman Esasları’ Örnekleri” başlıklı yüksek lisans tezi ise bu alanda faydalanılacak eserlerdendir. Bu çalışma, başlıkta adı geçen hikâye kitaplarının; kitapların içeriği, teknik tasarımı ve düzenlenmesi, kapak tasarımı ve düzenlemesi, dil ve anlatım yönünden, alan bilgisi ve din eğitimi açısından incelenmesini kapsamaktadır. Çalışma, sistematik içeriğiyle dikkat çekmekte ancak sınırlı bir örneklem içerisinde kalması ve örneklemini oluşturan hikâye kitaplarının okul öncesi dönem yaş grubunu kapsamaması ile araştırmamızdan farklılık göstermektedir.

2012 yılında Halise Kader Zengin tarafından “T.C. Diyanet İşleri Başkanlığının Çocuk Kitapları Yayınlarından ‘İnanıyorum Serisi’ Üzerine Bir İnceleme” adlı makalesinde içerik analizi yöntemiyle 7- 15 yaş çocuklarına yönelik inanç temalı 6 kitap yanlış yönlendirmeler, çocukların gelişimiyle bağdaşmayan davranış içerikleri, dinî gelişim açısından çocukların anlamasında güç olabilecek içerikler açısından değerlendirilmektedir. Çalışma, inanç konulu kitapların değerlendirilmesiyle dikkat çekmekte ancak sınırlı bir örneklem içerisinde kalması ve örneklemini oluşturan hikâye kitaplarının okul öncesi dönem yaş grubunu kapsamaması ile araştırmamızdan farklılık göstermektedir.

Neticede konuyla ilgili alan yazın taraması yapıldığında, sunduğumuz tez önerisinin konu, amaç ve kapsamına doğrudan karşılık gelen bir çalışma görülmemektedir. Benzer çalışmalar incelendiğinde, okul öncesi dönem dinî içerikli çocuk kitapları ile ilgili olarak dinî içerik ve gelişimsel boyutlar yanında çocuk edebiyatı eserlerinin biçim, resimleme, dil ve anlatım özellikleri açısından değerlendiren bütüncül bir çalışmaya ihtiyaç olduğu görülmektedir. Başarıyla tamamlandığında bu tezin literatürde önemli bir boşluğu dolduracağı düşünülmektedir.

2. KAVRAMSAL ve TEORİK ÇERÇEVE

2.1. GELİŞİM VE OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUĞUNUN GELİŞİMİ

Eğitim programlarının planlanması ve düzenlenmesi gelişigüzel değil amaç ve kazanımlar doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. Amaç ve kazanımlar da çocukların gelişim alanları ve bu gelişim alanlarının özellikleri dikkate alınarak hazırlanmaktadır. Bu sebeple de burada gelişim ve okul öncesi dönemde çocuğun gelişim özelliklerine yer vermek faydalı olacaktır.

2.1.1. Gelişim

Gelişim, doğum öncesinden başlayarak bedensel, zihinsel, dil, duygusal, sosyal açılardan en son aşamasına ulaşmaya kadar sürekli ilerleme kaydeden değişimlerin yaşandığı süreç olarak tanımlanmaktadır (Senemoğlu 2012: 3). Gelişimden bahsederken gelişimle ilgili temel kavramlar olan büyüme, olgunlaşma, öğrenme, hazır bulunuşluk ve kritik dönem kavramlarını bilmek gereklidir. Bu kavramlardan büyüme; bireyin bedeninde zamana bağlı olarak gözlemlenen nicelik boyutundaki değişikliklerdir. Olgunlaşma ise organizmanın büyüyerek kendinden beklenen fonksiyonu yerine getirebilecek seviyeye ulaşması için, genetik yapının etkisiyle geçirdiği biyolojik boyuttaki değişikliklerdir. Gelişimde bir başka önemli kavram ise öğrenme kavramıdır. Öğrenme; bireyin davranışında gözlenen, tekrar ya da yaşantı sonucu meydana gelen kalıcı değişikliklerdir. Çevre koşullarının da etkisiyle bireyin yeni bir davranış kazanma sürecidir (Aydın 2016: 32-33).

Hazır bulunuşluk kavramı, olgunlaşma ve öğrenme sonucunda bireyin herhangi bir davranışı yapabilecek düzeye gelmesi durumudur. Bu, hem bireyin bir davranışı öğrenmesi için gereken olgunluğa ulaşmasını hem de yapılacak davranışla ilgili gerekli bilgi ve becerileri kazanmış olmasını ifade etmektedir. Diğer bir gelişim kavramı olan kritik dönem de bireyin yaş değişkenine göre belli bir davranışı kazanmasının avantajlı olduğu dönemdir. Kritik dönem atlatıldıktan sonra ilgili davranış çok zor öğrenilmektedir. Buna ilköğretim çağında okula gitme fırsatı olmayan bir yetişkinin, daha sonra öğrenme süresinin daha uzun ve zor olması örnek verilebilir (Baran 2011a: 24-25). Bu kritik gelişim dönemlerinde ebeveynler ve öğretmenler, çocukların belirli yaşantıları geçirmeleri için imkânlar hazırlayarak çocukların üst düzeyde gelişimlerini sağlayabilir (Senemoğlu 2012: 5).

Gelişim kavramının çeşitli ilkeleri vardır. Gelişim sürekli ve belli aşamalarda gerçekleşir. Gelişimde her aşama kendinden öncekine dayalı, kendinden sonraki aşamaya hazırlayıcıdır. Ancak bu gelişim aşamaları birbirinden kesin çizgilerle ayrılmış değildir. Gelişim baştan ayağa, içten dışa doğrudur. Önce başın hareketi sonra sırasıyla göğüs, karın, bacaklar ve ayağın kontrolü sağlanır.

Gelişim, genelden özele doğrudur. Çocuklarda önce büyük kas hareketleri daha sonra küçük kas hareketleri gelişir (Aydın 2016: 38-39).

Gelişimde bireysel farkların olmasının yanı sıra kalıtım ve çevre etkilidir. Bunun nedeni her bireyin kalıtsal ve çevresel etkenlerinin aynı olmamasıdır. Bireysel farklılığa, bazı çocukların beş aylıkken bile diş çıkarırken bazılarının sekiz, bazılarının on aylıkken diş çıkarması örnek verilir. Gelişim bir bütünlük içerisinde gerçekleşir. Gelişim alanları birbiriyle etkileşim içindedir. Bir gelişim alanındaki olumlu ya da olumsuz bir özellik diğer gelişim alanlarını da aynı yönde etkiler (Senemoğlu 2012: 6-7). Gelişimle ilgili bu genel bilgilerden sonra bireyin farklı özelliklerini oluşturan gelişim alanlarının özelliklerine burada yer vermek faydalı olacaktır.

2.1.2. Okul Öncesi Dönemi Çocuğun Gelişim Alanları

İnsanlar farklı gelişim özelliklerine ve alanlarına sahiptirler. Gelişim uzmanları, bireylerin farklı yönlerinin aydınlatılabilmesi ve daha iyi incelenebilmesi için gelişimlerini fiziksel, bilişsel, sosyal, ahlaki ve dinî gelişim alanlarına ayırmıştır. Bu gelişim alanları birbirinden bağımsız olarak gelişim göstermezler. (Nas, 2018: 20).

Çalışmamızda okul öncesi dönemini konu edindiğimiz için sadece 0-6 yaş grubu çocuklarda görülen gelişim özellikleri üzerinde durduk. Yaşlara göre gelişim dönemleri incelendiğinde okul öncesi dönem, bebeklik dönemi (0-2 yaş) ve ilk çocukluk dönemi (2-6 yaş) olarak iki kısımda ele alınmaktadır (Yavuzer 2020b: 26, Cüceloğlu 2021: 344). Aşağıda bu yaş gruplarındaki fiziksel, bilişsel, duygusal, sosyal, dil, dinî ve inanç gelişim alanlarında oluşan gelişim özelliklerine birlikte yer verilmiştir.

2.1.2.1. Fiziksel Gelişim

Bedensel ve motor gelişimin en hızlı olduğu dönem yaşamın ilk yıllarıdır. Bebekler yaşamlarını sürdürebilmek için refleks kapasitelerine sahip olarak doğarlar. Bu reflekslerden bazıları emme, başın arkaya atıldığı zaman kolların açıldığı moro refleksi ve avuç içine dokunulduğunda yakalama refleksi gibi otomatik tepkilerdir (Bilgin 2016: 63).

Bebekler doğumdan itibaren yüksek bir öğrenme kapasitesiyle gelişim göstermekle birlikte yapabildikleri, öğrendiklerine oranla oldukça kısıtlıdır. Bebekler, öncelikle başını kaldırmayı, bunun ardından sırasıyla ellerini, kollarını, ayak ve bacaklarını hareket ettirmeyi öğrenirler. Bir ve ikinci aylarda yüzüstü yatarken başını yukarı kaldırabilir, üçüncü ayda uzatılan nesneleri alabilir. Beş ve altıncı aylarda destekle oturabilir, destekle kaldırıldığında oturur duruma gelir. Bebekler dokuz ve onuncu aylarda emekleyebilir ve eşyaları tutarak ayakta durabilir. Bir yaşına girince tek başına yürüyebilir ve iki yaşına doğru yardım almadan merdivenleri inebilir, çıkabilir. İki yaşına geldiğinde kolaylıkla yürüyüp, koşabilir (Yavuzer 2020a: 63).

İlk çocukluk döneminde çocuğun hareketlerinde çeşit ve sayıca bir artış görülür (Cüceloğlu 2021: 347). Üç yaşındaki bir çocuk tek ayağı üzerinde yukarı doğru zıplayabilir, giysilerini yardım alarak giyebilir, yatay ve dik çizimler yapabilir. Dört yaşına geldiğinde takla atabilir, düğmeleri

ilikleyebilir ve bazı büyük harfleri yazabilir (Cirhinlioğlu 2020: 71-73). Beş-altı yaş arasındaki bir çocuk iki tekerlekli bisiklete binebilir, basit müzik aletlerini çalabilir. Altı yaşından sonra motor gelişimi yavaşlar (Yavuzer 2020b: 87). Bu dönemde kızlar, erkeklerden daha kısa ve kiloca hafif olmalarına rağmen, kızların ince motor gelişimleri erkeklerden biraz daha ileridir. Bu durum göz ardı edilerek kız ve erkek çocuklardan ince motor beceri gerektiren işlerde aynı başarı beklenmemelidir (Erdoğan 2011: 57).

2.1.2.2. Bilişsel Gelişim

Bilişsel gelişim, bireydeki düşünme, akıl yürütme, bellek ve dildeki değişimleri kapsar. Bilişsel gelişim konusunda öncülerden biri olan Piaget, çocuğun çevresiyle etkileşimi sonucunda, birbirine bağlı zihinsel gelişim evrelerinden geçtiğini savunmaktadır. Piaget, bilişsel gelişimi dört temel evreye ayırmıştır. Bunlar sırasıyla duyuşal-hareket, işlem öncesi, somut işlemler ve soyut işlemler dönemleridir. Okul öncesi dönemde; 0-2 yaş arası döneme duyuşal-hareket dönemi, 2-7 yaş arasına ise işlem öncesi dönem denmiştir (Küçükkaragöz 2006: 82-92).

Doğumdan başlayarak iki yaşına kadar süren duyuşal-hareket dönemde bebek, duyuşlarını kullanarak çevresini incelemeye ve tanımaya çalışır. Bu dönemde bebeğin öğrenmesi, algı ve hareketlerini duyu-hareket şeması biçiminde düzenlemesini ve geliştirmesini kapsamaktadır. Bebeğin en önemli işi, duyu organlarının farkına vararak bedenini kullanmayı öğrenmektir. İlk sekiz ayında bebek nesnelerin kendinden farklı olduğunu kavrayarak görsel alandan uzaklaşan nesnenin kaybolduğunu düşünür. Sekiz-on iki aylık bebekler, algı alanından uzaklaşan nesneyi arayarak onu gizleyen engeli ortadan kaldırabilir. Böylece bebek bu dönemin en önemli zihinsel kazancı sayılan nesne sürekliliği kavramını kazanmaya başlar. On iki-on sekiz aylık bebekler yeni araçlar keşfederek, devrilmiş çingırağa vurmak, suyu dökmek gibi araştırma ve deneyimlerde bulunurlar. On sekiz-yirmi dört aylık bebekler basit sembolik düşüncenin işaretlerini göstermeye başlayarak, işlem öncesi döneme geçer (Aral 2011: 140-143; Yavuzer 2020b: 56).

İşlem öncesi dönemde çocuk nesnelerin adlarını söyleyerek kelimeleri kullanır. Nesneleri büyüklük, renk gibi duyuşal özelliklere göre sınıflandırır. Bir sembolle temsil ettiği nesne ile taklit ettiği şeyi anlamaya başlar. Taklide dayalı sembolik oyuna çocuğun bir ağaç dalını at gibi kullanması örnek verilir (Cüceloğlu 2021: 348-349). Bu dönemde çocukta kendisini başkalarının bakış açısından görme yetersiz olduğu için, onun sevdiğini herkesin sevdiğini zannettiği benmerkezci düşünme söz konusudur. Cansız nesnelere canlılar gibi davranmalarına sebep olan animizm, bu dönemin diğer bir özelliğidir (Arı, 2018: 58). Çocuğun düşmesine sebep olan sandalyeyi şikâyet etmesi animistik davranışa örnektir. İşlem öncesi dönem çocukta korunum ilkesi kazanılmamıştır. Mantıklı düşünme henüz gelişmediği için çocuk, nesnenin görüntüsü etkisi altında kalarak korunumu kavrayamaz. Korunum ilkesini kazanmış bir birey, herhangi bir nesnenin biçimi ya da mekândaki konumu değiştiğinde onun miktar, ağırlık ve hacminde değişiklik olmayacağını bilir (Aral 2011:144; Yavuzer 2020b: 83).

2.1.2.3. Dil Gelişimi

Dil edinim süreci, diğer gelişim alanlarında olduğu gibi bütün çocukların aynı aşamalardan geçmesiyle gerçekleşir. Bebekte dil gelişimi ağlamalar, çığlıklar şeklinde başlar, daha sonra bunları sesler, heceler, tek kelimeler, kısa cümleler izler. Bebekler hayatlarının ilk günlerinden itibaren ağlayarak, ileride konuşmada kullanacakları sesleri bilinçsizce çıkarırlar. Bebekler ilk iki ayda “o, u” gibi ünlü sesleri, “n, g, m” gibi ünsüz sesleri çıkarmaya başlar (Küçükkaragöz 2006: 106-107). İkinci ayından sonra bebekler cıvıldaama olarak isimlendirilen kumru sesine benzer sesler çıkarırlar. Üç ile on iki ay arasında heceler. Bir yaşındayken çocuk, yetişkinlerin belli kişi ve nesneler için kullandığı sözcükleri aklında tutar (Yavuzer 2020b: 65-67). İki yaşındaki çocuklar özne, nesne, eylem üçlüsünden oluşan cümleler kurmaya başlar. Bu dönemde çocuklar düşünce ve isteklerini “telgraf konuşması” olarak adlandırılan 2-3 sözcükle ifade ederler (Arı 2018: 60).

Dil gelişimi ilk çocukluk döneminde hız kazanır. Çocuk üç yaşını doldurduğunda üç ve dört sözcüklü cümleler ile konuşur. Bu cümlelerde fiilin hangi zamanda gerçekleştiğini doğru ifade edebilir (Cüceloğlu 2021: 350-351). Dört yaşındaki bir çocuğun sözcük dağarcığı 1500 kelime, beş yaşındaki çocuğun 2000 kelime ve altı yaşındaki çocuğun 10.000 kelimedir. Altı yaşına geldiklerinde çocuklar, dilin temel gramer kurallarına uygun uzun ve karmaşık cümleler kurabilir. Dinledikleri bir hikâyenin ana düşüncesini anlar ve hikâyedeki birçok bilgiyi hatırlarlar (Cirhinlioğlu 2020: 49-56).

2.1.2.4. Duygusal Gelişim

Duygusal gelişim, dışarıdan bireyin iç dünyasına etki eden veya içinden gelen duyguların bireye hoş gelip gelmeme halidir. Duygusal gelişim öğrenme ve olgunlaşma sonucunda gerçekleştiği için bilişsel, fiziksel ve sosyal gelişime paralel olarak gelişir. Duygu, heyecan, refleks, haz ve elem duygusal gelişim kavramlarıdır. Duygusal gelişim özelliklerinden kıskançlık, sevinç, öfke gibi kavramlar aynı zamanda birer heyecan ifadesidir (Pedük 2011: 223-226).

Yeni doğmuş bebeğin heyecansal tepkileri farklılaşmamıştır. Bir aylık bebek göz teması kurar, yardım istemek amacıyla ağlar. İki aylıkken refleks olarak gülümser, üçüncü aydan sonra insan yüzünü görmesi ya da sesini işitmesi ile ortaya çıkan sosyal gülümsemeler başlar. Dördüncü-yedinci aylarda seslere ve dokunmaya, yedinci-dokuzuncu aylarda komik yüz ifadelerine, ce-e oyunlarına gülerler (Yavuzer 2020b: 69-71; Pedük 2011: 240-241). On sekiz-yirmi dört ay civarında baskıcı tutumlardan olumsuz etkilenebilir. İki yaşından itibaren diğer çocuklarla oynamaya başlasa bile oyun esnasında annesinin yanında olmasını isterler ve oyuncaklarını paylaşmazlar (Avcı 2004:178-179).

Bu dönemde bebekler yüksek sestem, hayvandan, karanlık odadan, yalnız kalmadan, acı duymadan, ani yer değiştirmeden ya da yabancı kişi, yer ve objelerle karşılaşmadan korkarlar (Yavuzer 2020b: 71). Çocuğun duygusal olarak kendini güvende hissedebilmesi için sıcak, sevecen, tutarlı ilişkilere ihtiyacı vardır. Altıncı aydan itibaren çocuk genellikle kendi isteklerine cevap veren tek kişiye bağlanmaktadır (Pedük 2011: 241).

İlk çocukluk döneminde ani uyarım ve çocuğun yeni duruma uyum gösterememesi gibi sebeplerle korkularda artış görülür. Bu dönemde çocukta hırsızlar, hayali varlıklar, köpekler, rüyalar, karanlık, yalnız kalma vb. nedenler korku oluşturur (Arı 2018: 81; Yavuzer 2020b: 94). Dört-altı yaş çocuğu hoşlanmadığı veya kaygı yaratan durumlarda hoşlanmadığı durumdan kaçma, saklanma, direnç gösterme gibi ağlamanın dışında tepkiler verir. Kendisi dışındaki insanların duygularını anlar ve ilgi gösterir (Cirhinlioğlu 2020: 139).

Dinî duygu “Sevgi, bağlanma, saygı, hayranlık, merak gibi birincil duygular üzerinde temellenen ve sonsuzla bağlantı içeriğini taşıyan, insanın metafizik eğilimine karşılık gelen bileşik ve özgün bir duygu biçimidir. İçinde aşkın bir varlığa bağlanma (iman) ve onunla iletişime geçmeyi sağlayan aksiyona geçme (ibadet) gibi iki duygu türünü de barındırması ona temel anlamını verir.” şeklinde de tanımlanmaktadır. Din birçok duygu bileşimini bünyesinde barındırabilecek yapıya sahip olduğu için, tek bir duygu türünü merkeze alarak dini duyguyu tanımlayan açıklamalar yeterli olmamaktadır. Çünkü dinin psikolojik temelleri içerisinde sevgi, korku, bağlanma, güvenme gibi birçok duyguyu bir arada ifade etmek mümkündür. Çocukluk dönemin en baskın duygularının başında gelen sevgi duygusu bireyin dinî duygusunun gelişmesinde de oldukça önemli yere sahiptir. Çünkü Allah sevgisi, güven, bağlanma, adalet, paylaşma, dürüstlük gibi dinin temel özellikleri olarak kabul edilen duyguların ortaya çıkmasını sağlayarak dinî duygunun gelişmesine kaynaklık eden diğer olumlu bütün duyguları beslemektedir (Yazıbaşı 2016: 325-326).

2.1.2.5. Sosyal Gelişim

Sosyal gelişim, bireyin ailesiyle, arkadaşlarıyla ve çevresindeki diğer bireylerle olan ilişkilerini, sorumluluk alma, paylaşma vb. yeteneklerin kazanımını içeren, yaşadığı topluma uyum sağlama süreci olarak tanımlanabilir (Baran 2011b: 194).

Sosyalleşme ilk olarak, bebeğin yaklaşık üçüncü ayında insanlarla nesneler arasındaki farkı görerek değişik tepkiler vermesiyle başlar. Bu dönemde bebekler insan sesi duyduklarında, başlarını o yöne doğru çevirirler, gülümsemeye gülümsemeyle karşılık verirler. Bu sosyal gülümseme, sosyal gelişimin başlangıcı olarak kabul edilir. Dört-beş aylıkken diğer bebekleri fark eder, gülme ve ağlama anlarında onlara ilgi gösterir, Altıncı aydan itibaren başkalarına ilgi göstermesi saç ve burun çekme gibi saldırgan bir biçim almaya başlar. Sekiz- dokuz aylıkken, başkalarından duyduğu sesleri ve davranışları taklit etmeye başlar. Çocuğun sosyalleşmesinde aile özellikle de anne en önemli etkidir. Çocuk bir yaşına geldiğinde kendi başına çevresini keşfedebileceği halde annesine duyduğu güven ile onun desteğine ihtiyaç duyar. İki yaşından itibaren çocuk birçok açıdan bağımsız hale gelir ve çocuk bir birey olduğunu kanıtlamaya çalışır. İkinci yılın son yarısından itibaren kurduğu sosyal ilişkiler sonucunda, taklit, utanma, rekabet, sosyal iş birliği gibi sosyal tepkiler geliştirmeye başlar (Yavuzer 2020b: 78-80).

2-6 yaş arasındaki ilk çocukluk döneminde çocuk, tanımadığı insanlarla özellikle de kendi yaşıtlarıyla sosyal ilişkinin nasıl kurulduğunu öğrenmeye başlar. Bu dönemde çocuğun çevresiyle olan

ilişkisi sosyal gelişimini destekler (Yavuzer 2020b: 102). Çocuğun sosyal gelişiminde oyun önemli rol oynar. Çocuk oyun esnasında kendi davranışlarıyla başkalarını nasıl etkilediğini fark eder (Arı 2018:62). Daha önce başka çocukların oyunlarını izleyen ve oynadığını paylaşmayan bebek, bu dönemde başka çocuklarla oynamaya başlar ve oyun malzemesini ödünç alıp verir (Cirhinlioğlu 2020: 169-171).

2.1.2.6. Dinî Gelişim

Dinî gelişim, temelde bir inanç/iman gelişimi olarak ortaya çıkan, zamanla gelişime bağlı olarak dinin diğer boyutlarında meydana gelen gelişme ve değişmeyi kapsayan bir süreçtir (Osmanoğlu 2007: 42).

Dinî gelişim bebeklik döneminde başlar. Bu dönemde çocuk, dinî veya ahlaki davranışlar yönünden çevresine karşı bilinçli bir tepkide bulunamaz. Bir başka ifade ile bebeklik dönemi, dinî açıdan gözle görülecek belirtilerin bulunmadığı bir bilinçsiz etkilenme dönemidir (Dodurgalı 1998: 165). Ancak bu dönemde anne ile kurulan sevgi ve şefkate dayalı ilişki ile kazanılan temel güven duygusu, çocuğun sonraki dönemlerinde Allah ile kurduğu ilişkide Allah'ı sevmesine ve O'na gönülden bağlanarak güven duymasına katkı sağlar (Konuk 1994:76-77). Bununla birlikte bebeğin dinî gelişimi için anne-babaya düşen diğer görev ise bebeğin kulağına ezan okunması, bebeğe güzel manaya gelen isim koyulması gibi Hz. Peygamberin tavsiye ettiği fiillerin uygulanmasıdır. Aynı zamanda çocuk bu dönemde uyutulurken ninnilerin içerisine Hu Hu gibi dinî ifadelerin serpilmesi ve Kur'an dinletilmesi onun dinî gelişimine katkı sağlayabilir (Dodurgalı 1998: 167-169).

İlk çocukluk döneminde çocuk çok yoğun bir merak dönemindedir. Yaşadığı dünyaya, burada olup bitenlere karşı büyük bir ilgi duyar. Bu dönem din duygusunun gelişimi ve çocuğun dinî konulara ilgisinin de yoğun olduğu bir dönemdir. Çocuk üç-dört yaşlarından itibaren Allah hakkında sorular sormaya, beş-altı yaşlarına geldiğinde cennet, cehennem, melek, kıyamet vb. kavramların, gördüğü ibadetlerin anlamlarını da merak etmeye başlar (Yavuz 2012: 54).

İlk çocukluk dönemi çocuğun taklit çağıdır. Çocuk bilinçli veya bilinçsiz bir şekilde çevresinden gördüğü davranışları taklit ve tekrar eder. Bu taklit etme özelliği çocuğun dinî gelişiminde de önemli bir yere sahiptir. Bu dönemde çocuk aile fertlerinde gördüğü ibadetleri, dinî motifli inanç ve davranışları taklit ederek uygulamaya çalışır (Şimşek 2004: 212). Ezberlediği dinsel sözler onun için çok az anlam ifade etmektedir. Çocuğun dinî hayatının oluşmasında sevileni taklit etme yaklaşımı önemli bir yere sahiptir (Koç 2002: 154). Ancak burada şunu ifade etmek gerekir ki, ilk çocukluk yıllarında taklitle de olsa yapılan bazı davranışlar ileriki yılların temelini oluşturmaktadır. Bu nedenle çocuğun etrafındaki örnekler, özellikle anne-baba ve diğer yakın aile bireyleri davranışları ile çocuğa örnek olduklarını bilmelidirler (Selçuk 1991: 43).

Bu dönemde çocuk “kolay inanılabilirlik” özelliği gösterir. Kendisine söylenilen, öğretilen her şeye şüphe duymadan, düşünmeden, itiraz etmeden inanma eğilimindedir. Çocuk anlatılanlara içtenlikle inanır ve inanmakla kendini güvende ve Allah'a yakın hisseder (Yavuz 2012: 32). Okul öncesi dönemde

çocuk zihinsel bakımdan, henüz tenkit özelliğine kavuşmadığı için inancının sebebini araştırabilecek donanımına sahip değildir (Şimşek 2004: 212). Bu dönemde çocuğun din ile ilgili soruları inancı üzerinde analiz yapmak için değil verilen cevaplara inanacağı için sorar (Yavuz 2012: 32).

Benmerkezci (egosantrik) düşünceye dayalı Allah ile çocuk arasında özel bir ilişkinin bulunması bu dönem çocuğun dinî gelişim özelliklerindendir. Buna göre Allah çocukların iyi dileklerini ve dualarını her zaman kabul eder. Allah daima çocuğun özel isteklerini yerine getirmek için vardır. Dolayısıyla benmerkezci anlayış çocukların dualarında da kendini göstermektedir (Yavuz 2012: 121).

İlk çocukluk dönemi dinî gelişim özelliklerinden biri de çocuğun antropomorfik (insana benzetme) bir Allah inancına sahip olmasıdır. İşlem öncesi dönemde çocuklarda yalnızca somut düşünebildikleri için, soyut kavramlara somut anlamlar yüklerler. Bu gelişim özelliklerini Allah'ı anlamlandırmada kullanarak, Onu büyük bir insana benzetirler. Bu şekilde Allah'ı somut bir şeye benzeterak tasvir etme yani antropomorfizm çocukluk dönemi Allah inancının özelliklerinden olup ileriki yaşlarda çocukta soyut düşünme yeteneği geliştikçe kaybolur (Konuk 1994: 74-75).

Araştırma konumuz inanç öğretimini ve bu öğretimde kullanılabilecek okul öncesi resimli hikâyeleri konu edindiği için burada inanç gelişimine yer verilecektir.

2.1.2.7. İnanç Gelişimi

İnanç gelişimi, insan gelişimi düşüncesiyle bağlantılı olup inancı, gelişim dönemleri içerisinde inceleme amacı taşıyan bütün girişimleri ifade etmek için kullanılmaktadır. İnanç gelişimi konusunda pek çok kuram bulunmaktadır. Bütün kuramları ele almak yerine burada inanç gelişimi konusunda öncü kabul edilen James W. Fowler'ın İnanç Gelişimi Teorisi çerçevesinde okul öncesi inanç gelişimine yer verilecektir.

Fowler, inancın, insan merkezli çok boyutlu bir yapı sergilediğini ortaya koymaya ve bu yapıyı tasvir etmeye çalışır. İnanç, hem bilinçli hem de bilinçsiz süreçleri kapsar, içinde gönül ve akıl dinamiğini birlikte barındırır. İnanç ve dinî içeriklerle alakalı olarak akaidi yapılara inanmayı gerektiren iman kavramları arasındaki fark ve dinleri aşan bir teori ortaya koyma çabası, inanç gelişimi teorisinde dinî içerikleri ikinci plana itmiştir. Fowler'a göre inanç gelişimi, belirli bir inanç veya din ile değil, beşeri bir etkinlik olarak anlam bulma ve oluşturma süreciyle alakalıdır (Mehmedoğlu, Aygün 2006: 125). Fowler inanç gelişimini, altı basamak ve basamak öncesi olmak üzere toplam yedi evrede incelemiştir. Bunlar sırasıyla ilksel inanç, sezgisel-yansıtıcı inanç, mitsel-lafzi inanç, terkihi-geleneksel inanç, bireyleştirici-yansıtıcı inanç, birleştirici inanç ve evrenselleştirici inanç basamaklarıdır. Okul öncesi dönemde; 0-2 yaş arası döneme ilksel inanç evresi, 3-7 yaş arası ise sezgisel-yansıtıcı inanç evresi denmiştir.

Yaşamın ilk yılları olan anne karnından başlayıp bebeklik devresini içine alan basamak öncesi ilksel inanç evresinde, inanç gelişiminin temelleri atılır ancak bu ilksel inanç, daha sonraki yıllardaki imanımızın gidişatını belirleyici değildir (Mehmedoğlu, 2000: 93). Fowler'a göre bu evrede çocuğun

gelişimi anne-babası ve çevresiyle karşılıklı ilişkileri içinde şekillenir. Dolayısıyla inanç gelişiminin başlangıç evresi de anne-baba ve çevreyle ilişkiler bağlamında oluşan güven duygusuyla ilişkilidir (Kayıklık, 2005: 142). Bununla birlikte bebek, bu temel inancı sayesinde bebeklik gelişimi boyunca meydana gelen ayrılıklardan kaynaklanan kaygıyla baş edebilme veya onu dengeleme imkânına sahip olur. Konuşma öncesi duygusal ilişkiler ile sınırlı olan bu dönemde daha sonradan inancın üzerine temelleneceği güven, ümit ve cesaretin tohumları atılır. Konuşma ve düşünme yeteneğinin ortaya çıkmaya başlamasıyla birlikte birinci basamağa geçiş hızlanır (Osmanoğlu 2007: 83).

Sezgisel-yansıtıcı inanç evresi, ilk çocukluk döneminde dilin öğrenilmesiyle başlar. Fowler, bu aşamadaki çocukların genellikle hikâyelere, duygulara ve betimlemelere ilgi duyduğunu ifade eder. Bu dönemde çocukların dünyası mantık üzerine kurulu değildir, aksine sembollere dayalı bir gizemdir ve yetişkinlerin inançlarından büyük ölçüde etkilenir. Bu dönemde hikâyeler, semboller tarafından uyarılan ancak henüz mantıklı düşünme tarafından kontrol edilmeye başlanmayan hayal gücü, kalıcı inanç imgeleri, tasavvurları oluşturmak için algı ve duygularla birleşir. Bu imgeler bireyin yaşamını çevreleyen hem koruyucu hem de korkutucu güçleri temsil eder. Bu dönemde Tanrı tasavvurları, bilinçli bir form kazanır. Çocuk; Tanrıyı, iyiliği ya da iradeyi anlayabilmek için yaşamın ilk yıllarında duygusal açıdan bağlı olduğu ebeveynlerin ya da çevresindeki diğer yetişkinlerin tecrübelerini taklit eder. Bu taklit etme özelliği çocuğun bulunduğu ortama göre inanç gelişimi için bir fırsat sunabileceği gibi engel de olabilir (Ulu 2016: 142-143). Bu evrede çocuk ölüm, cinsiyet ve çevrede gerçekleşen diğer olayları sezgisel olarak algılamaya başlar (Mehmedoğlu, Aygün 2006: 127).

Rukiye Türküz okul öncesi dönemdeki özellikle 5-6 yaşındaki Türkiye’de yaşayan çocuklarla yaptığı araştırmada bu çocukların çoğunun Fowler’ın inanç gelişim aşamalarına göre birinci aşamada olduğunu bulmuştur. Bu araştırmada çocukların inanç gelişimi seviyesinin sevgi, korku ve bağlanma etrafında şekillendiği tespit edilmiştir. İlk dinsel tecrübelerin kazanımında bu faktör gözden kaçırılmamalıdır. Zihinsel, duygusal ve bedensel olgunlaşmaların birbirleriyle irtibatlı olduğu için inanç gelişiminin bu oluşumdan ayrı tutulmaması gerekmektedir. Şahsiyet ve kişilik gelişiminde ailenin ve din eğitimcilerinin bu evreye daha bir bütünsel yaklaşımları gerekmektedir. Yapılan bir araştırmada çocuğun gelişiminde ailenin rolünün önemli olduğu tespit edilmiştir. İlk tecrübelerin doğru aktarımında ebeveynlere büyük sorumluluk düşmektedir. Somut dönemi kapsayan bu evrede benmerkezci düşünceler hâkimdir. Soyut kavramlar tam olarak anlaşılmassa da katılımcıların büyük bir kısmının haberdar olduğu ama içerik konusunda belirsizlikler yaşadıkları görülmüştür. Gelişim süreçlerinde aile ya da okul olsun sağlıklı bir rehberliğe ihtiyaç olduğu görülmüştür (Türküz 2009: 159-161).

Okul öncesi dönemdeki çocuğun, fiziksel, bilişsel, duygusal, sosyal, dil, dinî ve inanç gelişimlerini inceledikten sonra, okul öncesi dönemde ailede ve kursta verilecek din eğitime ve bu dönem din eğitiminde inanç konularının nasıl ele alınması gerektiğine değinilecektir.

2.2. OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE DİN EĞİTİMİ VE İNANÇ

2.2.1. Din Eğitimi

Din eğitimi; bireyin dinî davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme denemeleri süreci olarak tanımlanmaktadır (Tosun 2015: 23). Din eğitiminin amacı, bireyin din ile ilişkilerini araştırarak çocuğun ilahi iradeye uygun olarak yetiştirilmesine, insanların hayatın bütünlüğü içinde ilahi iradeye uygun davranışlar geliştirmelerine yardımcı olmaktır (Cebeci 2015: 30). Din eğitimi bir taraftan insanların manevi eğitim ihtiyaçlarını karşılarken, diğer yandan da yeni kuşaklara geçmişin bilgi ve tecrübelerini aktararak nesiller arasındaki farklılaşmaların ortadan kalkmasına, anlayış birliğinin oluşmasına, saygı ve sevgi bağlarının kuvvetlenmesine yardımcı olur.

Din eğitimi, insanın ilahî varlıkla ilgili tasavvurlarının istenilen yönde gelişmesini sağlar. Ayrıca insanların inanma kabiliyetini doğru yönde geliştirip yanlış ve batıl inançlardan uzak durmasını temin ederek onların dinî inanç, ibadet ve duygularının, yaratılışına uygun biçimde açığa çıkarılıp geliştirilmesine katkıda bulunur. Din eğitimi, genel eğitimle iş birliği içerisinde insanın bireyselleşmesine, toplumsallaşmasına ve kültürlenmesine katkı sağlar. Dolayısıyla insanların dengeli ve sağlıklı bir hayat sürmelerinde, genel eğitim ile birlikte din eğitimine de ihtiyaç vardır (Keyifli 2013: 118-119). Bireyin gelecekte yaşayacağı dinî hayatın temeli okul öncesi dönemde oluşmaktadır. Bu bağlamda aşağıdaki başlıkta okul öncesi dönemde din eğitimi ele alınacaktır.

2.2.2. Okul Öncesi Dönemde Din Eğitimi

Her çocuk dil, duygusal, sosyal, bilişsel, dinî ve ahlaki gelişim alanlarından geçmektedir. Çocukta doğuştan itibaren inanma duygusu bulunmakta ve diğer duygu çeşitlerinde olduğu gibi din duygusunun da eğitilmesi gerekmektedir. Eğitim yapılırken bu doğuştan getirilen duygunun şekillendirilmesine yönelik amaçlar göz önünde bulundurulmalıdır. İnsanın kişilik ve karakterinin oluşturulduğu okul öncesi dönemde, fitrata dayalı olarak doğuştan getirdiği din duygusuna bağlı olarak, bu dönemde din ve ahlak eğitimi verilmelidir. Bireyin gelecekte yaşayacağı dinî hayatın genel resmi okul öncesi dönemde alacağı eğitime bağlı olarak şekillenmektedir (Cihandide 2014: 264).

Okul öncesinde din eğitiminden kastedilen dinî bilgilerin bütünüyle çocuğa aktarılması değildir, çocuğun ruh ve zihin becerilerini geliştirerek dini anlamaya hazırlamaktır. Bu nedenle dinî ilginin yoğun olduğu fakat dinî düşüncenin oluşmadığı okul öncesi dönemde çocukların dinî tecrübelerini geliştirecek, kendi kendilerine dua etmesine ve bazı konularda soru sorabilmesine fırsat tanıyacak ortamları oluşturmak gerekmektedir (Selçuk 1991: 173-175). Din eğitimi ailede başlayan bir süreç olmasından ötürü ilk olarak ailede din eğitimi ele alınacaktır.

2.2.2.1. Ailede Din Eğitimi

Aile, çocuğun ilk eğitimini aldığı önemli bir kurumdur. Çocuğun ilk nefes aldığı, ilk üzüntü ve sevinç duygularını yaşadığı ortam, aile fertleriyle yaşadığı ortamdır. Çocuk, hayata ilk adımını aile

içinde atmakta ve aile ortamında kendini güvende hissetmektedir. Kişide karakter oluşmasının en uzun devam ettiği dönem de aile içinde geçmektedir (Dodurgalı 1998: 77).

Ailede verilen eğitim, insanın öğrenim sürecinin başlangıcını ve temelini oluşturmaktadır. Bu eğitim sürecinin bir kolunu da din eğitimi oluşturmaktadır. Ailenin en temel görevleri arasında çocuğu hayata hazırlaması, ona ahlaki bir eğitim vermesi, güzel alışkanlıklar kazandırması ve temel dinî bilgileri öğrenmesini sağlaması bulunmaktadır (Köylü, Oruç 2020:114).

Okul öncesi dönemde din eğitimi verecek ailenin bazı temel ilkelere dikkat etmesi gerekir. Anne babalar din eğitimine öncelikle çocuklarının gelişim dönemlerini iyi bilmek ve onları tanımakla başlamalıdır. Çünkü her yaşın ve her gelişim döneminin kendine özgü bir niteliği vardır. Ebeveynler çocuğu çok iyi tanıyarak ve çocuğun gelişim basamaklarının hangisinde, hangi dinî değerın öğretimine hazır bulunduğunun bilincinde olarak dinî aktarımda bulunmalıdır (Aybey 2017: 550-551).

Okul öncesi dönemde sorgu çağındaki çocuklar Allah, cennet, ölüm, peygamber, melek vb. soyut konularla ilgili sorular sorduğu bilinmektedir. Bu soruları geçiştirmeye çalışmak, cevapsız bırakmak çocuğun öğrenme merakı ve heyecanını körelttiği gibi, yetişkinlere karşı güvenini de sarsar. Bu soruları cevaplandırırken çocuğun neyi öğrenmek istediğini anlamaya çalışmalı, soruyu sordurtan sebepler bulunmalı ve cevaplar çocuğun tecrübe ve anlayışına göre ayarlanmalıdır. Bununla birlikte sorulara çocuğun bir üst gelişim basamağına kolaylıkla geçmesini sağlayacak nitelikte cevaplar verilmelidir. Okul öncesi dönemde soyut kavramlarla ilgili sorulara çocuğun gelişim özelliklerine uygun tek bir doğru cevap da bulunmamaktadır. Örnek vermek gerekirse yetişkinler çocukların Allah ile ilgili sorularına Allah her yerdedir, her şeyi görür, eşi benzeri yoktur gibi cevaplar verirler. Bu cevaplar dinî bakımdan doğru olmakla birlikte okul öncesi çocuğun seviyesine uygun değildir. Bunların yerine çocukların seviyesine daha uygun olarak “Allah çok büyüktür, O’nun gözleri de büyüktür, hepimizi görebilir. Biz ise O’na göre çok küçüğüüz, gözlerimiz de küçüktür, bunun için O’nu göremeyiz.” gibi cevap verilmelidir. Ebeveynler çocukların sorularını ciddiye almalı, soruları fırsat bilip bilgi yüklemesi yaparak çocuğu biktırmamalıdır. Çocukların sorularına kısa ve net cevaplar verilmelidir (Selçuk 1991:76-82).

Aile, çocuklarda dinî konularda olumlu-olumsuz tavır ve tutumların oluşmasında ve gelişmesinde önemli bir rol oynamaktadır (Ay 2020: 128). Çocuklar anne babalarını taklit ederek dinî tutum ve davranışlarının büyük bir kısmını aile içinde öğrenirler. Bundan dolayı ebeveynlerin çocuğun dinî duygularının gelişmesinde, dinî değerlerin kazandırılmasında ve olumlu dinî tecrübelerinin artmasında iyi bir “rol model” olmaları gerekir (Aybey 2017: 552). Ebeveynler, çocuklara olumlu dinî tutum ve davranışları kazandırabilmek için onlara görsel açıdan zengin model yaşantılarla duygu ağırlıklı iletiler göndermelidir. Bu anlamda ebeveyn tarafından zevkle alınan abdest, huşu ile kılınan namaz, içtenlikle yapılan dua, saygı ile okunan Kur’an vb. dinî yaşantılar çocuklar üzerinde olumlu etkiler oluşturmada önemli bir rol oynamaktadır (Koç 2010: 647).

Okul öncesi dönemde anne babaların çocuklarına dinî değerleri öğretirken dikkat etmeleri gereken hususlardan biri de sevgi temelli bir yaklaşım sergilemeleridir. Ebeveynler çocuklarına din eğitimi verirken öncelikle onların kalplerine Allah sevgisinin yerleştirilmesine özen göstermelidirler. Bunun için, Allah'ın insanları ve çocukları seven, affeden, koruyan, besleyip büyüten olduğu öğretilmelidir. Çocuk Allah'ı sevmeli, kendisinin de Allah tarafından sevildiğini bilmeli ve çocuklara Allah inancı sevgi ile verilmelidir. Okul öncesi dönemde çocuklar dinen sorumlu olmadıkları halde onlara Allah'ın cezalandırıcı bir kudret olarak öğretilmesi, çocukların O'ndan kaçarak uzaklaşmasına ve Allah'ın olmadığı bir yer aramaya başlamalarına sebep olmaktadır. Ancak sevgi temelli bir din eğitimiyle çocuklarda sıkıştıklarında ve bunaldıklarında kendilerini koruyan, seven bir Allah imajı geliştirilebilir (Oruç 2014: 165-167).

Okul öncesi dönemde ebeveynlerin kazandırması gereken hususlardan biri de çocuğa dua ve şükür etme alışkanlığının yerleştirilmesidir. Ebeveynler çocuklarla birlikte kısa dualar etmeli ve çocuğun dualarını kendi cümleleri ile yapmasına fırsat tanımalıdır. Ancak duaların içeriğinde “Allah’tan iste sana verir” gibi bir yaklaşımın yer alması doğru değildir. Zira gerçek ile hayal dünyası arasında gidip gelen bu dönem çocukları için bu durum Allah’ı “bir masal kahramanı” gibi algılamalarına ve kendi sınırları içinde yapmaktan aciz oldukları her isteği duaya dönüştürmelerine sebep olabilir (Selçuk 1991: 83). Bu dönemde çocuğa yemekten önce ve sonra, uyumadan önce gibi belli zaman aralıklarında ve belli mekânlarda dua edebileceği gösterilmelidir (Konuk 1994:18). Böylece çocuğa Allah ile nasıl iletişim kurabileceği gösterilebilir. Ayrıca bu dönemde çocuklara Allah’ın insanlarla, seçmiş olduğu peygamberler ve gönderdiği kutsal kitaplarla iletişim kurduğu da açıklanabilir (Cihandide 2014: 266).

Çocuklar hikâyelere ve masallara yoğun bir ilgi ve merak duymaktadır. Öyleyse, anne babalar da çocuklara dinî değer aktarımı yaparken, hikâye ve masallardan yararlanmalıdır. Çünkü dinî içerikli hikâyelerle ve masallarla bir taraftan çocuğun dinî duygusunun uyanmasına ve gelişmesine katkıda bulunurken, diğer taraftan Allah, melek, dua, sabır gibi soyut düzeydeki dinî kavramların somutlaştırılmasına yardımcı olunur. Kur’an ve hadislerde geçen kıssalar çocuğa kimleri taklit etmesi konusunda örnek davranışlar sunar ve birçok dinî konuyu anlatmada kullanılabilir (Oruç 2014: 173-174).

Aile eğitiminin dışında çocukların din eğitimi yaklaşık dört yaş itibariyle kurumlar vasıtasıyla gerçekleşmeye başlar. Bu bağlamda ülkemizde okul öncesi din eğitimi veren kurumlardan Diyanet İşleri Başkanlığı’na bağlı 4-6 yaş Kur’an kursları bir sonraki başlıkta ele alınacaktır.

2.2.2.2. Diyanet İşleri Başkanlığı 4-6 Yaş Okul Öncesi Kur’an Kursu

Türkiye’de örgün eğitim kapsamındaki bazı resmi okul öncesi eğitim kurumlarında, sivil toplum kuruluşlarında ve Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı kurslarda okul öncesi dönem çocuklara yönelik din eğitimi verilmektedir. Okul öncesi din eğitimi, yaygın eğitim kapsamında Diyanet İşleri Başkanlığı’nın

2014 yılında 4-6 yaş çocuklarına özel yeni bir Kur'an kursu programı uygulaması başlatmasıyla resmîyet kazanmıştır.

Diyanet İşleri Başkanlığı 4-6 yaş Kur'an Kursları öğretim programı, içinde din eğitimi ana bilim dalından akademisyenler, başkanlık eğitim uzmanları, pedagoglar, anaokulu öğretmenleri, Kur'an kursu öğreticileri, imam hatip ve çocuk kitabı yazarları yer alan bir komisyon tarafından hazırlanmıştır.

Söz konusu programla; çocukların kendi seviyelerinde sevgi, saygı, yardımlaşma, iyilik, adalet, sorumluluk, doğruluk ve sabır gibi İslam dininin temel değerlerini insan hayatına anlam kazandıran unsurlardan biri olarak fark etmeleri yanında dinimizin temel kaynağı olan Kur'an-ı Kerim'i ses ve şekil olarak kendi seviyelerinde tanımaları hedeflenmektedir.

Programda "Dinî Bilgiler" ve "Kur'an-ı Kerim" olmak üzere iki öğrenme alanı bulunmaktadır. Dinî Bilgiler öğrenme alanında, dinî bilgilerin yanı sıra yaş dönemine uygun evrensel değerler yer almaktadır. Kur'an-ı Kerim öğrenme alanında ise Kur'an-ı Kerim'i tanıma ve sevmeye esas alınmak üzere çocuğun bireysel kapasitesine göre ilerlemeyi amaçlayan ve harfleri tanıma, Kur'an okuma ve ezber şeklinde konular bulunmaktadır (DİB 2018: 5-6).

Programda çocukların Allah inancı eğitiminde Allah sevgisinin esas alınarak çocuğa Allah korkusu yoluyla bazı davranışları uygulatma yoluna gidilmemesi, Allah'ın olumlu sıfatlarından örnekler verilerek çocuğun bilincinde insanlara çeşitli nimetler veren, seven, bağışlayan bir Allah anlayışı oluşturmak amaçlanmaktadır. Çocuğa Allah'ın varlığının delilleri ile ilgili, kendi varlığı, tabiat ve kâinat üzerinde düşündürmeye ona soru sormasına, inceleme ve araştırma yapmasına olanak sunarak Allah anlayışını güçlendirmeye yardımcı olmaya çalışılmaktadır. Bununla birlikte programda çocuğun küçük yaştan itibaren Allah'a yönelip bağlanması, O'nu yanında hissetmesi ve kendini güvende hissetmesini sağlamak için, dua eğitimine yer verilmektedir.

Programda Hz. Muhammed'in örnek kişiliğini anlatılarak tanıtılmasına, Kur'an'ın mahiyeti, Müslüman için önemi gibi konular ile Kur'an-ı Kerim'in çocuğa tanıtılmasına yer verilmiştir. Bununla birlikte melek, ahiret, kaza ve kader inancı ile ilgili programda herhangi bir ünite bulunmamaktadır. Çocuğun ahiret ile ilgili soru sormadıkça bilgilendirme yapılmaması tavsiye edilmektedir (DİB 2014: 14-16).

Okul öncesi dönemde aileden sonra çocuğun dinî duygu gelişimine katkı sağlayacak kurumlardan birisi anaokullarıdır. İlk çocukluk yıllarında anne ve babalar taklit edilirken anaokulu döneminde ise anne-babalar ile birlikte öğretmenler de ön plana çıkar. Bundan dolayı öğretmenlerin davranışları, din ile ilgili söz ve tutumları, çocuğun dinî düşünce gelişimi açısından oldukça önemlidir. Ayrıca çocuğun okuduğu kitaplardan edindiği bilgiler ve zihinsel gelişimi, ondaki din şuurunun şekillenmesine katkıda bulunur. Öğretmenler bu dönemde çocukların sordukları din ile ilgili sorularına onların seviyesine uygun cevap vermeli ve bu cevapların doğru olmasına özen göstermelidirler (Yazıbaşı 2016: 329-330).

Okul öncesi çağıdaki çocuklara doğru ve güvenilir bilgilerle yapılan inanç eğitiminin onların kişilik ve karakterlerinin oluşuma olumlu etki edeceği bilinen bir gerçektir. Bundan dolayı burada inanç ve dinî inanç kavramının mahiyeti üzerinde durulacaktır.

2.2.3. Dinî İnanç Kavramı

Dinî inanç kavramından bahsetmeden önce inanç kavramını tanımlamak faydalı olacaktır. İnanç kelimesi, bir düşünceye gönülden bağlı bulunma durumunu ifade etmektedir (TDK). İnanç, bir insanın herhangi bir hükmü kısmen ya da tamamıyla kabulü, reddi ya da ondan şüphe duyma durumlarının bütününe kapsayan geniş anlamlı bir kavramdır. İnsanın çevresindeki kişiler, diğer milletler, siyasi olaylar, sanat, felsefe, Allah, ahiret, ölüm vb. birçok hususta çeşitli inançları bulunmaktadır.

Dinî inanç (iman) ise kişinin kendisi ve bütün kâinat üzerinde hâkimiyetini kabul ettiği, yüce kudret ve kuvvet sahibi varlık ve bu varlık ile insanlar arasındaki ilişkileri düzenleyen bazı esaslar ile ilgili inançları ifade etmektedir. Dinî inanç kişinin dinî konulardaki kabul, ret ya da şüphe durumunu göstermektedir (Peker 2020: 71-73). Buradan anlaşılabileceği gibi inanç, imanı içine alacak şekilde daha genel bir mana taşıırken iman daha bir özel anlamda kullanılmaktadır.

İmanın birbirini tamamlayan üç boyutu vardır. Dinî inanç kişinin dinî esasları kabul edip, bunların doğru olduğuna inanması ile başlar. Kabul ve tasdikten sonra kişinin kendi isteklerinden vazgeçerek Allah'a itaat ve teslim olması boyutuna geçilir. Kişi dinî esaslara, Allah'ın emirlerine uyar ve bu emir ve yasaklar çerçevesinde hayatını şekillendirir. İmanın boyutlarından Allah sevgisi ve fedakârlık, insana lütfettiği sonsuz nimetle karşısında duyulan şükran hisleriyle ilgilirken, Allah korkusu ise itaat ve kulluğun gereğini yerine getirememenin oluşturduğu sorumluluk hissiyle ilgilidir (Hökelekli 2020: 159-167).

Dinî inancın temel unsuru Allah inancıdır. Bunula birlikte her dinin kendine göre bazı inanç esasları bulunmaktadır. Bilindiği üzere İslam dininin Allah'ın varlığına ve birliğine, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, ahiret gününe ve kader ile kazaya yani hayır ve şerrin Allah'tan olduğuna iman etmek üzere toplam altı inanç esası bulunmaktadır (Peker 2020: 75). Bu bağlamda İslam inanç esaslarının somut düşünme dönemindeki okul öncesi çocuğu için ne anlama geldiği ve bu soyut kavramların nasıl öğretilmesi gerektiği üzerinde durulacaktır.

2.2.4. Okul Öncesi Dönem Din Eğitiminde İnanç Öğrenme Alanları

Çocuklar okul öncesi dinî eğitim sürecinde soyut kavramlarla sıklıkla karşılaşmaktadır. 4-6 yaş Diyanet İşleri Başkanlığı Kur'an kursu öğretim programında Allah, peygamber, melek, din, inanç, ahlak, mutluluk, sabır, iyilik vb. kavramlar hemen hemen her üniteye bulunmaktadır. Bu dönemde çocuklar bilişsel olarak henüz soyut kavramları idrak edebilecek seviyede olmadıkları için soyut kavramları somutlaştırarak anlamlandırma yoluna giderler. Dolayısıyla çocuğun din eğitiminde sorumlu olan ebeveyn ve eğitimcilerin kavram gelişimi, kavram öğrenimi ve çocuklar tarafından soyut

kavramların nasıl algılandığı ve anlaşıldığı konularında bilinçli olmaları gerekmektedir (Karadağ 2019: 37).

Araştırmamızın bu bölümünde okul öncesi din eğitiminde çokça karşılaşılan Allah, peygamber, melek, ölüm ve ahiret gibi inançla ilgili soyut kavramların çocuklar tarafından nasıl tasavvur edildiği ve bu kavramların nasıl ele alınması gerektiğine yer verilecektir.

2.2.4.1. Allah İnancı

Allah inancı, diğer inanç ve uygulamaların da temelini oluşturmaktadır. Okul öncesi dönemde din eğitimi esasını sağlıklı bir Allah tasavvurunun kazandırılması oluşturmaktadır. Bu dönemde çocuk insani özellikleri ilahi varlığa atfederek Allah'ı süperman gibi algılamaktadır. 3-6 yaş arası çocuklarda Allah tasavvuru, antropomorf (insana benzetme) bir özellik taşımaktadır (Cihandide 2014: 68).

Dört yaşındaki çocuklar “Allah nasıldır? , Allah'ı tanıyor musun? , Allah hakkında neler biliyorsun?” şeklindeki sorulara “Allah büyüktür, bulutlar kadar.”, “Çok iyidir, Allah bana cennette çikolata, oyuncak, dondurma, sakız verecek.”, “Allah çok büyük!” “Biliyorum, Allah büyük, bizden çok büyük.”, “Bilmiyorum.”, “Allah dağ kadardır.”, “Allah uzun sakallı bir dededir”, “Allah çok büyük bir robottur.” gibi antropomorf özellikler taşıyan cevaplar vermişlerdir (Öcal 2004: 64).

Okul öncesi dönemdeki çocuklara Allah inancı anlatılırken çocuğun bulunduğu gelişim dönemi özellikleri iyi bilinmeli, gelişim dönemi dikkate alınarak Allah'tan bahsedilmelidir. Anne-babalar, ev ortamında Allah ile ilgili kullandıkları güzel cümlelerin çocuklar tarafından gözlemlendiğini ve bunların çocukların bilinçaltında birikim oluşturduğunu bilmelidirler. Anne ve baba manevi yaşantısına dikkat etmeli, her an çocuğa model olduklarını düşünerek inançlarının gereğini yapmalıdır. 4-6 yaş için Allah'ın zati ve subuti sıfatlarıyla ilgili ayrıntılara girilmemeli, genel bilgiler verilmelidir. Çocuğun meraklı ve istekli olduğu anlar gözlenip bu anlarda bilgilendirme yapılmalıdır. Akıcı konuşmaya başladıkları dönemde çocuklara, sordukları sorulara Allah'a emanet ol, Allah'a şükür vb. Allah'la ilişki kurularak cevap verilmelidir. Anne ve babalar Allah'la ilgili hoş olmayan, çocuğu terbiye edici olacağını düşündüğü Allah taş yapar, Allah ateşe atar vb. korkutmalardan uzak durmalıdır. Allah kavramını doğru öğrenmesi için, soyut kavramlar ve olaylar içeren hikâye ve masallar anlatılmalıdır (Bahçeci 2015: 47-48).

2.2.4.2. Peygamber İnancı

Okul öncesi dönemde çocuklar peygamberin kim olduğu, kimlerin peygamber olabildiği, peygamberlerin nerede oldukları, Allah ile konuşabilmeleri ya da Allah'ı görmelerinin söz konusu olup olmadığı, sihirli güçlerinin var olup olmaması hakkında sorular sordukları bilinmektedir. Bununla birlikte peygamberlerin hayat hikâyelerinin anlatılmasının çocuğun dinî duygu ve düşünce gelişimine olumlu katkılarda bulunulduğu bilinmektedir.

Okul öncesi dönemde peygamberlere iman Allah'a imanın pekiştirilmesi ve Allah'ın insanlarla sürekli bir iletişim içinde olduğunun, Allah'ın seçtiği insanların, kendisi gibi diğer insanları iyi ve doğru

yola çağırmasının gösterilmesi açısından önemlidir. Çocuklara peygamberlerin hayat hikâyeleri peygamberimizin ve diğer peygamberlerin çocuklukları, peygamberlerin çocuklarla diyalogları, çocuklara karşı davranışları, hayatları ve kutsallar uğruna gerçekleştirdikleri mücadeleler şeklindeki bir sıralamayla anlatılmalıdır. Çocuklara bu sırayla peygamberliğin anlatılması çocuğun hem Allaha güven duymasına hem de çocukta kendisini seven, koruyan bir peygamber imajının oluşmasına fırsat tanınmış olunacaktır (Oruç 2014: 190-192).

Okul öncesi dönemde çocuklarda hayal kırıklığına, umutsuzluğa yol açabileceği için çocuklara işkencelerden, eziyetlerden bahsedilmemelidir. 4-6 yaş aralığındaki çocukların din eğitiminde, peygamberlerin güzel ahlakı, genel anlamda hayatı, çocuklara olan sevgisi üzerinde durularak onlara peygamber sevgisi oluşturmaya çalışılmalıdır. Çocuklara salavat çekmek öğretilerek, onlara salavatı peygambere gönderilecek bir hediye olarak anlatılabilir (Bahçeci 2015: 68).

2.2.4.3. Melek İnancı

İslam'ın temel inanç esaslarından biri de meleklerle imandır. Okul öncesi dönemde çocuklar diğer soyut kavramları anlamakta zorlandıkları gibi melek kavramını anlamakta da zorlanırlar. Okul öncesi dönemde çocuklar melekleri neden göremedikleri, hangi renkte oldukları, uçuş yeteneklerinin olup olmadığı, kanatlarının olup olmaması, meleklerin her yere kendileriyle gelip gelmedikleri hakkında sorular sordukları bilinmektedir (Oruç 2014: 193).

Bu dönemin özelliği olan antropomorfik düşünce melekler konusunda da görülmektedir. Çocuklar meleklerle insana ait olan özellikleri yükleyebilmekte ve bunun devamında meleklerin sadece somut özelliklerine odaklanması dinî gelişimi olumsuz etkilemektedir. Bu bağlamda çocuklara öncelikle meleklerin Allah'ın dünya ile ilişkilerinde doğrudan veya dolaylı müdahalesinin bir aracı olduğu fikri aktarılmalıdır (Köylü, Oruç 2020:81).

Meleklerle iman öğretimine Allah'a iman öğretimiyle beraber başlanabilir. Bununla birlikte melek öğretimine üç-dört yaşlarında çocuğun tabiatüstü güçlerin varlığına ilgi duyduğu ve hayal dünyasında bir genişlemenin yaşandığı zaman başlamak daha yararlı olacaktır. Ayrıca çocuklar bu dönemde meleklerin mahiyeti hakkında fikir yürütmektense bu tabiatüstü varlıkların varlığına inanarak rahatlamayı tercih ettikleri için çocuklara ayrıntılı bir şekilde meleklerin özelliklerini anlatmaya gerek de yoktur (Oruç 2014: 193-194).

Ebeveyn ve eğitimcilerin çocukları melek konusuna yönlendirebilmek için günlük hayatta meleklerin iyilik sembolü olduklarını anlayabilmelerine olanak sağlayan ifadeler kullanmaları gerekir. Bu ifadelere “Melek gibi çocuk” ya da “Melekler seni korumuş” gibi cümleler örnek verilebilir. Meleklerin çocukları kötülüklerden koruduğu ve bu görevi onlara Allah'ın verdiği anlatılarak dolaylı yoldan Allah inancı da kuvvetlendirilebilir. Bu bilgilere ek olarak büyük melekler ve görevlerinden çocuklara basit bir şekilde bahsedilebilir (Bahçeci 2015: 100).

2.2.4.4. Kitap İnancı

İslam inanç esaslarından biri de kutsal kitap tasavvurudur. Diğer inanç esasları ile bir bütünlük içerisinde. Allah'a inanmak, dini tebliğ eden peygamberlere inanmaya, peygamberlere inanmak da onlara gönderilmiş kitaplara inanmayı gerektirir.

Okul öncesi 5-6 yaşlarındaki çocuklar Kur'an'ın mukaddes olduğunu bilmekte ve onun diğer kitaplardan farklı niteliklere sahip olduğunu kabul etmektedir. Bununla birlikte çocukların çoğu Kur'an'ın bu farklılığının kâğıdı, rengi, kabı, yazıları gibi biçimsel özelliklerinden kaynaklandığını bazıları ise dinî içeriğe sahip olmasından kaynaklandığını düşünmektedir (Konuk 1994: 82-83).

Ebeveynler ve eğitimciler kitaplara iman konusunda öncelikle çocuğun kutsal kitap ve diğer kitapları birbirinden ayırmasını sağlamalıdır. Yetişkinler tarafından huzur içinde okunacak Kur'an çocukların ilgisini çeker ve manevi ve duygusal gelişimine katkı sağlar. Bununla birlikte okunan ayetlerin kısaca açıklanması da çocukta Kur'an'ın anlaşılması ve yaşanması gereken bir kitap olduğu bilincini oluşturur (Oruç 2014: 194-196). Kitaplara iman konusu işlenirken bu yaş grubu için diğer ilahi kitaplardan bahsetmek çocuklarda kafa karışıklığına sebep olabileceğinden daha çok Kur'an-ı Kerim üzerinde durulmalıdır.

2.2.4.5. Ahiret İnancı

Ölüm ve ahiret inancı konuları okul öncesi çocuklara aktarılırken farklılıklar göz önünde bulundurulmalıdır. Çocukların ölüm algıları onların diğer soyut kavramları anlamada olduğu gibi, birtakım farklılıklara bağlıdır. Bunlar arasında yaş, cinsiyet, bilişsel ve duygusal gelişim, çevre ve toplumdaki bazı geleneklerle çocukların bu konudaki deneyimleri önemli etkenlerdir. Bu etkenler arasındaki en önemlisi çocukların bilişsel ve duygusal gelişimleridir. Burada ölüm algısının yanında ölüm bilinci de önemlidir. Dikkat edilmesi gereken durum çocukların ölümü nasıl algıladıklarından ziyade onlara ölüm konusunu nasıl aktarmak gerektiğidir (Köylü 2004: 95).

Ölüm hayatın bir gerçeğidir ve çocuklar erken yaşlardan itibaren, farklı niteliklerde olsa da ölüm gerçeğiyle karşılaşmaktadır. Yetişkinlerin bu konudaki ilgisiz tutumları olumsuz birçok algının gelişmesine sebep olur. Ailesinden ve öğretmenlerinden ölüm konusunda sağlıklı bilgi alamayan ve bunu açıkça konuşamayan çocuklar muhtemelen medya ya da başka iletişim araçlarından bu gerçeği edineceklerdir. Özellikle bazı bilgisayar oyunlarında şüursuzca sadece ölümü şiddet kavramı ile ilişkili olarak öğrenebilirler. Bu nedenle çocukların yaş dönemlerine göre ölümle ilgili algılarının netleşmesi için yapılacak rehberliğin niteliği önemlidir (Köylü, Oruç 2020: 101).

Ahiret inancının kazandırılması için öncelikle çocuğa ölüm gerçeği sağlıklı bir şekilde öğretilmelidir. Okul öncesi dönemde 0-2 yaş arası çocuklar ölümü henüz algılayamamaktadır. Çocuklar 3-5 yaşlarındayken ölümü, nefes alamama ve kalbin durması olarak düşünürlerken 6 yaşlarındayken ölümü biyolojik fonksiyonların durması sonucu bir bitiş olarak algılamaya başlarlar (Oruç 2014: 194-196). Ebeveynler ve eğitimciler çocuğa ölümden bahsederken bazı hususlara dikkat etmelidir.

Yetişkinler çocuktan ölüm haberini saklamamalı, çocuk ölüm sonrası dönemde başka bir kente göndermemeli ve çocuğu ölüm sonrası eğlendirmeye çalışmamalıdır. Bununla birlikte bu dönemde çocuk cenaze işlemlerinden uzak tutulmalıdır. Çocuğun ölümü sevimli ve aranacak bir şey olarak anlamasına sebep olacak açıklamalar yapmaktan kaçınılmalıdır. Ölüm çocuğa doğadan somut örnekler vererek açıklanabilir. Çocuklara ağaç yapraklarının kuruması ve canlanması örnek verilerek ölüm ve hayatın birlikte var olduğu gerçeği anlatılabilir (Oruç 2014: 196-201).

Çocuklara ahiret Allah'ın sevdiği iyi kullara en güzel ödülleri vereceği, çocukların en çok istediği ve sevdiği şeylerin orada olacağı bir yer olarak anlatılmalıdır. Okul öncesi dönemde cennet ve cehennem bilinci kavratılırken öncelikle cennet kavramı anlatılmalı ve bu kavram çocuklar için bir teşvik unsuru olmalıdır. Cennet iyilik yapıp puan toplayanların istediği her şeyin istediği kadar kendisine ikram edildiği yer olarak anlatılmalıdır. Özellikle 4-5 yaş çocuklarında harika işlere, olağanüstü hallere merak vardır. Onlara cennetteki güzel nimetleri anlatmak onların cennete gitme isteğini artıracaktır. Dolayısıyla da iyilik yapıp sevapları toplama arzusunu uyandırır. Cehennemden 7-8 yaşlarına kadar bahsedilmemelidir. 3-4 yaşlarındaki çocuklar cehennemi başkalarından duyabilir ve büyüklere sorabilirler. Bu durumda onlara cehennem bir cümleyle kısaca anlatılır. “Cehennem kötülük yapmaya devam eden büyük insanların gireceği son hapisanedir.” denilebilir (Bahçeci 2015: 97-99).

Okul öncesi dönemde ahiret inancının öğretimi çocukta mevcut olan adalet duygusundan hareketle açıklanabilir. Bu dönemde çocuk evrende kendiliğinden var olan bir adalet duygusu taşır ve ona göre her davranışın eşit sonuçlarının olması gerekir. Örneğin; okul öncesi çocuğu, kendilerine eşit olarak verilen kalemlere itiraz etmezken, bir kısmına ikiye adet olarak verilen kalemlerin dağıtımına itiraz eder. Aynı şekilde istenmeyen davranışları yapanların cezalandırılacağı fikrine doğal olarak eğilimlidir. Bu anlamda ahiret her insanın yaptıklarının karşılığını bulacağı, iyilerin sınırsız güzelliklerle ödüllendirileceği, kötülerin ise hiç hoş olmayan bir hayatla karşı karşıya kalacakları bir çerçevede anlatılabilir. Melek-şeytan ikileminde olduğu gibi cennet-cehennem ikileminde ahlak eğitimiyle eş zamanlı olarak iyi-kötü kavramları ve bu yöndeki davranışların muhtemel sonuçları çocuğun gelişim basamakları da dikkate alınarak açıklanabilir (Oruç 2014: 202-203).

Okul öncesi dönemde din eğitimi ve inanç öğrenme alanları ele alındıktan sonra çocuklara aile ve öğretmenlerden sonra özdeşim kurabilecekleri modeller sunan resimli dinî içerikli hikâyeler bu araştırmanın inceleme konusunu teşkil ettiği için çocuk edebiyatı ve okul öncesi resimli hikâyelerin özellikleri gibi konular ele alınacaktır.

2.3. ÇOCUK EDEBİYATI VE ÇOCUK KİTAPLARI

Edebiyat, çocuk edebiyatı gibi kavramların ne olduğu, çocuk kitaplarının çocuk edebiyatı penceresinden nasıl görüldüğü, okul öncesi çocuk kitaplarının ne gibi özellikler taşıması gerektiği gibi konular bu bölümde ele alınmaktadır. Bu bilgilerden yola çıkarak, okul öncesi inanç temalı çocuk kitapları hakkında sağlıklı bir değerlendirmeye ulaşmak mümkün olabilecektir.

2.3.1. Çocuk Edebiyatı

Edebiyat olay, duygu, düşünce ve hayallerin dil vasıtasıyla yazılı ve sözlü bir şekilde biçimlendirilmesi sanatı olarak tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu). Edebiyatın, iyi vakit geçirmeyi sağlayan eğlenceli bir uğraş olarak insanların yaşama gücünü artırırken çocukların hayatı keşfetmesinde, yaşama yollarını öğrenmesinde yol gösterici fonksiyonu vardır (Temizyürek, Şahbaz, Gürel 2016: 13). Çocuklara öğretilen birçok şey maddi gerçeklerle ilgili iken edebiyat hayatın niteliği ve hislerle ilgilidir. Edebiyat çocukların yaşama dair algılarını geliştirir, başkalarının yaşamlarına ilişkin bilgileri edinerek toplumda yaygın olan insan ilişkilerini anlamasına fırsat tanır (Gönen, Veziroğlu 2019: 1).

Çocuk edebiyatı adı üstünde “çocuğu” ve “edebiyatı” kapsayan bir kavramdır. Çocuk, bebeklik çağının bitmesiyle ergenlik çağı arasındaki dönemde bulunan kişi olarak tanımlanmaktadır (Kıbrıs 2016: 11). Çocuk edebiyatı ise erken çocukluk döneminden başlayıp ergenlik dönemini de içeren bir zaman diliminde, çocukların dil gelişimi ve anlama düzeylerine uygun olarak duygu ve düşünce dünyalarını sanatsal niteliği olan dilsel ve görsel iletilerle zenginleştiren ürünleri ifade etmektedir (Sever 2019: 111). Çocuk edebiyatı, sınırları ve kaynağı çocuk olan, onu duyarlı bir birey ve iyi bir okur olmaya hazırlayan bir geçiş dönemi edebiyatıdır (Şirin 2019: 26).

Çocuk edebiyatının en önemli amacı çocuğa okuma sevgisi ve alışkanlığı kazandırarak onun okuduğunu anlayan, düşünen ve kendini gerçekleştiren bir birey olarak yetişmesine yardımcı olmaktır (Şirin 2019: 53-55). Bunların yanı sıra çocuğun olumlu kişilik geliştirmesine ve duygu eğitimine destek olma, farklı kültürleri tanımasını sağlama, anlama, konuşma, düşünme, yorumlama gibi bilişsel ve dil becerilerini geliştirme çocuk edebiyatının amaçlarındandır (Nas 2014: 24-30).

Okul öncesi dönem çocuk edebiyatının ise çocuğun güven duygusu, sevmeye-sevilmek duygusu gibi ruhsal ihtiyaçlarını karşılama, dili doğru bir şekilde kullanmasını sağlama, görsel algı ve küçük kas motor gelişimini destekleme gibi hedefleri yerine getirmesi beklenmektedir. Bunların yanı sıra çocuğa ilk kitap sevgisini aşılama, sosyal ve estetik değerler kazandırma, çocuk kitabı türlerini (masal, biyografi vb.) tanıtırma, hikâye ve masalları kukla, pantomim vb. gibi yöntemlerle anlatabilme okul öncesi çocuk edebiyatının hedeflerindendir (Gönen, Veziroğlu 2019: 10-11). Çocuk edebiyatı, amaç ve hedeflerini nitelikli çocuk kitapları aracılığıyla yerine getirmektedir (Şirin 2019: 53).

2.3.2. Çocuk Kitapları

Çocuk kitabı, çocuklar için hazırlanan öğretici ve yazınsal kitaplar olarak tanımlanmaktadır (Sever 2019: 32). Çocuk edebiyatının temel taşıyıcısı olan çocuk kitabı, çocuğun okuma alışkanlığı kazanmasında büyük bir role sahip ve çocuğu yetişkin yaşamına hazırlamada yardımcı olan önemli bir yazılı-görsel iletişim aracı ve eğitim nesnesi olarak kabul edilir (Şirin 2019: 51-52).

Çocuk kitaplarında bulunması gereken önemli bazı nitel özellikler vardır. Çocuk kitaplarında niteliği belirleyen temel değişken, çocukların anlayabileceği bir dil kullanarak onların dünyasına hitap eden yaşantıların konu edinilmesidir. Çocuk kitaplarında sunulan yaşantılar, çocuğa değişik insan

tiplerini tanıtarak onu hem kendini tanımaya hem de kendisini içinde yaşadığı toplumdaki başkaları ile karşılaştırmaya yöneltir.

Çocuk kitapları, çocuğun kendisini daha iyi tanımasını sağlayarak kişiliğini geliştirmelidir. Çocuklar, çocuk edebiyatı ürünlerindeki kahramanlarla özdeşim kurar. Özdeşim ile çocuklar, kahramanların davranışlarını, tepkilerini, iletilerini benimser ve içselleştirir. Bu sebeple kahramanlar, kişilik bakımından sağlıklı olmalı, dengeli ve tutumlu davranışlar sergilemelidir. Çocuk kitaplarında sevgi temelli duyarlık geliştirebilmek için özellikle okul öncesi çocuk kitaplarında mutlu eden, eğlendiren, çocuğu yaşama bağlayan metinler kurgulanmalıdır (Sever 2019: 80-81).

İyi bir çocuk kitabı “çocuğun ilgi ve ruhsal ihtiyaçlarını karşılayan, fakat her şeyden önce çocuğun zevkle okuduğu bir eser” olmalıdır (Gönen 2000: 232). Bununla birlikte nitelikli çocuk kitabı, okuma davranışı kazandırırken dil gelişimini hızlandırır, hafızayı güçlendirir, sanat anlayışının, düşünme ve eleştiri becerilerinin gelişmesine de katkı sağlar (Şirin 2019: 101).

2.3.2.1. Okul Öncesi Dönemde Çocuk-Kitap İlişkisi ve Çocuk Kitapları

Okul öncesi döneminde çocukların kitaba ilgisi konuşmadan önce başlamaktadır. Bir buçuk yaşlarında çocuk kitap sayfalarını çevirebilir ve resimlerde tanıdığı varlıkları gördüğünde onlarla ilgili bir şeyler anlatmaya çalışır. Bu nedenle, çocuğa bu ilk yaşlarından itibaren resimli kitaplar sunulmalı ve çocuğun ileriki yaşlarında okuma alışkanlığının oluşmasına zemin hazırlanmalıdır (Tuncer 2000: 199).

Oyun çağındaki çocuk için kitabın hem bir oyuncak hem de yönlendirici bir araç olması açısından önemli bir yeri bulunmaktadır. Bu yaş çocukları büyükleri tarafından kendisine anlatılan ve okunan bol resimli masal ve öyküler sayesinde kitaplarla iletişim kurar. Ancak bu yaş çocuklarının kitapları yalnızca resimli masal ve öyküden oluşmamalıdır. Okul öncesi dönemde çocukların tekerleme, bilmece, mâni, türkü ve ninni gibi ritmi olan güzel ifadeler ilgisini çekmektedir. Çocuklara bu ana dili sevgisini besleyen edebiyat ürünleri de sunulmalıdır.

Okul öncesi dönemde çocuklara sunulan kitaplar onların kavramları öğrenme ve anlama becerilerinin gelişmesine katkı sağlar. Bu dönemin sonuna doğru çocuklara önce sayıları, sonra da harfleri tanıtan kitaplar verilerek onların okumaya karşı hazır bulunuşlukları desteklenebilir (Kıbrıs 2016: 33-35).

Okul öncesi çocuk kitapları, 0-6 yaş dönemindeki çocukların gelişim düzeylerine göre hazırlanmış kitaplar olup “resimli kitap” diye adlandırılır (Nas 2014: 58). Resimli kitaplar, hedef kitlenin gelişim yaşına göre çeşitli türlere ayrılmaktadır. Çocuğa doğru zamanda doğru kitabı vermek için bu okul öncesi çocuk kitapları kitap türlerini tanımak gerekir. Okul öncesi kitaplarının, oyuncak kitap, bez kitap, banyo kitabı, ABC kitabı, kavram kitabı, etkinlik kitabı, resimli öykü kitabı gibi çeşitli türleri bulunmaktadır. Bunlardan oyuncak kitap hem oyuncak hem de kitap görünümünde olan kitap gibi sayfaları çevrilen ancak oyuncak özelliklerinde olan kitaplar olarak tanımlanır. Tren biçiminde, hayvan biçiminde olabilen, üzerinde delikleri bulunan, sayfalarında pencereler açılan, kalın karton kitaplar bu

türe örnek olarak verilir. Bez kitaplar, kitaba nasıl davranacağını henüz öğrenememiş, ancak elleri ile kavrama yetenekleri gelişmiş çocuklara verilebilecek ilk kitap türlerinden biridir. Bu kitapların sayfaları kâğıt yerine bezden yapılır ve kolay kolay yırtılmaz. Banyo kitapları ise çocukların suda oynayabileceği sayfaları muşamba benzeri suya dayanıklı malzemeden yapılmış olan kitaplardır.

Çocuklara yakın çevresinde bulunan insan, bitki, eşya ve hayvanları öğretmek amacıyla hazırlanmış, parlak, renkli, çizgilerle sınırlandırılmış resimli kitaplara “ABC Kitapları” denir. Sayfalar yırtılabilir olduğunda çocuk ilgisini ve dikkatini kitabın içeriğinden yırtma eylemine yönelttiği için bu kitaplar kolay yırtılmayan kalın kartondan yapılır. Kavram kitapları ise 2-4 yaş grubu çocuklara yönelik hazırlanan ve onlara renkleri, sayıları, mevsimleri, şekilleri, zaman ve uzaklık gibi kavramları öğretmeyi, eşleştirme ve sıralama gibi becerileri kazandırmayı amaçlayan kitaplardır. İçinde oyunlar, bulmacalar, renklendirilecek resimler içeren etkinlik kitapları da bu yaş çocuğuna basit ve eğlenceli bir biçimde katkıda bulunur.

Resimli öykü kitapları ise çocukları yazılı edebiyat ile tanıştıran kitaplar olup yazı, söz ve resimlerin bir araya gelerek oluşturduğu bir bütünün ürünüdür. Resimli öykü kitaplarında öykü hem okuyucu tarafından okunarak anlatılır hem de resimlerle anlatılır. Burada önemli olan asıl şey resim ve yazıdaki öykünün paralel gidip aynı şeyi anlatmasıdır. Bazı resimli öykü kitaplarında resme daha ağırlıklı yer verilse de bu tür kitaplarda başı sonu olan kısa bir öykü bulunur (Ural 2019: 33-39).

Resimleme özellikleri bakımından ise resimli kitaplar; ABC kitabı, kavram kitabı, etkinlik kitabı gibi resimli kitaplar ve resimli öykü kitapları olarak iki ana gruba ayrılır. Birinci gruptaki kitaplarda ağırlık resimlerde olup resimlerin görevi sözcüklerin yerini alıp onları tamamlamaktır. Bu kitaplarda metin, resimler olmadan tam anlaşılmayabilir. İkinci grup olan resimli öykü kitaplarında ise resimler metni destekler nitelikte olup resimler olmadan da öykünün metni anlaşılabilir (Bassa 2019: 181).

2.3.2.3. Resimli Kitapların Çocuğun Gelişimine Katkısı

Resimli kitaplar çoğunlukla bir yetişkin tarafından çocuğa okunduğu için çocukla yetişkin arasında yakınlık oluşturarak çocuğun gelişimine katkıda bulunur. Resimli öykü kitapları içerdiği metin ve iletiler ile beynin sol yarım küresini, resimler ile de beynin sağ yarım küresini harekete geçirerek beynin bütüncül olarak çalışmasına katkıda bulunur. Resimli öykü kitapları çocuğa kendilerinin baş edebileceği sorunlarla yüzleşme ve problem çözme becerisini geliştirme fırsatı sunar (Tuğrul ve Feyman 2006: 388). Kitabın karakterleriyle özdeşim kurarak yalnız kendi sorunlarının olmadığını fark eden çocuk rahatlar, başkalarının da aynı ya da farklı sorunlarla yaşadığını görerek empati yapar ve farklı bakış açıları geliştirir. Çocuk iyi hazırlanmış resimli kitaplardan kendisiyle ilgili bilgiler edinerek kendini daha iyi tanır ve kişiliği gelişir.

Resimli kitaplardaki güzel çizilmiş resimler çocuğun estetik gelişimine katkı sağlar. Çocuklar, okumayı bilmedikleri için kitabı resimlerine bakarak okurlar ve resim okuma becerisi kazanırlar. Çocuk, aynı zamanda kitapta gördüğü harfleri tanıyarak, kelimeleri söker ve okumaya kolay geçiş yapar.

Yetişkin tarafından kendisine okunan kitabı dinlerken çocuğun işitme duygusu gelişir, kelime bilgisi zenginleşir ve dil gelişimi hızlanır. Tekerlemeleri, şarkıları ve uyaklı kelimeleri tekrarlayarak ezberler ve belleği gelişir. (Ural 2019: 39-41).

2.3.2.4. Resimli Hikâye Kitaplarında Bulunması Gereken Özellikler

Resimli hikâye kitapları, belirli bir teması olan, çözülmesi gereken sorunları içine alan, resim ve metnin aynı düzeyde öneme sahip olduğu, ortalama 200 kelimedenden meydana gelen okul öncesi çocuklar için yazılmış kitaplardır (Tuğrul, Feyman 2006: 387). Nitelikli bir çocuk kitabı içerik, biçim, resimleme, dil ve anlatım yönüyle bir bütünü oluşturmakta ve bu bütünün parçalarının birinde ortaya çıkan bir eksiklik ya da problem geneli etkilemektedir. Bu yönüyle resimli çocuk kitaplarında bulunması gereken özelliklere “biçim özellikleri”, “içerik özellikleri” ve “eğitsel özellikleri” başlıkları altında yer verilmiştir.

2.3.2.4.1. Biçim Özellikleri

Biçim özellikleri, kitabın tasarımıyla ilgili fiziksel özellikleri kapsamaktadır. Biçim bakımından resimli hikâye kitapları incelenirken, kitabın kapağı, şekli, boyutu, ciltleme, harf seçimi ve puntosu, kâğıt ve sayfa düzeni gibi özelliklere bakılır.

Çocuk kitaplarında kapak, çocuğun dikkatini çeken ilk biçimsel özelliktir. Çocuk bir kitaba yöneldiğinde ilk gördüğü şey kitabın ön ve arka kapaklarıdır. Kitap kapakları ilgi çekici olmalı ve kitabın içeriğine uygun resmedilmelidir. Çocuğun dikkatini çeken kitap kapakları çocuğun kitabı izleme ve okuma isteğini artırır, kitaba karşı olumlu tutum geliştirmesine yardımcı olurken aksi söz konusu olduğunda çocuk kitaba karşı olumsuz duygular besleyebilir. Çocuğa emeğe saygıyı öğretebilmek amacıyla kapak üzerinde yazar, çizer, yayınevi ve varsa çevirmen ile ilgili bilgiler bulunmalıdır. İç kapakta ise kitabın basım tarihi, basım yeri, baskı sayısı, matbaa, yayınevi ve iletişim bilgilerine yer verilmelidir. Kitabın arka kapağında ise kitabın fiyatı, onun korsan olmadığını gösteren denetim pulu, kitap bir seri ise serinin ya da yayınevinin diğer kitaplarına ait kitap fotoğrafları bulunmalıdır (Yılmaz 2016: 69-70).

Çocuk kitaplarında ciltleme kitap kullanımı, kitaplık oluşturma ve çocuğun güvenliği için çok önemlidir. Okul öncesi çocukları, kitaplara yetişkinler kadar özenli davranmadıkları için kitapların kapakları ve ciltleri dayanıklı olmalıdır. Bu nedenle kitap kapağı kalın mukavva veya bezden olmalıdır. Ciltleme tek yaprak yöntemi yerine formalama yöntemi ile yapılmalı ve ciltlemede elle iplik dikiş tekniği kullanılmalıdır (Kıbrıs 2016: 40).

Okul öncesi kitaplarının boyutu standart olmayıp farklı boyut ve biçimlerde olabilirler. Dikdörtgen, kare gibi klasik şekillerde olabileceği gibi üçgen, sekizgen biçimli veya oyuncak, hayvan, çiçek vb. gibi farklı şekillerde de olabilir. Ayrıca boyut olarak çocuğun tek başına taşıyabileceği (15x15cm) ya da kucağına sığabileceği (24x30cm) büyüklükte olabilir (Ural 2019: 51).

Resimli kitaplarda kâğıt, mat renkli olmalı ve ışığı çok yansıtmamalıdır. Resimlerin net ve güzel çıkması için birinci hamur kâğıt ve dayanıklı olması için gramajlı kâğıt kullanılmalıdır. Işığı yansıtır gözleri yorduğu için kuşe kâğıdı; renkleri emmediği için saman kâğıdı resimli hikâye kitaplarında tercih edilmemelidir.

Çocuk, kitabın sayfalarını çevirirken sayfa düzeni kitabın ilgi çekici olup olmadığı konusunda çocuğa bilgi verir. Sayfa düzeni ile kastedilen şey; satırlar arası boşluklar, satır başları, sayfanın alt ve üstündeki boşluklar ve resmin yerleştirilmesidir. Resimli kitaplarda sayfa kenarlarında, satır aralarında uygun boşluklar bırakılmalı, sıkışık olmamalıdır. Yazı sayfaya tek sütun şeklinde yerleştirilmeli ve çocuğa okuma alışkanlığı kazandırmak için yazı daima aynı hizadan başlamalıdır (Temizyürek, Şahbaz, Gürel 2016: 28-29).

Resimli kitapları çocuğa yetişkin okuduğu için punto büyüklüğü çok önemli olmamakla birlikte çocuğun okumayı öğrendikten sonra kitabı okuma ihtimali bulunduğu için harf büyüklüğü 20-24 punto olmalı ve sade, tırnaksız harfler kullanılmalıdır (Nas 2014: 61).

Okul öncesi kitaplara biçim ve içerik açısından baktığımızda en önemli öge resimdir. Çünkü okuma yazma bilmeyen okul öncesi çocukları bu dönemde daha çok duyarak ve görerek öğrenmektedir. Çocuklar kitaplardaki resimlere bakarak metnin kurgusunu zihinlerinde tamamlarlar. Başka bir ifadeyle çocukta anlamın oluşmasında resmin dili, yazı dilinden daha önemli rol oynamaktadır (Sever 2019: 123). Dolayısıyla resimler yazı olmadan da bir hikâyeyi anlatabilmeli, sezdirme yoluyla belirli mesajları çocuğa verebilmelidir (Yılmaz 2016: 64).

Resimli hikâye kitaplarında resimlemenin öykü metnine yardım edici bir özelliği vardır. Resimler karakterlerin ifadelerini ve davranışlarını belirterek, metnin kurgusunu geliştirip öykünün anlatılmasına yardımcı olur. Resimli hikâye kitaplarında metin ve resimlemenin uyumlu olması çocuğun kitaba ilgisini arttırmaktadır (Bassa 2019: 181).

Resimlemeler uzman kişiler tarafından yapılmalı ve sanat değeri yüksek olmalıdır. Resimler sade, konuya uygun, açık, anlaşılır, eğlendirici ve ilgi çekici olmalıdır. Resimleme yapılırken çocukların yaş ve gelişimsel özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır (Temizyürek, Şahbaz, Gürel 2016: 32). Resimli hikâye kitaplarının üçte ikisi resim, üçte biri yazı olmalıdır. Resimler metindeki yaşam durumunu birebir yansıtan bir fotoğraf görüntüsünde değil, sanatçının öznel yorumunu da kattığı yeni bir gerçeklik ifade etmelidir (Sever 2019: 124-125). Resimler sözcüklerin ifade etmediğini söylemeli, yalnızca metindeki olayları birebir betimlememelidir. Başarılı bir çocuk kitabının resimleri kendine özgü renk ve biçim diline, özgün bir yoruma sahip olmalıdır.

Resimlerin estetik değer taşıması vazgeçilmez bir özelliktir. Resimler, çocuğun estetik duygularının gelişmesine katkı sağlamalıdır. Bu nedenle kitaptaki resimler özensiz, tekdüze, sayfaları doldurma amacıyla yapılmamalı, estetik kaygı ön planda tutularak çizilmelidir (Bassa 2019: 187).

Resimler çocuğu sınırlandırmamalı, onun hayal gücünü desteklemelidir. Örneğin resimlerde gökyüzünün hep mavi, yıldızların beyaz, ağacın yeşil olduğu çocuklara empoze edilmemeli, insanın doğadaki varlıkların farklı renk tonlarıyla karşılaşabileceği gerçeği çocuklara hissettirilmelidir. Bununla birlikte resimlemelerde yakın çevreden uzak çevreye doğru çizimler yapılmalıdır. Bu anlamda çocuk kitaplarında çizerler önce çocuğun yakın çevresindeki anne, baba, kardeş, dede rollerindeki insanları; kedi, köpek, ağaç, çiçek gibi varlıkları ve televizyon, bilgisayar, fırın, ütü gibi nesneleri resimlemelidir (Yılmaz 2016: 62-65).

Sayfa tasarımında resimler metne fon olarak kullanılmamalı, sayfanın en uygun yerine konumlandırılmalıdır (Nas 2014: 61). Yazının resim üzerine basılması düşünülüyorsa, rahat okunabilmesi için zeminle yazı arasında yeterince ton ve doku farkı olmalıdır. Kitaplarda çocukların ilgisini çeken, onlarda neşeli bir etki oluşturan sıcak renkler kullanılmalıdır. Kitabın bütününde uygulanan renklerde ve teknikte bir tutarlılık olmalıdır. Bir sayfa canlı renklerle, diğer sayfalar soluk renklerle resmedilmemeli ve bir sayfada suluboya tekniği diğer sayfalarda başka bir boyama tekniği uygulanmamalıdır (Kaya 2011: 17-19).

2.3.2.4.2. İçerik Özellikleri

Çocukların kitaplar ile ilgisini ilk belirleyen etken fiziksel özellikleridir. Bu ilginin devamı için kitabın bazı içerik yönüyle ilgili özellikleri de taşıması gerekir. İçerik bakımından resimli hikâye kitapları incelenirken, kitabın konusuna, temasına, planına, iletime, karakterlerine, dil ve üslup açısından nasıl olduğuna bakılır.

Kaynağını gerçek hayattan alan bir konu, yazarın bir tema çevresinde biçimlendirdiği ve önemli gördüğü düşünce ya da duygulardır. Resimli hikâye kitaplarında konu, çocuğunun ilgi ve ihtiyaçlarına göre kurgulanmalıdır. Hayatının ilk yıllarındaki okul öncesi çocuğu için her konu ilgi çekici olduğundan bu dönemde konu sınırlandırması bulunmamaktadır. Aile, meslekler, kavramlar, renkler, oyunlar, sayılar, hayvanlar, teknolojik araç-gereçler resimli hikâye kitaplarına konu olabilir. Bununla birlikte çocuk kitaplarında hastalık, ölüm, boşanma, ayrılık gibi olumsuz konular da çocuğun psikolojisinde olumsuz etkiler bırakmamak kaydıyla konu edinilebilir. Bununla birlikte oyun, okul öncesi dönemde önemli bir gereksinim olduğundan kitaplarda eylem ağırlıklı, dinlendiren, eğlendiren konular tercih edilmelidir (Yılmaz 2016: 73-77).

Konuyu yapılandıran öğelerden olay ve olaylara neden olan çatışmaların niteliği çocuğun kitaba olan ilgisini belirleyici etken durumundadır. Olaylar çocukların gülmesine, düşünmesine, heyecanlanmasına, düş kurmasına imkân sağlamalıdır. Çatışmalar ise olaylarda gerilim oluşturarak çocuğun merak duygusunu canlı tutmalıdır. Hikâyede olaylar, kişinin kendisiyle, kendisi dışındaki biriyle, toplumla ve doğayla çatışması gibi çeşitli şekillerde kurgulanabilmektedir.

Tema (izlek), hikâyede işlenen konunun çocukta uyandıracığı soyut anlam ve etkidir (Sever 2019: 128-129). Öykülerin teması, çocuğa göre olmalıdır. Çocuğun dünyasını yansıtan tembellik, söz

dinlememe, yaramazlık gibi temalar çocuğa göredir. Öykülerin teması, çocuk tarafından kolayca anlaşılır, açık ve kesin olmalıdır (Alpöge 2011: 10). Yurt, millet, aile, yaşam ve doğa sevgisi, kişiler arası davranışlarda hoşgörü ve sempati, özverinin ve dayanışmanın önemi, doğruluk ve dürüstlüğün değeri, çalışkanlık ve sorumluluk bilinci gibi temalar resimli hikâye kitaplarında bulunabilir (Kıbrıs 2016: 41).

Nitelikli bir resimli hikâye kitabının özenle hazırlanmış bir planı bulunmalıdır. Kurguda giriş, gelişme, sonuç bölümleri olmalıdır (Kıbrıs 2016: 42). Hikâyenin sonu açık kalmamalı, problemler çözülmelidir. Çocukları iyiye, güzele, doğruya yönlendirecek nitelikte olmalıdır (Ural 2019: 49).

İleti, yazarın eserini oluşturmaya sebep teşkil eden, çocukla paylaşmak istediği duygu ve düşünceye denir. Başka bir deyişle ileti, çocuklarda oluşturmak istenen temel duyarlık, onlara iletilmek istenen ana düşüncedir (Sever 2019: 132). Her metnin bir ana iletisi olmakla birlikte bu ana iletiyi destekleyen yan iletileri de bulunabilir. Resimli hikâyelerde yan ileti sayısının fazla olması çocukta kafa karışıklığına sebep olabileceğinden az sayıda yan ileti bulunmalıdır. Bununla birlikte hikâyelerde iletiler açık değil, örtük bir şekilde satır aralarında sezdirilerek verilmelidir. Aile yapısını bozan, çocuğa kötü eylemlerde bulunmayı özendiren, milletin ve devletin bütünlüğüne zarar veren, ahlaki anlamda çöküntüye neden olabilecek iletilere yer verilmemelidir (Yılmaz 2016: 81-84).

Roman ve öykü gibi bir yazınsal üründe duygu, düşünce ve davranış açısından işlenen kişi karakter, olayı yönlendiren en önemli kişi ise kahraman olarak tanımlanmaktadır. Çocuklar, okudukları/dinledikleri kitapların kahramanlarıyla kendilerini özdeşleştirirler, onların fiziksel ve duygusal özelliklerinden, davranış ve eylemlerinden etkilenirler. Çocuklar kahramanları taklit etmeye ve onlara öykünmeye başlarlar. Kitaptaki kahramanın özellikleri, çocukların da örnek almaya çalıştıkları özelliklere dönüşür (Sever 2019: 130). Çocuklar kusursuz, mükemmel karakterleri kendilerine uzak bulur ve onlarla özdeşleşemez. Bunun için hikâyelerdeki karakterler gerçek yaşamdaki gibi eksikleri, kusurları olan kişiler olmalıdır (Ural 2019: 47).

Karakterler manav, bekçi, kedi, köpek, araba gibi çocuğun yaşantısında yer alabilecek varlıklardan seçilmelidir. Karakter sayısının fazla olması çocuğun olayı anlamasını zorlaştıracığından hikâyede az sayıda karakter olmalıdır (Kıbrıs 2016: 42). Çocuk kitaplarında, kahramanların problemleri tesadüflere ve şansa bağlı olaylarla çözümlemeleri gösterilmemelidir. Kahramanların elde ettikleri başarılar akıl ve mantığın, bir çabanın ve emeğin sonunda ulaşılan nitelikte bir başarı olmalı, sürekli başka kişilerden yardım almayı alışkanlık haline getirmemelidir (Yılmaz 2016: 87-89).

Çocuk kitaplarında kullanılan dil ve anlatım biçimi (üslup) okul öncesi dönemde oldukça önemlidir. Resimli hikâye kitapları sesli okunacağından kulağa hoş gelen ahenkli ve ritmik bir havası olmalıdır (Nas 2014: 66). Bunun için resimli hikâye kitaplarında sözcük ve söz tekrarları ile çocuklar tarafından sevilen ve gülünç bulunan mantıkla ve gerçekle ilgisi olmayan, birbiriyle uyumsuz olayları

art arda sıralayan tekerlemeler bulunmalıdır. Tekerlemelerde bulunan uyaklı sözcükler çocukların dile duyarlı olmasını sağlar ve konuşma yeteneklerinin de gelişmesine yardımcı olur.

Okul öncesi çocuğun dikkat süresi kısa olduğundan resimli hikâye kitapları 2.5-3 yaş için 1 forma (16 sayfa), 5 yaş ve sonrası için 2 forma (32 sayfa) olmalıdır (Ural 2019: 49-50). Çocuk kitaplarında anlatım, tek özne ve tek yüklemden ibaret sade ve kısa cümlelerle olmalıdır (Kıbrıs 2016: 42). Okul öncesi çocukları yalın ve duru bir anlatımdan hoşlandığından hikâyedeki paragraflar kısa tutulmalı, günlük dilde kullanılmayan sözcük ve deyimler kullanılmamalıdır (Oğuzkan 2000: 212). Bununla birlikte çocuğun kelime dağarcığını zenginleştirmek için yeni, bilinmeyen kelimeler de kullanılabilir. Hikâyede yer alan yeni kelimelerin, çocuğun yaş ve kavram düzeyine uygun olmasına, cümlelerin ya da metnin bütününden tahmin edilebilecek nitelikte olmasına ve sayıca çok fazla olmamasına dikkat edilmelidir.

Resimli hikâye kitaplarında açık, anlaşılır, basit ve kurallı cümleler tercih edilmelidir. Merak ve keşfetme duygusu ön planda olan okul öncesi çocuğunun öğrenme ihtiyacını karşılamak için hikâyelerde soru ve cevap cümlelerine yer verilmelidir. Bununla birlikte metindeki duyguları daha net açığa çıkarmak için ünlem cümleleri ve çocuğun oyun ihtiyacından ötürü harekete dayalı eylem cümleleri kullanılmalıdır. Okul öncesi dönemde diyalog kurma konusunda tecrübesiz olan çocuğa nasıl iletişim kuracağını belirtmede faydalı olacağından resimli hikâye kitaplarında diyalog cümlelerine de yer verilmelidir (Yılmaz 2016: 95-100).

Çocuk kitaplarında yazım (imla) ve noktalama işaretlerinin kullanımında çok titiz davranılmalıdır. Yazımda tutarlık ve noktalama işaretlerinde kurallara uygunluk, nitelikli çocuk kitabında aranan özelliklerdendir (Oğuzkan 2001: 214). Yazım yanlışları olan, yabancı kelimeler içeren, kolay anlaşılmayan kitaplar çocuklarla buluşturulmamalıdır (Ural 2019: 49).

2.3.2.5. Dinî İçerikli Çocuk Kitapları

Hedef kitlesi, okul öncesinden on iki yaşına kadar bir gelişim aralığını kapsayan dinî içerikli eserleri; doğrudan dinî içeriğe sahip kitaplar ve dinî içeriğe değinen kitaplar olarak alt başlıklara ayırmak mümkündür. Dinî içeriğe sahip kitaplar, konusunu tamamen dinî argümanlarla oluşturmuş kitaplar, dinî içeriğe değinen kitaplar ile de herhangi bir dinî öğretiyi bilgi aktarım düzeyinde yer vermeyip konu itibarıyla yazarın dinî bir muhteva ya da dinî unsurlar kullandığı kitaplar kastedilmektedir (Turanalp 2005: 412-413).

Dünya çocuk edebiyatında ve yerli çocuk edebiyatında dinî öğretileri, çocuklara hikâye, roman, şiir vb. metinlerle birlikte sunan dinî bir yaklaşımın varlığı söz konusudur (Evren 2005: 411). Türkiye’de dinî içerikli ilk telif 1980’li yıllardan sonra ortaya çıkmış ve özellikle 2000’li yıllardan sonra dinî içerikli çocuk yayınlarına yönelimde düzenli bir artış görülmüştür (Turanalp 2005: 413). Çocuk edebiyatına dinî duyarlılıkla yaklaşan ve bu anlayışla eserler veren yazarların ve şairlerin başında 1940 yılında yayımlanan Çocuk ve Allah isimli eseri ile Fazıl Hüsnü Dağlarca’yı zikredebiliriz. Bununla birlikte şiir ve

hikâyeleriyle çocuk edebiyatına yön veren Cahit Zarifoğlu, dinî anlayış ve yaklaşımla eserler veren öncü yazarlardandır (Evren 2005: 407-408). Bunun dışında Mustafa Güner Yazgan, M. Yaşar Kandemir, M. Ruhi Şirin, Ahmet Efe, Üzeyir Gündüz, Mevlana İdris Zengin, Emin Hüseyin Öztürk, Bestami Yazgan gibi isimler, şiir ve hikâye alanlarında dinî içerikli olarak çok sayıda eser vermiş yazarlar olarak zikredilebilir (Çalışkan 2001: 425-428). Günümüzde İslami çocuk edebiyatı alanında eser veren yazarlar arasında Nevin Soysal Aydın, Özkan Öze, Melike Günyüz, İlknur Apak, Hilal Acar, Ali Karaçam, Fatma Boztaş, Şaban Öz, Nurdan Damla, Nehir Aydın Gökduman, Mürşide Uysal, Hekimoğlu İsmail, Süleyman Karacelil, Vural Kaya isimlerini zikredebiliriz (Demirdöğen, Eroğlu 2021: 200-202).

Çocuk kitaplarında dinî içeriğin yer alıp yer almaması konusunda farklı yaklaşımlar söz konusudur. Dinî içerik sunumunu ideolojik aktarım şeklinde bulanlar dinî içerikli kitapları edebiyat alanı dışında görme eğilimindedirler. Zehra İpşiroğlu, “Yayın piyasasının önemli bir bölümünü de son yirmi yıl içinde giderek sayıları artan dinci yayınlar oluşturuyor. Türk gücünü öven ve Müslümanlığın en üstün din olduğunu anlatan vurdulu kırdılı çizgi romanları, savaş öyküleri, ibret verici korku öyküleri gibi. Dinî yayınların çoğu kez Eğitim Bakanlığının çıkardığı kitapların ideolojisiyle örtüştüğünü görüyoruz.” dedikten sonra devamında bu ideolojik içeriğin dışında kalan yazının çocuk bakışını yakalayan çağdaş bir yazın olduğunu ifade etmektedir (İpşiroğlu 2006: 173). Sedat Sever de çocuk kitaplarında siyasal ve dinsel telkinlerin bulunmasının, yazgıcılığı, boş inançları onaylamaya çalışan bir yaklaşımın varlığının çocuk kitabının taşıması gereken eğitim ilkelerine ters düştüğünü ifade etmektedir (Sever 2019: 137). Bunların dışında Selahattin Dilidüzgün ise çocuğa ahlak, din ya da ulus bilinci verecek kitapların elbette olması gerektiğini söylemektedir. Ancak bu kitapların sanatsal kaygıları bir kenara bırakarak, çocuğun gerçeklerini önemsemeyerek, tek bir amaçla yazılması halinde çocuğun sanatsal ve yazınsal duyarlık kazanması bir yana okumaya karşı bir tavır geliştirmesine neden olacağını ifade etmektedir (Dilidüzgün 2018: 82).

Mustafa Ökkeş Evren ise dinî içerikli yayınların durumunu “içlerinde gerçekten edebî değeri yüksek kitaplar olduğu gibi, baskısıyla, içindeki resim ve anlatımıyla çocuğa verilen konular itibarıyla berbat diyebileceğimiz ne çocuklara ne de büyük çocuklara bir lezzet ve tat veren yayınlar da mevcuttur” diyerek ifade etmektedir (Evren 2005: 411). Süleyman Karacelil ise “Mevcut eserlere derinlemesine, tahlile gerek kalmaksızın yüzeysel bir bakışla baktığımızda dahi eline kalem alan pek çok kimsenin çocuk kitabı yazdığı ve bu tür kitapların sanatsal değerini de düşürdüğü açıkça görülmektedir.” diyerek dinî içerikli yayınların genel bir resmini çizmektedir (Karacelil 2014: 70). Farklı kesimler tarafından ifade edilen dinî içerikli ürünler hakkındaki bu tarz değerlendirmeler, bu ürünlerin başta edebî ve estetik açıdan olmak üzere yeterli olup olmadığı konusunda bir özeleştirisini gerekli kılmakta ve bu alanda yapılan çalışmaların edebî niteliğini artırmaya ihtiyacı olduğunu göstermektedir.

Bu noktadan hareketle dinî içerikli çocuk edebiyatının nasıl olması gerektiği ve çocuk kitaplarında din duygusunun, din bilgisinin ne ölçüde yer alması gerektiği konusu büyük önem arz etmektedir. Bu konuda Remziye Ege, çocuklar için hazırlanan kitaplarda yer verilebilecek dinî

motiflerin Allah'ın yaratıcılığı, dua etmenin anlamı, ölüm, cennet-cehennem, melek, iyi ve kötü şeylerin varlığı olduğunu söyleyerek bu motiflerin sembolik bir anlatımla oluş-hikmet kurgusu içerisinde anlatılması gerektiğini ifade etmektedir (Ege 1997: 27). Akademisyen ve çocuk kitabı yazarlarından M. Yaşar Kandemir'e göre Allah'ın varlığı, ona ibadetin gereği, Peygamber ve onun hayatımızdaki yeri, onu ne kadar sevmemiz gerektiği, onun örnekliği vb. konulara dinî içerikli çocuk kitaplarında yer verilmelidir (Kandemir 2007: 136). Ahmet Albayrak ise çocuklara yönelik dinî metinler yazarların çocukların dünyasına ulaşabilmeleri ve onlarla aynı dili konuşabilmelerinin gerekli olduğunu ifade etmektedir (Albayrak 2013: 297). Fatih Turanalp'e göre dinî içerikli çocuk edebiyatı, doğrudan dinî içeriğin sunulduğu bir alan olarak görülmekten uzaklaşmak zorundadır. Bununla birlikte dinî içerikli ürünler çocukların hem dinî gelişim özelliklerinin hem de hayal gücü ve edebi duyarlıklarının gelişmesine olanak sağlamalıdır (Turanalp 2014: 815).

Bu kısma kadar konu edinilen gelişim, din eğitimi ve çocuk edebiyatı literatüründen hareketle resimli hikâye kitaplarında inanç esaslarının ele alınmasında dikkat edilmesi gereken özelliklerin şunlar olduğu görülmektedir:

1. Dinî içerik Kur'an ve sünnete uygun aktarılmalı, bu kaynaklarda anlatılanın dışında farklı bir yorumu bulunmamalı ve bununla birlikte kitaplarda batıl ve yanlış inançlar aktarılmamalıdır.
2. Hikaye çocuğa uygun dinî bir problem durumunu tek bir konu etrafında ele almalıdır.
3. Dinî içerikli ileti okuru ikilemde bırakmamalı ve çocuğa doğrudan değil sezdirilerek sunulmalıdır.
4. Dinî içerik çocuğu korkutma ögesi olarak kullanılmamalı ve olumsuz örnekler üzerinden aktarılmamalıdır.
5. Dinî ileti çocuğu dinî içeriğe hazırlayıcı bilgilendirmelerle birlikte çocuğa uygun yaşam durumları içermelidir.
6. Soyut dinî unsurlar çocuğa yaşamın içinden somut durumlarla ve peygamberlerin, sahabe ve İslam büyüklerinin yaşamlarından örneklerle aktarılmalıdır.
7. Dinî içerik kendi içinde tutarlı olmalı, yanlış yönlendirmeler içermemelidir.
8. Dinî ileti merak duygusu uyandıran, düşündürücü öğeler içermelidir.
9. Dinî içerik çocuğun dinî yaşantı kazanmasına, ruhsal ihtiyaçlarını karşılamasına ve olumlu davranışları edinmesine olanak sağlamalıdır.
10. Hikâye kitabı aynı zamanda biçimsel, kurgu, dil ve anlatım özellikleri açısından da yeterli olmalıdır.

Özetle dinî içerikli kitaplar, çocukların yaş ve seviyelerine, dinî gelişim özelliklerine uygun olmalı, içerik temel dinî kaynaklardaki bilgilerle çelişmeden verilmeli ve seçilen konular çocuğun ilgi ve ihtiyaçlarına göre olmalı, kitapta çocukların bilinmeyen kavramları anlayabilecekleri bir din dili kullanılmalıdır.

3. BULGULAR VE YORUMLAR

3.1. Kitapların Künye Bilgilerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde örneklem grubu kitaplarının tema, konu, yazar ve baskı özelliklerini içeren künye bilgilerine ilişkin bulgulara yer verilecektir.

3.1.1. İncelenen Kitapların Temalarına Göre Dağılımı

Tema	N	%
Allah İnancı	28	77,8
Peygamber İnancı	1	2,8
Kitap İnancı	3	8,3
Melek İnancı	2	5,6
Ahiret İnancı	2	5,6
Toplam	36	100

Tablo 1 İncelenen Kitapların Temalarına Göre Dağılımı

Tablo 1 incelendiğinde örneklemde yer alan kitapların 28'inin (%77,8) Allah inancı, 1'nin (%2,8) peygamber inancı, 3'ünün (%8,3) kitap inancı, 2'sinin (5,6) melek inancı ve 2'sinin (5,6) ahiret inancı temalarında yazıldığı görülmektedir. Kitaplarda Allah inancının diğer inanç alanlarına göre daha fazla yer bulması, söz konusu inanç alanının çocuklar için öncelikli öneme sahip olmasından kaynaklanmış olabilir. Zira diğer bütün inanç esasları, temelde Allah inancının varlığıyla anlam kazanmaktadır. Kitabın yazarları bu gerçeğin farkındalığıyla hareket etmiş olabilir.

3.1.2. İncelenen Kitapların Konularına Göre Dağılımı

Konu	N	%
Allah'ın isimleri	5	13,9
Allah'ın yaratması	8	22,2
İnsanların Allah'ı görememesi	3	8,3
Allah'a dua etmek	1	2,8
Allah'ın sevdiği kişiler ve davranışlar	2	5,6
Peygamberimizin özellikleri	1	2,8
Kur'an okumanın Allah'ın sevdiği davranışlardan olması	2	5,6
Meleklerin özellikleri ve görevleri	2	5,6
Ahiretin özellikleri	1	2,8
Cennetin özellikleri	1	2,8
Allah'ın sıfatları	2	5,6
Kur'an okumanın olumlu sonuçları	1	2,8
Allah'a teşekkür etmek	4	11,1
Bismillah ifadesinin kullanımı	1	2,8

Subhanallah ifadesinin kullanımı	1	2,8
Allah'ın merhametli olması	1	2,8
Toplam	36	100

Tablo 2 *İncelenen Kitapların Konularına Göre Dağılımı*

Tablo 2 incelendiğinde örnekleme yer alan kitaplarda en fazla işlenen konuların Allah'ın yaratması (%22,2), Allah'ın isimleri (%13,9), Allah'a teşekkür etme (%11,1), insanların Allah'ı görememesi (%8,3) üzerine olduğu tespit edilmiştir. Bir önceki tablonun sonuçlarında olduğu gibi bu tabloda da Allah inancı ile ilgili hususların ağırlıklı olarak öne çıkması, bu inanç alanının öncelikli konumuyla bağlantılı değerlendirilebilir.

3.1.3. İncelenen Kitapların Yayınevlerine Göre Dağılımı

Yayınevi	N	%
Balık Kitap	2	5,6
Cezve Çocuk	2	5,6
DİB Yayınları	4	11,1
Hayykitap Çocuk	2	5,6
Miyo Çocuk	2	5,6
Nesil Çocuk	2	5,6
Okul Öncesi Nesil Yayınları	4	11,1
Siyer Çocuk	6	16,7
TDV Yayınları	4	11,1
Timaş Çocuk	6	16,7
Uğurböceği Yayınları	2	5,6
Toplam	36	100

Tablo 3 *İncelenen Kitapların Yayınevlerine Göre Dağılımı*

Tablo 3 incelendiğinde 3-6 yaş çocuklarına yönelik kitapları bulunan 11 farklı yayınevinin kitaplarının örnekleme yer aldığı tespit edilmiştir. Bu yayınevlerinden sayıca en fazla 3-6 yaş çocuklarına yönelik inanç temalı resimli hikâye kitaplarını yayınlayanların 6'sar kitap ile Siyer Çocuk ve Timaş Çocuk yayınevleri olduğu tespit edilmiştir. Bu yayınevlerini 4'er kitap ile Okul Öncesi Nesil, DİB yayınları ve TDV yayınlarının takip ettiği görülmektedir. Öne çıkan yayınevleri göz önüne alındığında bu yayınevlerinin dinî yayın sahasında da önde gelen yayınevleri arasında olduğu görülür. Dolayısıyla tablodaki sonucu normal olarak değerlendirebiliriz.

3.1.4. İncelenen Kitapların Yayın Yıllarına Göre Dağılımı

Yayın yılı	N	%
2018	3	8,3
2019	9	25

2020	15	41,7
2021	9	25
Toplam	36	100

Tablo 4 *İncelenen Kitapların Yayın Yıllarına Göre Dağılımı*

Tablo 4 incelendiğinde, örnekleme yer alan kitapların 3'ünün 2018, 9'unun 2019, 15'inin 2020, 9'unun ise 2021 yılında basılmış olduğu görülmektedir. İncelenen kitapların bazılarının üzerinde yayın yılına dair bilgi yer almadığı için, bu kitapların yayın yılı bilgilerine yayınevlerinin internet sayfaları üzerinden ulaşılmıştır.

3.1.5. İncelenen Kitapların Basım Yerlerine Göre Dağılımı

Basım yeri	N	%
Ankara	8	22,2
İstanbul	26	72,2
İzmir	2	5,6
Toplam	36	100

Tablo 5 *İncelenen Kitapların Basım Yerlerine Göre Dağılımı*

Tablo 5 incelendiğinde, örnekleme yer alan kitapların 8'inin Ankara, 26'sının İstanbul ve 2'sinin İzmir'de basılmış olduğu görülmektedir. İstanbul'un bilgiye ulaşma imkânının fazla ve birçok kitabın basım yeri olması dolayısıyla bu sonuç doğal olarak görülmelidir.

3.1.6. İncelenen Kitapların Baskı Sayılarına Göre Dağılımı

Baskı Sayısı	N	%
1. Baskı	8	22,2
2. Baskı	5	13,9
3. Baskı	10	27,8
5. Baskı	3	8,3
6-10. Baskı	5	13,9
11-15. Baskı	1	2,8
16-20. Baskı	4	11,1
Toplam	36	100

Tablo 6 *İncelenen Kitapların Baskı Sayılarına Göre Dağılımı*

Tablo 6 incelendiğinde, örnekleme yer alan kitapların %22,2'sinin 1 baskı, %13,9'unun 2 baskı, %27,8'inin 3 baskı ve %8,3'ünün 5 baskı yapıldığı tespit edilmiştir. Örneklem grubundaki kitapların %13,9'unun 6-10 sayı , %2,8'inin 11-15 sayı ve %11,1'inin 16-20 sayı aralığında basıldığı görülmektedir. Baskı sayısının belirtilmesi, kitabın geçmişi ve satışları ile ilgili bilgi vermesi açısından önemlidir. Baskı sayısı; öğretmenler, anne-babalar ve çocuklar açısından ne kadar tercih edildiğinin göstergesi olabilir.

3.1.7. İncelenen Kitapların Sayfa Sayılarına Göre Dağılımı

Sayfa sayısı	N	%
15 ve daha az	5	13,9
16-20 sayfa	9	25
21-29 sayfa	8	22,2
30-36 sayfa	14	38,9
Toplam	36	100

Tablo 7 İncelenen Kitapların Sayfa Sayılarına Göre Dağılımı

Tablo 7’de, örnekleme yer alan kitapların 5’inin 15 ve daha az, 9’unun 16-20, 8’inin 21-29, 14’ünün ise 30-36 sayfadan oluştuğu görülmektedir. Okul öncesi çocuğun dikkat süresi kısa olduğundan resimli hikâye kitapları 2.5-3 yaş için 16 sayfa, 5 yaş ve sonrası için 32 sayfa olması gerektiği vurgulanmıştır (Ural 2019: 49-50). Okul öncesi dönem çocuğuna okunan hikâye kitaplarının çok uzun olması, çocuğun dikkatini dağıtabilir ve hikâyeden keyif almasını engelleyebilir. Örnekleme kitaplının çoğunun sayfa sayısının çocuğun yaş ve gelişim düzeyine uygun olduğu görülmektedir.

3.1.8. İncelenen Kitaplarda Diğer Künye Bilgilerinin Bulunma Durumuna Göre Dağılımı

Kitapların Diğer Künye Bilgileri Özellikleri	Evet		Hayır	
	N	%	N	%
1.Kitapta yaş önerisi var.	28	77,8	8	22,2
2.Kitapta yazarın adı var.	36	100	0	0
3.Kitapta resimleyen adı var.	36	100	0	0
4.Kitapta editörün adı var.	23	63,9	13	36,1
5.Kitapta yazarı tanıtıcı yazı var.	3	8,3	33	91,7
6.Kitapta resimleyeni tanıtıcı yazı var.	2	5,6	34	94,4
7.Arka kapakta hikâyenin özeti var.	12	33,3	24	66,7
8.Yazarın din eğitimci kimliği var.	6	33,3	11	61,1
9.Çocuk gelişimi uzmanı desteği var.	2	5,6	34	94,4
10.Din eğitimi alanında uzman kişi desteği var.	4	11,1	32	88,9

Tablo 8 İncelenen Kitaplarda Diğer Künye Bilgilerinin Bulunma Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 8’de görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının 28’inde (%77,8) yaş önerisi belirtilmiş, 8’inde (%22,2) ise yaş önerisinin belirtilmemiş olduğu tespit edilmiştir. Yaş önerisi belirtilmeyen 4 kitabın TDV yayınlarından, 2 kitabın Miyo Çocuk yayınlarından, 1 kitabın Cezve Çocuk yayınlarından, 1 kitabın ise Uğurböceği yayınlarından çıktığı tespit edilmiştir. Ailelerin ve eğitimcilerin çocuğa gelişim seviyesine uygun kitap seçebilmesinde kitabın hangi yaş grubuna hitap ettiği bilgisinin önemli olduğu bilinmektedir. Dolayısıyla örneklem grubundaki kitapların neredeyse çeyreğinin ailelerin ve eğitimcilerin çocuğa seviyesine göre kitap seçmesine yardımcı olmada yetersiz olduğu söylenebilir.

Bu araştırmada örneklem grubu kitaplarının tamamında yazarın ve resimleyeninin adının, 23'nde editörün adının belirtilmiş olduğu tespit edilmiştir. Çocuğa emeğe saygıyı öğretebilmek amacıyla kapak üzerinde yazar, çizer, yayınevi ve varsa çevirmen ile ilgili bilgiler bulunması gerektiği vurgulanmaktadır (Yılmaz 2016: 69-70). rneklemdeki kitapların çoğunluğunun bu özelliği taşıdığı görülmektedir.

Bu araştırmada örneklem grubu kitaplarının 3'nde yazarı tanıtıcı yazının, 2'sinde ise resimleyeni tanıtıcı yazının bulunduğu tespit edilmiştir. Kitaplarda yazar ve yazarın diğer kitaplarıyla ilgili kısa bir bilgilendirme metni yazılmasının, çocukların yazarların dünyasına farklı gözle bakmalarını ve yazarın yaşamını öğrenerek bu alana ilgi duymalarını sağlaması açısından önemli olduğu belirtilmektedir (Yılmaz 2016: 69-70). rneklemdeki kitaplarının çoğunun bu hususa önem vermediği söylenebilir.

Bu araştırmada örneklem grubu kitaplarının 12'sinde arka kapakta hikâyenin özetinin bulunduğu, 24'nde ise arka kapakta hikâyenin özetinin bulunmadığı görülmektedir. Ailelerin ve eğitimcilerin, kitap seçimini kolaylaştırması açısından kitaplarda o kitapla ilgili kısa bilgi yazılmasının gerektiği belirtilmiştir (Yılmaz 2016: 69-70). rneklemdeki kitapların çoğunun bu hususa önem vermediği söylenebilir. Arka kapakta zeti bulunmayan kitapların çoğunlukla Timaş ocuk, Siyer ocuk, Okul ncesi Nesil ve DİB yayınlarından basılan kitaplar olduğu tespit edilmiştir.

Bu araştırmada örneklem grubu kitaplarının 6'sında yazarın din eğitimci kimliğinin olduğu, 11'inde yazarın din eğitimci kimliğinin bulunmadığı tespit edilmiştir. Burada yazarın İlahiyat bölümü mezunu olması din eğitimci kimliğini belirlemede kıtas olarak alınmıştır. Tabloda grldğu üzere 1 yazar hakkında bilgi bulunamadığı için bu yazara ait 2 kitap hesaplamalara dâhil edilmemiştir. rneklemdeki kitapların çoğunun din eğitimi alanında uzman kişiler tarafından yazılmadığını söyleyebiliriz.

Bu araştırmada örneklem grubu kitaplarının 2'sinde ocuk gelişimi uzmanı desteğinin bulunduğu, 4'nde ise din eğitimi alanında uzman kişi desteğinin bulunduğu tespit edilmiştir. Çocuklara yönelik dinî içerikli eserler hazırlanırken çocuğun dinî gelişim özellikleri, ilgi ve ihtiyaçları, içeriğin çocuğun anlayabileceği şekilde anlatılması gibi hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir. Bundan dolayı çocuklar için hazırlanan her türlü dinî görsel ve yazılı dokümanların eğitimci, pedagog ve gerektiğinde bir ilahiyati kontrolünden geçmesi gerektiği belirtilmektedir (nder 2013: 1296). Dolayısıyla rneklem grubundaki kitapların çok az bir kısmında dinî bilgilerin doğrulunu sağlamak adına din eğitimi alanından uzman kişi desteğine ve çocuğa greliğini kontrol ettirmek için ocuk gelişimi uzman desteğine başvurulduğu söylenebilir.

3.2. Kitapların İçerik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde örneklem grubu kitaplarının dinî kaynaklara uygunluk, inanç gelişimine, eğitsel özellikleri, kurgu özellikleri ile dil ve anlatım özelliklerine yönelik bilgilerine ilişkin bulgulara yer verilecektir.

3.2.1. Dinî Kaynaklara Uygunluk

Kitapların Dinî Kaynaklara Uygunluğu	Hiçbir zaman		Kısmen		Her zaman	
	f	%	f	%	f	%
1.Hikâyede dinî içerik Kur'an ve sünnete uygun aktarılmıştır.	0	0	0	0	36	100
2.Hikâyedeki dinî içeriğin Kur'an ve sünnette anlatılanın dışında farklı bir yorumu bulunmamaktadır.	0	0	2	5,6	34	94,4
3.Hikâyede kaynaklarda olmayan batıl ve yanlış inançlar aktarılmamıştır.	0	0	0	0	36	100

Tablo 9 İncelenen Kitapların Dinî Kaynaklara Uygunluk Özelliklerine Göre Dağılımı

Tablo 9’da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede dinî içerik Kur'an ve sünnete uygun aktarılmıştır.” ifadesi için %100’ü her zaman olarak tespit edilmiştir. Çocuklara yönelik dinî içerikli hikâyelerde verilen dinî iletinin Kur'an ve sünnete uygun olarak işlenmesi ve bu kaynaklara aykırı ifadelerle yer verilmemesi gerektiği bilinmektedir (Pakdemirli 2006: 214). Örneklem grubundaki yazarların tamamının Kur'an ve sünnette yer alan bilgilere uygun bir şekilde yazmış oldukları görülmektedir.

Tablo 9’da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyedeki dinî içeriğin Kur'an ve sünnette anlatılanın dışında farklı bir yorumu bulunmamaktadır.” ifadesi için %94,4 ’ü her zaman, %5,6’ı kısmen olarak tespit edilmiştir. Kitaplarda çocuklara aktarılacak dinî iletinin, Kur'an ve sünnette anlatılanın dışında farklı bir yorumunun bulunmaması gerektiği belirtilmiştir (Turanalp 2017:65). Burada bunun aksine rastlanılan bir örnek olan *Melekler Beni Seviyor* isimli kitapta meleklerin her bir yağmur tanesini indirmesi bilgisi ele alınmış olup bu bilgi Kur'an ve birinci derece hadis kaynaklarının dışında meleklerin yağmur yağdırma görevi ile ilgili farklı bir yorumudur.

Tablo 9’da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede kaynaklarda olmayan batıl ve yanlış inançlar aktarılmamıştır.” ifadesi için %100’ü her zaman olarak tespit edilmiştir. Çocuğun din eğitiminde batıl ve yanlış inançlar, sihir, cadı, peri, büyü, büyücü gibi dinî değerlerle bağdaşmayan terimler içeren hikâyeler kullanılmamalıdır (Pakdemirli 2006: 214). Örneklem grubundaki yazarların tamamının bu hususa dikkat ettiği görülmektedir.

3.2.2. Eğitsel Özellikler

Kitapların Eğitsel Özelliklere Uygunluğu	Hiçbir zaman		Kısmen		Her zaman	
	f	%	f	%	f	%
1.Hikâyenin teması çocuğa uygun tek bir konu etrafında ele alınmıştır.	1	2,8	0	0	35	97,2
2.Hikâye çocuğa uygun dinî bir problem durumunu ortaya koymaktadır.	7	19,4	3	8,3	26	72,2
3.Hikâyede dinî içerikli ileti okuru ikilemde bırakmayacak şekilde verilmiştir.	0	0	4	11,1	32	88,9
4.Hikâyede dinî içerikli ileti yazınsal ipuçlarıyla çocuğa sezdirilerek sunulmuştur.	8	22,2	14	38,9	14	38,9
5.Hikâyede dinî içerikli ileti çocuğa uygun yaşam durumları içermektedir.	2	5,6	2	5,6	32	88,9
6.Hikâyede çocuğu dinî içeriğe hazırlayıcı bilgilendirmeler yapılmıştır.	3	8,3	7	19,4	26	72,2
7.Hikâyede dinî içerik çocuğu korkutma ögesi olarak kullanılmamıştır.	0	0	0	0	36	100
8.Hikâyede dinî içerik peygamberlerin, sahabe ve İslam büyüklerinin yaşamlarından örneklerle aktarılmıştır.	31	86,1	1	2,8	4	11,1
9.Hikâyede dinî içerik olumsuz örnekler üzerinden aktarılmamıştır.	2	5,6	2	5,6	32	88,9
10.Hikâyede soyut dinî unsurlar çocuğa yaşamın içinden somut durumlarla aktarılmıştır.	0	0	6	16,7	30	83,3
11.Hikâyede dinî içerik kendi içinde tutarlı, bağlantılı şekilde aktarılmıştır.	0	0	4	11,1	32	88,9
12.Hikâyede dinî içerik yanlış yönlendirmeler (din ve ırk üstünlüğü, kadercilik gibi) içermemektedir.	0	0	1	2,8	35	97,2
13.Hikâye çocuklarda dine yönelik merak duygusu uyandıran, düşündürücü öğeler içermektedir.	0	0	11	30,6	25	69,4
14.Hikâye çocukların duyu algılarını kullanarak dinî yaşantı kazanmasına olanak sağlamaktadır.	2	5,6	8	22,2	26	72,2
15.Hikâye çocukların ruhsal ihtiyaçlarını (sevgi, güven, bağlanma vb.) karşılamasına olanak sağlamaktadır.	0	0	12	33,3	24	66,7
16.Hikâye çocuğun olumlu davranış (hayırseverlik, alçak gönüllük, dürüstlük vb.) kazanmasını desteklemektedir.	3	8,3	5	13,9	28	77,8

Tablo 10 İncelenen Kitapların Eğitsel Özelliklere Göre Dağılımı

Tablo 10’da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyenin teması çocuğa uygun tek bir konu etrafında ele alınmıştır.” ifadesi için %97,2’si her zaman, %2,8’i hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Örneklem kitapların büyük bir çoğunluğunun tek bir konu etrafında ele alınmasının yazarların

çocuğun ilgi ve ihtiyaçlarının, algılama seviyelerinin farkında olarak hikâyeleri yazmış olduklarını göstermektedir. Hiçbir zaman olarak işaretlenen *Melekler Beni Seviyor* kitabında ise meleklerin duyularla idrak edilememesi, meleklerin görevleri, meleklerin özellikleri, meleklerin insanları sevmesi gibi birçok konuyu ele aldığı tespit edilmiştir.

Tablo 10’da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâye çocuğa uygun dinî bir problem durumunu ortaya koymaktadır.” ifadesi için %72,2’si her zaman, %8,3’ü kısmen ve %19,4’ü hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Çocuğun ilgi ve ihtiyaçlarına cevap vermeyen hikâyelerin din eğitiminde kullanılması çocukta yanlış tutum ve davranışlarının ortaya çıkmasına neden olabilir (Bilgin 1994: 54). Örneklem grubundaki kitaplarının çoğunluğunun çocuğa uygun dinî bir problemi ele alarak yazılmış olduğu görülmektedir. *Allah’ı Neden Göremiyorum* ve *Acaba Ben Allah’ı Neden Göremiyorum?* isimli kitaplarda okul öncesi çocuklarının Allah’ı neden göremediklerine dair problemlerin işlenmesi buna örnek olarak verilebilir. *Kurbağa Kuriş* isimli kitapta ise okul öncesi çocuklarının Allah’ın her istenen şeyi verip vermeyeceği sorusu ele alınmıştır. Bununla birlikte bazı yazarların ise hikâyeleri çocuğun dinî ilgi ve ihtiyaçlarını öncelemeden yazmış oldukları görülmektedir.

Tablo 10’da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede dinî içerikli ileti okuru ikilemde bırakmayacak şekilde verilmiştir.” ifadesi için %88,9’u her zaman, %11,1’i kısmen olarak tespit edilmiştir. İletisi kesin olmayan hikâyelerin din eğitimde kullanılması çocukta kafa karışıklığına sebep olarak çocuklara iletilmek istenilen temel duyarlık ve davranışın kazanımını engellemektedir (Yılmaz 2016: 81). Örneklem grubundaki kitapları, yazarların çoğunluğunun dinî içerikli iletiyi okuru ikilemde bırakmayacak şekilde yazmış oldukları tespit edilmiştir. Bunun aksine bir örnek olan *Kukla Misket Ballı Şifa* adlı kitapta ise hasta bir çocuğun iyileşmesi için bal yapan arılarla ilgili “Yorulmadan, usanmadan bal yaptılar sanki yoktan!” ifadesi geçmektedir. Hikâyenin sonu arılara bal yapmayı öğretenin Allah olduğunun söylenmesiyle bitirilmiş olmasına rağmen okul öncesi çocuğunun gelişim özellikleri düşünüldüğünde bu ifade kafasının karışmasına neden olabilir.

Tablo 10’da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede dinî içerikli ileti yazınsal ipuçlarıyla çocuğa sezdirilerek sunulmuştur.” ifadesi için %38,9’u her zaman, %38,9’u kısmen ve %22,2’si hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Çocuklar kendilerine bilgi, tutum ve davranışların doğrudan aktarılmasından hoşlanmazlar. Bundan dolayı çocuklara kazandırılmak istenilen dinî bilgi, tutum ve davranışları bir kurguyla bütünleştirmeyi başaran hikâyelerin din eğitiminde kullanılması daha verimli olmaktadır (Pakdemirli 2006: 211). Örneklem grubundaki kitapların yarısından daha azının dinî içerikli iletiyi çocuğa sezdirerek yazılmış oldukları görülmektedir. Örneklem grubundaki kitapların neredeyse çeyreğinin ise dinî bilgi yoğunluklu ifadeleri doğrudan aktararak yazılmış olduğu görülmektedir. Buna *Cenneti Merak Ediyorum* adlı kitapta “Allah yapılan iyiliklerin ve kötülüklerin karşılıksız kalmayacağını göstermek için bir kısmının ödülünü ve cezasını dünyada veriyor.” cümlesinde olduğu gibi ahiret inancına yönelik bilgiler doğrudan aktarılması örnek olarak verilebilir.

Geriye kalan kitapların ise dinî iletiyi bir kurgu içerisinde aktarabilmişken hikâyenin sonunu bir öğüt şeklinde inanç temalı iletiyi olduğu gibi ifade ederek yazılmış olduğu görülmektedir. *Benim Canım Fasulyem* adlı kitapta kahramanın fasulye yetiştirme serüveni anlatıldıktan sonra hikâyenin sonunda kahramanın ağzından anneannesinin bitkilere şekil verenin Musavvir olan Allah olduğunu söylediği aktarılmış ve el-Musavvir isminin tanımına yer verilmiştir. Aynı şekilde bitkilerle bağlantısı kurularak er-Rezzak ve el-Vedud isimlerinin de tanımlarına yer verilmiştir.

Tablo 10’da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede dinî içerikli ileti çocuğa uygun yaşam durumları içermektedir.” ifadesi için %88,9’u her zaman, %5,6’sı kısmen ve %5,6’sı hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Hikâyelerdeki olayların çocukların yaşantılarına dair olması, iletinin anlaşılmasını ve içselleştirmesini olumlu yönde etkilediği bilinmektedir (Deniz, Gönen 2020: 95). Örneklem grubundaki kitaplarda, yazarların büyük bir kısmının dinî içerikli iletiyi çocuğa uygun yaşam durumları içerecek şekilde aktardığı görülmektedir. *Midilli Mini* isimli kitapta kahramanın anaokuluna gitmesi, arkadaşlarıyla oyun oynaması, resim yapması gibi çocuğa uygun yaşam durumlarına yer verilmiştir. *Şâfi Allah’ım* kitabında ise çocuğun hasta olduğu için arkadaşlarıyla okul gezisine gidememesine üzülmesi, doktorun verdiği kuruyemiş paketinin içinde sevdiği çikolatayı fark etmesi gibi çocuğa uygun durumlar bulunmaktadır.

Tablo 10’da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede çocuğu dinî içeriğe hazırlayıcı bilgilendirmeler yapılmıştır.” ifadesi için %72,2’si her zaman, %19,4’ü kısmen ve %8,3’ü hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Kitaplarda çocuğa dinî kavramlar ve sorular ile ön bilgilendirmeler yapılması, çocuğun bilinen unsurlar üzerine yeni bilgileri öğrenmeye açık ve istekli olmasını sağlamaktadır (Pakdemirli 2006: 206). Örneklem grubundaki kitaplarda, yazarların büyük bir kısmının dinî içeriğe hazırlayıcı bilgilendirmeler yaptığı görülmektedir. Bununla birlikte bazı kitaplarda sanki çocuk biliyormuş gibi hiç hazırlık yapılmadan bilgiler aktarılmıştır. *Kurbağa Kuriş* kitabında karakterlerin kuyuya para atarak gerçekleşmesini istedikleri şeylerin olmaması üzerine “Eğer bir şey istiyorsanız Allah’tan isteyeceksiniz. Yani dua edeceksiniz” denilerek daha öncesinde hiçbir hazırlık yapılmadan dua ile ilgili bilgi aktarılmıştır. *Melekler Beni Seviyor* adlı kitapta ise kahramanın aklına birden meleklerin gelmesiyle babasına melekleri neden göremediği hakkında soru sormaktadır. Çocuğun melek kelimesini daha önceden duymuş olduğu varsayılarak melekler hakkında hazırlayıcı bilgilendirme yapılmamıştır. *Allah’ı Neden Göremiyorum?* isimli kitapta anne çocuklarına dua etmenin insanları yaratan Allah ile konuşmak olduğu bilgisini verdikten sonra çocuklar Allah’ın insanlardan başka neleri yarattığı hakkında sorularına yer verilmiştir. Böylece hikâye kitabında çocukların yaratmanın ne olduğunu ya da Allah ile nasıl konuşulacağını bildikleri varsayılmıştır.

Tablo 10’da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede dinî içerik çocuğu korkutma ögesi olarak kullanılmamıştır.” ifadesi için %100’ü her zaman olarak tespit edilmiştir. Dinin sevgi ve şefkat temelli eğitim anlayışına uygun olmayan şiddet ve korku öğeleri içeren hikâyelerin çocukları dine

yönlendirmek ve itaatkâr yapmak gibi amaçlarla aktarılması çocukların dinî gelişimini olumsuz etkilediği bilinmektedir (Pakdemirli 2006: 209). Örneklem grubundaki kitaplarda, bütün yazarlar tarafından dinî içeriğin çocuğu korkutma ögesi olarak kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 10’da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede dinî içerik peygamberlerin, sahabe ve İslam büyüklerinin yaşamlarından örneklerle aktarılmıştır.” ifadesi için %11,1’i her zaman, %2,8’i kısmen ve %86,1’i hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Çocukların kendilerine sunulan dinî bilgileri, davranışları iyi örnekler aracılığıyla, severek ve isteyerek benimsedikleri bilinmektedir (Pakdemirli 2006: 210). Örneklem grubundaki sayıca çok azının bu hususa dikkat ederek yazıldığı tespit edilmiştir. *Kur’an’ı En Güzel Okuyan Sahabi Übeyy Bin Kâ’b* adlı kitapta Kur’an’ı okuma sevgisi ve Kur’an’ı güzel okumaya teşvik etme konuları sahabinin hayat hikâyesinden hareketle ele alınmıştır. Örneklem grubundaki kitapların büyük bir kısmının, dinî içeriği peygamberlerin, sahabe ve İslam büyüklerinin yaşamlarından örneklerle ele almadığı görülmektedir.

Tablo 10’da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede dinî içerik olumsuz örnekler üzerinden aktarılmamıştır.” ifadesi için %88,9’u her zaman, %5,6’sı kısmen ve %5,6’sı hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Çocukların hikâyedeki kahramanlarla kendilerini özdeşleştirdikleri bilinmektedir (Sever 2019: 130). İyi bir tiplene olumlu etki bırakabileceği gibi, kötü bir tiplene yanlış güdülenmeye neden olabilir. Dolayısıyla bu durum çocukların inanç ve davranışlarında beklenmedik sonuçlara yol açabilir. Örneklem grubundaki kitapları, yazarların büyük bir kısmının bu gerçeğin farkındalığıyla yazmış oldukları görülmekle birlikte bazılarının olumsuz örnekler üzerinden aktarım yaptığı tespit edilmiştir. *Kurbağa Kuriş* kitabında gerçekleşmesi istenilen şeyler için çaba gösterip dua etmek gerektiği iletisi, kuyuya para atarak dilekte bulunan karakterlerin istediklerinin gerçekleşmemesi örneği üzerinden aktarılmıştır.

Tablo 10’da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede soyut dinî unsurlar çocuğa yaşamın içinden somut durumlarla aktarılmıştır.” ifadesi için %83,3’ü her zaman, %16,7’si kısmen olarak tespit edilmiştir. Hikâyede ele alınan soyut dinî içerikli bir temanın çocuklar tarafından doğru algılanması için çocuğun gelişim ve seviyesi dikkate alınarak hikâyeye yerleştirilmesi beklenmektedir. Örneklem grubundaki kitaplarda, yazarların büyük bir kısmının soyut dinî unsurları çocuğa yaşamın içinden somut durumlarla aktardığı görülmekle birlikte bazılarının çocuğun anlayamayacağı soyut ifadeleri kullandığı tespit edilmiştir. *Melekler Beni Seviyor* kitabında kahraman ile ilgili “Doğa onu Allah’a yaklaştırıyor, içini huzurla dolduruyordu” ifadeleri kullanılmaktadır. Somut düşünen okul öncesi çocuğun Allah’a yakınlaşma ifadesini bile anlamlandırması zorken bunun doğa ile arasındaki ilişkiyi fark edebilmesi oldukça güçtür. *Cenneti Merak Ediyorum* isimli kitapta ise çocuk kahramanın dilinden “Hiçbir şey yok olup gitmiyor. İnsanın da yok olmayacağını bilmek bizi ölüme karşı teselli ediyor.” ifadeleri aktarılmaktadır. Okul öncesi dönemde çocuğun ölümün yok olmak anlamına gelmediğini anlaması ve dahası bununla teselli bulmayı öğrenmesi yaş ve gelişim seviyesine uygun gözükmemektedir.

Tablo 10’da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede dinî içerik kendi içinde tutarlı, bağlantılı şekilde aktarılmıştır.” ifadesi için %88,9’u her zaman, %11,1’i kısmen olarak tespit edilmiştir. Hikâyelerde mantıklı ve bağlantılı bir kurguyla işlenen konunun çocukların ilgisini çektiği ve davranış değişikliğini olumlu yönde etkilediği bilinmektedir. Örneklem grubundaki kitaplarda, yazarların dinî içeriği kendi içinde tutarlı, bağlantılı şekilde aktardığı görülmektedir. Bununla birlikte dinî içeriğin kendi içinde tutarlı ama zayıf bir bağlantıyla aktarıldığı tespit edilmiştir. *Bizi Allah Yarattı* isimli kitapta Zufî karakteri ile gezintiye çıkılarak çeşitli hayvanlara, bitkilere, ağaçlara vb. varlıklara dikkat çekilmiş ve en sonunda bütün bunları Allah’ın yarattığı, Allah’ın isimlerinden birinin Halık olduğu bilgisi verilmiştir.

Tablo 10’da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede dinî içerik yanlış yönlendirmeler (din ve ırk üstünlüğü, kadercilik gibi) içermemektedir.” ifadesi için %97,2’si her zaman, %2,8’i kısmen olarak tespit edilmiştir. Hikâye kitaplarının din ve ırk üstünlüğü, kadercilik gibi yanlış inanç ve tutumlara yer verilmemesi gerekmektedir (Tür ve Turla 2005: 40). Örneklem grubundaki kitaplarda, dinî içeriğin yanlış yönlendirmelere sebep olacak şekilde yazılmadığı görülmektedir. Buna aykırı olarak *Cenneti Merak Ediyorum* kitabında ise çocuk karakterin kötü işler yapan insanların ceza görmediklerini ifade etmesi üzerine dede ahirette kötülüklerin cezasız kalmayacağını söylemektedir. Bu söylemin çocuğu kötülükler karşısında hakkını aramamasına ve kaderciliğe yönlendirmeye açık olduğu söylenebilir.

Tablo 10’da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâye çocuklarda dine yönelik merak duygusu uyandıran, düşündürücü öğeler içermektedir.” ifadesi için %69,4’ü her zaman, %30,6’sı kısmen olarak tespit edilmiştir. Hikâyenin çocukların dinî konulardaki ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik merak, araştırma ve öğrenme isteklerini uyandırması, çocukta dinî yayınları okuma isteği oluşturmada önemli rol üstlendiği bilinmektedir (Pakdemirli 2006: 215). Bununla birlikte kesin yargılarla bitirilen hikâyelerde çocuğa hiçbir yorum şansı tanınmadığı için çocuk sadece dinleyen ve öğrenen olarak kaldığı kitabı sıkıcı bulmaktadır. Örneklem grubundaki kitapların yarısından fazlasının bu hususa dikkat edilerek yazılmış oldukları görülmekle birlikte bazılarında çocuğun düşünmesine ket vuran, kesin yargı içeren ifadeler bulunduğu tespit edilmiştir. *Sabredenleri Sever* isimli kitapta babanın çocuğa sabretmenin sadece beklemek olmadığını, güzelce beklemek olduğunu söylemesiyle ileti kesin bir yargı şeklinde aktararak çocuğun bunu düşünmesi ve kendisinin bulması engellenmiştir.

Tablo 10’da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâye çocukların duyu algılarını kullanarak dinî yaşantı kazanmasına olanak sağlamaktadır.” ifadesi için %72,2’si her zaman, %22,2’si kısmen ve %5,6’sı hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Dinî içerikli hikâyedeki somut ve anlaşılır tasvirlerin çocuğun duyu algılarını harekete geçirerek tabiata yaratıcının eseri gözüyle bakabilmesine olanak sağladığı bilinmektedir (Pakdemirli 2006: 206). Örneklem grubundaki kitapların çoğunluğunun çocukların duyu algılarını kullanarak dinî yaşantı kazanmasına olanak sağlayacak şekilde yazılmış olduğu görülmektedir. *Bil Bakalım Hangi Meyve?* isimli kitapta çeşitli meyvelerin renkleri, hangi mevsimde yetiştikleri, faydaları gibi özelliklerine dikkat çekilmiş ve bu meyvelerin üzerinden Allah’ın

insanların ihtiyaçlarına göre olması gereken vakitte olması gerektiği gibi yarattığı gerçeği çocuklara duyu algılarıyla anlayabileceği somut örneklerle başarılı bir şekilde kazandırılmaya çalışılmıştır. Çocuğun tabiata yaratıcının gözüyle bakmasını desteklemede başarılı kitaplardan biri de *Kukla Misket Kabak Dalda Ceviz Yerde* isimli kitaptır. Kitapta Allah'ın tabiatı bir düzen içinde yarattığı gerçeği, kahramanın kocaman ağaçlarda küçük yemişlerin, incecik dallarda kocaman meyvelerin bulunmasını yakıştırmayarak yerlerini değiştirmesi sonucunda her şeyin yerli yerince yaratılmış olduğunu somut örneklerle aktarmıştır. Bununla birlikte bazı kitaplarda ise çocuğun duyu algılarını harekete geçirecek öğelere hiç rastlanılmamıştır.

Tablo 10'da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâye çocukların ruhsal ihtiyaçlarını (sevgi, güven, bağlanma vb.) karşılamasına olanak sağlamaktadır.” ifadesi için %66,7'si her zaman, %33,3'ü kısmen olarak tespit edilmiştir. İnsanın daha savunmasız olduğu, bunun yanında korkuların bol olduğu çocukluk döneminde; inancın sakinleştirici, rahatlatıcı, güven telkin edici özelliğinin çocuğun duygusal gelişimine katkıda bulunduğu bilinmektedir. Çocuğun din eğitiminde kullanılacak hikâyeden çeşitli insani duygulardan bahsederek yaşamı sevdirmesi ve çocukların hayata gülümseyerek umutla bakmalarını sağlaması beklenilmektedir (Pakdemirli 2006: 208). Örneklem grubundaki kitapların yarısından fazlasının çocukların ruhsal ihtiyaçlarını karşılamasına olanak sağladığı görülmektedir. *Subhanallah* adlı kitapta hayvan sevgisi, *Şâfi Allah'ım* adlı kitapta anne şefkati ve sevgisi ve *Midilli Mini* adlı kitapta dede-torun ilişkisi işlenerek çocukların ruhsal ihtiyaçları karşılanmaktadır.

Tablo 10'da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâye çocuğun olumlu davranış (hayırseverlik, alçak gönüllük, dürüstlük vb.) kazanmasını desteklemektedir.” ifadesi için %77,8'i her zaman, %13,9'u kısmen ve %8,3'ü hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Çocuğun din eğitiminde kullanılacak hikâyede anlayış, hoşgörü ve özveri kavramlarına ve çocukların farklı görüşlere saygı göstermelerine katkıda bulunan davranışlara yer verilmesinin onların toplum içindeki yerlerini belirlemelerine katkı sağladığı bilinmektedir (Pakdemirli 2006: 217). Örneklem grubundaki kitapların yarısından fazlasının çocuğun olumlu davranış kazanmasını desteklediği görülmektedir. *Rahman Allah'ım* ve *Subhanallah* kitaplarında hayvanlara merhamet ederek yardım etmek, *İyilik Edenleri Sever* kitabında paylaşmak ile ilgili olumlu davranış örnekleri çocuklara sunulmuştur.

3.2.3. İnanç Gelişimi

Kitapların İnanç Gelişimi Destekleme Durumu	Hiçbir zaman		Kısmen		Her zaman	
	f	%	f	%	f	%
1.Hikâye çocuğun Allah inancı gelişimini desteklemektedir.	1	2,8	1	2,8	34	94,4
2.Hikâye çocuğun peygamber inancı gelişimini desteklemektedir.	28	77,8	5	13,9	3	8,3
3.Hikâye çocuğun kitap inancı gelişimini desteklemektedir.	30	83,3	1	2,8	5	13,9
4.Hikâye çocuğun melek inancı gelişimini desteklemektedir.	34	94,4	2	5,6	0	0
5.Hikâye çocuğun ahiret inancı gelişimini desteklemektedir.	33	91,7	2	5,6	1	2,8
6.Hikâye çocuğun kader inancı gelişimini desteklemektedir.	34	94,4	2	5,6	0	0

Tablo 11 İncelenen Kitapların İnanç Gelişimi Destekleme Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 11’de görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâye çocuğun Allah inancı gelişimini desteklemektedir.” ifadesi için %94,4’ü her zaman, %2,8’i kısmen ve %2,8’i hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Allah inancı temasını içeren hikâyelerde, Allah’a inanmanın ve O’nu bilmenin Allah’ın kitabını ve o kitabı insanlara ulaştıran meleği ve peygamberi tanımayı da beraberinde ele alınması gerektirdiği bilinmektedir. Bununla birlikte hikâyelerde inanç alanları arasında bağlantı kurmak adına hikâyede birden çok temanın ayrıntılı bir şekilde ele alınmasının çocuğun yaş ve gelişim düzeyine uygun olmayıp hikâyenin iletisinin çocuğa ulaşmasını zorlaştırdığı bilinmektedir. Örneklem grubundaki kitapların büyük bir kısmının, çocuğun Allah inancı gelişimini destekler şekilde yazılmış olduğu görülmektedir. Bununla birlikte örneklem grubundaki kitapların yalnızca bir tanesinin Allah inancına hiç değinmeden, birinin de çok dolaylı bir şekilde değinerek konuyu ele aldığı tespit edilmiştir.

Tablo 11’de görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâye çocuğun peygamber inancı gelişimini desteklemektedir.” ifadesi için %8,3’ü her zaman, %13,9’u kısmen ve %77,8’i hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Örneklem grubundaki kitapların 3 tanesinin doğrudan peygamber inancını destekleyici, 5 tanesinin ise dolaylı olarak diğer inanç esaslarıyla bağlantılı bir şekilde ele aldığı görülmektedir. Geri kalan kitaplarda peygamber inancı gelişimini destekleyecek hiçbir ögenin bulunmadığı görülmektedir. Çocuğun dinî ve ahlaki değerler kazanmasında örnek aldığı kişiler de önemlidir. Bu değerler çocuğa sözle değil, örnek yaşantıyla verilmelidir. Örneklem grubundaki kitapların peygamber inancının ele alınıp oranının yetersiz olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 11’de görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâye çocuğun kitap inancı gelişimini desteklemektedir.” ifadesi için %13,9’u her zaman, %2,8’i kısmen ve %83,3’ü hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Örneklem grubundaki kitapların beş tanesinin doğrudan kitap inancını işlediği, bir tanesinin ise dolaylı olarak diğer inanç esaslarıyla bağlantılı bir şekilde ele aldığı görülmektedir. Geri kalan kitaplarda kitap inancı gelişimini destekleyecek hiçbir ögenin bulunmadığı görülmektedir.

Tablo 11’de görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâye çocuğun melek inancı gelişimini desteklemektedir.” ifadesi için %5,6’sı kısmen ve %94,4’ü hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Örneklem grubundaki kitapların iki tanesinde melek inancının Allah’ın melekleri yaratması ve onları görevlendirmesi anlatılarak dolaylı yoldan ele aldığı görülmektedir. Örneklem grubundaki geri kalan kitaplarda melek inancı gelişimini destekleyecek hiçbir ögenin bulunmadığı görülmektedir. 3-6 yaş dönemi çocuklarının melekler ile ilgili sorular sorduğu bilinen bir gerçek olmakla birlikte çocuklar soru sormadıkları sürece melekler ile ilgili bilgilendirme yapılmaması tavsiye edilmektedir. Kitap yazarları bu durumu göz önünde bulundurarak melek inancı ile ilgili konuları ele almamış olabilir.

Tablo 11’de görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâye çocuğun ahiret inancı gelişimini desteklemektedir.” ifadesi için %2,8’i her zaman, %5,6’sı kısmen ve %91,7’si hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Örneklem grubundaki kitapların bir tanesinde doğrudan ahiret inancının ele alındığı görülmektedir. Kitapların iki tanesinde ise dolaylı bir şekilde ele aldığı görülmektedir. 3-6 yaş dönemi çocuklarının ahiret, ölüm, cennet ile ilgili sorular sorduğu bilinen bir gerçek olmakla birlikte yazarların çocukların bu konulardaki sorularını gelişim düzeylerine uygun şekilde ele almaları pek de

kolay değildir. Dolayısıyla yazarların kitaplarında ahiret inancı ile ilgili konuları çok az ele almaları doğal karşılanmalıdır.

Tablo 11’de görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâye çocuğun kader inancı gelişimini desteklemektedir.” ifadesi için %5,6’sı kısmen ve %94,4’ü hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Yetişkinlerin bile anlamakta zorlandığı kader inancı konusuna örneklem grubundaki kitapların çoğunluğunda yer verilmemesi doğal olarak görülebilir.

3.2.4. 4-6 Yaş DİB Kur’an Kursu Kazanımları

Kitapların Kazanımları Bulundurma Sıklığına Göre Dağılımı	Hiçbir zaman		Kısmen		Her zaman	
	f	%	f	%	f	%
1.Hikâye gerektiğinde öğretim materyali olarak ders konularına katkı sağlayabilir niteliktedir.	3	8,3	0	0	33	91,7

Tablo 12 İncelenen Kitapların Kazanımları Bulundurma Sıklığına Göre Dağılımı

Tablo 12’de görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâye gerektiğinde öğretim materyali olarak ders konularına katkı sağlayabilir niteliktedir.” ifadesi için %91,7’si her zaman, %8,3’ü hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Örneklem grubundaki hikâyelerin büyük bir kısmının 4-6 yaş Diyanet İşleri Başkanlığı Kur’an kursu öğretim programı kazanımlarından en az bir tanesini içerdiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla hikâyelerin büyük bir kısmının inanç ile ilgili kazanımları karşılaması bakımından din eğitimi materyali olarak kullanılmaya uygun olduğu görülmektedir.

Kitaplarda Kazanımların Dağılımı	N
1.Allah’ın verdiği nimetlerin farkına varır.	13
2.Allah’ın verdiği nimetlere şükreder.	9
3.Tüm varlıkları Allah’ın yarattığını bilir.	7
4.Allah’ın tüm varlıkları sevdiğini bilir.	6
5.Allah’ın insanlar için pek çok nimetler yarattığını bilir.	6
6.Allah’ın kâinatı bir düzen içerisinde yarattığını fark eder.	5
7.Doğada vakit geçirirken kâinatın güzelliklerini fark eder.	4
8.Şükür ile ilgili ifadeleri kullanır.	4
9.Ailesine karşı sevgisini gösterir.	3
10.Kur’an-ı Kerim’e saygı davranışları gösterir.	2
11.Kur’an-ı Kerim okumanın olumlu sonuçlarını fark eder.	2
12.Kur’an-ı Kerim okumaya istekli olur.	2
13.Allah’ı sever ve O’na güvenir.	2
14.Aile bireylerine yardım eder.	2
15.Allah’ın tüm varlıkları sevip onlara merhamet ettiğinin farkına varır.	2
16.Kur’an-ı Kerim’in özelliklerini bilir.	1

17.Kur'an-ı Kerim okumanın Allah'ın sevdiği davranışlardan biri olduğunun farkına varır.	1
18.Peygamberimizle ilgili saygı ifadelerini bilir.	1
19.Peygamberimizin örnek bir insan olduğunu kavrar.	1
20.Yardım gerektiren durumların farkına varır.	1
21.Arkadaşlarına yardım eder.	1
22.Yardım edilmesi veya istenmesi gereken durumları bilir.	1
23.İsteklerini ertelemesini bilir.	1
24.Allah'ın sabırlı davranmayı sevdiğini bilir.	1
25.Sabırlı olmanın Allah'ın sevdiği davranışlardan olduğunun farkına varır.	1
26.Sabırlı olmayı gerektiren durumlara örnekler verir.	1
27.Kâbe'nin Müslümanlar için önemini bilir.	1
28.Mescid-i Aksa'yı tanır.	1
29.Ezanın önemini fark eder.	1
Toplam	82

Tablo 13 İncelenen Kitaplarda Kazanımların Dağılımı

Tablo 13'de görüldüğü gibi inanç temalı resimli hikâye kitaplarında en çok “Allah'ın verdiği nimetlerin farkına varır.” kazanımına yer verildiği tespit edilmiştir. Daha sonra sırasıyla incelenen kitaplarda “Allah'ın verdiği nimetlere şükreder.”, “Tüm varlıkları Allah'ın yarattığını bilir.”, “Allah'ın tüm varlıkları sevdiğini bilir.”, “Allah'ın insanlar için pek çok nimetler yarattığını bilir.” ve “Allah'ın kâinatı bir düzen içerisinde yarattığını fark eder.” kazanımlarının daha çok işlendiği görülmektedir. Kitaplarda temel olarak Allah'ın yaratması ve yaratılan nimetlere şükretme ile ilgili kazanımların ağırlıklı olarak işlendiği söylenebilir.

3.2.5. Kurgu Özellikleri

Kitapların Kurgu Özelliklerine Uygunluğu	Hiçbir zaman		Kısmen		Her zaman	
	f	%	f	%	f	%
1.Hikâyede verilen içeriğe uygun başlık belirlenmiştir.	1	2,8	1	2,8	34	94,4
2.Hikâyede olaylar anlamsal ve mantıksal bir tutarlılık içinde oluş sıralarına göre kurgulanmıştır.	0	0	9	25	27	75
3.Hikâyede giriş, gelişme ve sonuç bölümleri arasında anlamlı bağ kurulmuştur.	0	0	5	13,9	31	86,1
4.Hikâyenin konusu olumlu ve belirli bir sonla bitirilmiştir.	0	0	1	2,8	35	97,2
5.Hikâyedeki karakterlerin özellikleri çocuğun ilgisini canlı tutacak niteliktedir.	3	8,3	5	13,9	28	77,8
6.Hikâyede karakterlerin güçlü ve zayıf yönleri gösterilmiştir.	3	8,3	6	16,7	27	75
7.Hikâyede karakter davranışlarının veya gelişimlerinin nedenleri gösterilmiştir.	0	0	4	11,1	32	88,9

8.Hikâyede olayların akışını bozan gereksiz ayrıntılara yer verilmemiştir.	1	2,8	4	11,1	31	86,1
9.Hikâye mizah ve güldürü öğeleri içermektedir.	27	75	4	11,1	5	13,9
10.Hikâyedeki olaylar çocuğun hayal dünyasında canlandırabileceği bir çevrede geçmektedir.	0	0	2	5,6	34	94,4
11.Hikâyenin kurgusu farklı, özgün ve yenidir.	10	27,8	15	41,7	11	30,6

Tablo 14 *İncelenen Kitapların Kurgu Özelliklerine Göre Dağılımı*

Tablo 14’te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede verilen içeriğe uygun başlık belirlenmiştir.” ifadesi için %94,4’ü her zaman, %2,8’i kısmen ve %2,8’i hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Hikâyenin başlığının içerikle ilgili ipuçları vermesi kitabın çocuk tarafından tercih edilmesinde etkili olduğu bilinmektedir (Ciravoğlu 1998: 188-189). Örneklem grubundaki kitapların çoğunluğunda hikâyeye uygun başlık belirlenmesi yazarların bu hususu dikkate alarak yazmış olduklarını göstermektedir. Örneklemde verilen içerikle başlığın uyuşmadığı *Cenneti Merak Ediyorum* isimli kitapta ahiretin tanımı, ahirette iyilerin ödüllendirileceği, kötülerin cezalandırılacağı, dünyadaki her bir saatin altın niteliğinde olduğu ve iyi değerlendirilmesi gerektiği gibi konular ele alınmış hikâyenin son cümlesinde kahramanın cenneti merak ettiği söylenerek sonlandırılmıştır. Son cümleye kadar cennetten hiçbir şekilde bahsedilmeyen kitaba cennet ile ilgili başlık belirlenmesi içeriği yansıtmamasının yanı sıra kitabın başlığından ötürü okurda cennet ile ilgili bir hikâyenin okunacağı beklentisini de oluşturmaktadır.

Tablo 14’te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede olaylar anlamsal ve mantıksal bir tutarlılık içinde oluş sıralarına göre kurgulanmıştır.” ifadesi için %75’i her zaman, %25’i kısmen olarak tespit edilmiştir. Çocukların olaylar arasında ardışıklık ve ilişki olmayan hikâyelere karşı ilgisiz ve isteksiz oldukları bilinmektedir. Örneklem grubundaki kitapların çoğunluğunda olayların mantıksal bir tutarlılık içinde kurgulandığı görülmekle birlikte önemli bir kısmının ise bunu dikkate almadan yazılmış olduğu tespit edilmiştir. *Hâlık Allah’ım* isimli kitapta Ali isimli kahramanın çoban ile birlikte çayıra gidileceği söylenmesine rağmen hikâyenin devamında tek başına gittiği görülmektedir. Çoban kelimesini ilk defa duyan bir çocuğun hikâyenin devamında çobanı bulamaması hikâye ile bağının kopmasına neden olabilir. *Benim Güzel Ellerim* isimli kitapta kahraman ellerinin, parmaklarının ve tırnaklarının işlevlerinden bahsetmektedir. Kahramanın tırnakların uzamasından bahsettiği sayfada Allah’ın yeni ve sağlam olması için sürekli tırnakları yenilediği aktarılmaktadır. Hikâyenin sonunda ise kahramanın tüm bu işlevleri yerine getirdiği için ellerine teşekkür etmesi, ellerinin ise bu yetenekleri kendisine Allah’ın verdiğini ve O’na teşekkür etmesi gerektiğini söylemektedir. Tırnakların uzaması gibi detay bir konuda Allah’ın yaratmasını bilen karakterin hikâyenin sonunda Allah’ın yaratmasını bilmiyormuş gibi ellerine teşekkür etmesi mantıksal açıdan tutarsızlık olduğunu göstermektedir.

Tablo 14’te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede giriş, gelişme ve sonuç bölümleri arasında anlamlı bağ kurulmuştur.” ifadesi için %86,1’i her zaman, %13,9’u kısmen olarak tespit edilmiştir. Hikâyede giriş, gelişme ve sonuç bölümlerindeki kahramanlar, olaylar ve durumların

arasında uyumlu bir ilişkinin bulunmasının kitabın çocuk üzerindeki etkisini arttırdığı bilinmektedir (Oğuzkan 1997: 309). Örneklem grubundaki kitapların çoğunluğunda bölümler arasında anlamlı bağ kurulduğu görülmektedir. Bununla birlikte bazı kitaplarda bölümler arası geçişte anlamlı bağ kurmada yetersiz cümleler kullanıldığı tespit edilmiştir. *Rahman Allah'ım* isimli kitapta gelişme bölümünde nine çocuk karaktere çeşitli hayvan örnekleri üzerinden anne-babaların yavrularını Allah'ın vermiş olduğu şefkat duygusu ile koruyup sevdiklerini aktarmıştır. Ninenin örnekleri vermesinden sonra çocuk karakter kendi örneklerini sıralamaktadır. Gelişmeden sonuç bölümüne geçişi sağlayacak olan cümlenin eksikliğinden dolayı çocuğun zihninde hikâyede kopukluk olabilir.

Tablo 14'te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyenin konusu olumlu ve belirli bir sonla bitirilmiştir.” ifadesi için %97,2'si her zaman, %2,8'i kısmen olarak tespit edilmiştir. Okul öncesi çocuğunun güven duygusu ihtiyacını karşılamak için hikâyede aktarılan problemlerin çözülmesi ve olayların mutlu sonla bitirilmesi gerektiği bilinmektedir (Tür ve Turla 2005: 42). Örneklem grubundaki hikâyelerin büyük bir kısmının olumlu ve belirli bir sonla bitirildiği tespit edilmiştir. Bunun aksine *Ben Ahirete İnaniyorum* adlı kitapta ise kahramanlar ikiz olup kardeşlerden birinin marketteki şekerleri izinsiz almaya çalışması üzerine diğerinin marketteki kameraları göstermesiyle çocuğun kimsenin kendisini görmediğini zannederek şekerleri izinsiz almaya çalıştığı için pişman olması aktarılmaktadır. Hikâyenin sonu pişman olan çocuğun akşam babası eve geldiğinde dünyada yaptıklarını kaydeden başka kameralar olup olmadığını soracağını söylemesi ile bitirilmiştir. Bu hikâyenin sonu belirsiz bırakılmıştır.

Tablo 14'te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyedeki karakterlerin özellikleri çocuğun ilgisini canlı tutacak niteliktedir.” ifadesi için %77,8'i her zaman, %13,9'u kısmen ve %8,3'ü hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Çocuklar kendisine benzeyen davranış özellikleri bulunan kahramanları daha kolay benimsemekte ve model almaktadır. Bunun için hikâyedeki karakterlerin araştırmacı, meraklı, maceracı, hareketli vb. çocuğun ilgisini canlı tutacak olumlu özelliklere sahip olması beklenilmektedir (Tür ve Turla 2005: 43). Örneklem grubundaki hikâyelerin büyük bir kısmında karakterlerin özellikleri çocuğun ilgisini canlı tutacak niteliktedir. *Beni Kim Yarattı?* adlı kitaptaki Pelin ve Selim, *Allah'ı Neden Göremiyorum?/ Küçük Merve'nin Büyük Soruları 1* adlı kitaptaki Merve bu karakterlere örnek olarak verilebilir.

Tablo 14'te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede karakterlerin güçlü ve zayıf yönleri gösterilmiştir.” ifadesi için %75'i her zaman, %16,7'si kısmen ve %8,3'ü hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Çocuklar kusursuz, mükemmel karakterleri kendilerine uzak buldukları için hikâyelerde kahramanların idealize edilmemesi, emir ve öğütler vermemesi gerektiği bilinmektedir. Çocuğun özdeşim kurabilmesi için hikâyelerdeki karakterlerin gerçek yaşamdaki gibi eksikleri, kusurları olan kişiler olarak kurgulanması gerekmektedir (Ural 2019: 47). Örneklem grubundaki hikâyelerin büyük bir kısmında karakterlerin güçlü ve zayıf yönlerinin gösterildiği tespit edilmiştir. Bununla birlikte bazı kitaplarda karakterlerin idealize edildiği görülmektedir. *Hâlık Allah'ım* adlı kitapta Ali isimli kahramanın akıllı bir çocuk olduğu ifade edilerek çocuk karakterin dilinden Allah'ın kuşları,

arıları, inekleri, dağları vb. bütün güzellikleri insanlar için yaratmış olduğu ve Hâlık isminin tanımı yapılmıştır. Hikâyeyi dinleyen çocuğun bu çokbilmiş, akıllı karakterle özdeşim sağlaması oldukça güç gözükmektedir.

Tablo 14'te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede karakter davranışlarının veya gelişimlerinin nedenleri gösterilmiştir.” ifadesi için %88,9'u her zaman, %11,1'i kısmen olarak tespit edilmiştir. Hikâyelerde kahramanların problemleri tesadüflere ve şansa bağlı olaylarla çözümlemeleri, çocukların sürekli başka kişilerden yardım almayı alışkanlık haline getirmesine neden olabilir. Bunun için hikâyedeki kahramanların elde ettikleri başarıların akıl ve mantığın, bir çabanın ve emeğin sonunda ulaşılan nitelikte bir başarı olarak ele alınması gerekmektedir (Yılmaz 2016: 87-89). Örneklem grubundaki hikâyelerin büyük bir kısmında karakter davranışlarının veya gelişimlerinin nedenlerinin gösterildiği tespit edilmiştir. *Beni Kim Yarattı?* adlı kitapta bir pastayı un, şeker ve yumurtanın kendi başlarına birleşerek yapamayacağından, mutlaka bir kişi tarafından yapılması gerektiğinden hareketle Allah'ın yoktan var etmesi işlenmiştir. Bunun aksine *Bizi Allah Yarattı* isimli kitapta Zufi isimli karakter tabiattan örnekler göstererek çocuğun dikkatini çekmektedir. Bu örnekleri peş peşe sıraladıktan sonra herhangi bir bağlantı kurmadan gösterdiği şeyleri kimin yarattığını sormakta ve Allah yarattı diyerek teyit ettirmektedir. Hikâyede karakterin bu iletiyi çıkarsamasını sağlayacak nedenlere yer verilmemiştir.

Tablo 14'te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede olayların akışını bozan gereksiz ayrıntılara yer verilmemiştir.” ifadesi için %86,1'i her zaman, %11,1'i kısmen ve %2,8'i hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Hikâyede konuyu dağıtan gereksiz ayrıntılarla olayların akışının bozulması çocuğun hikâyenin ana fikrinin kolaylıkla anlayabilmesini olumsuz etkilediği bilinmektedir (Oğuzkan 1997: 309). Örneklem grubundaki hikâyelerin büyük bir kısmında olayların akışını bozan gereksiz ayrıntılara yer verilmediği görülmektedir. Buna aykırı bir örnek ise *Cenneti Merak Ediyorum* adlı kitapta hikâye içinde biri dedenin ağzından diğeri ise çocuğun, dedesinin daha önce anlattığı hikâyeyi hatırlamasıyla çocuğun dilinden aktarılan iki hikâyeye yer verilmektedir. Hikâye içinde hikâyeler anlatılması olayların akışını bozmaktadır.

Tablo 14'te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâye mizah ve güldürü öğeleri içermektedir.” ifadesi için %13,9'u her zaman, %11,1'i kısmen ve %75'i hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Çocukların eğlenirken daha rahat öğrendikleri ve eğlendirici unsurları daha kolay hatırladıkları bilinmektedir. Hikâye kitabının eğlenceli olması çocukta aynı kitabı tekrar tekrar dinleme isteği oluşturmada önemli bir rol oynamaktadır. Bundan dolayı hikâyelerin çocuğu güldürecek, eğlendirecek unsurları içermesi beklenmektedir (Oğuzkan 1997: 309). Örneklem grubundaki kitapların küçük bir kısmında mizah öğeleri tespit edilmiştir. *Şâfi Allah'ım* kitabında çocuk karakterin hastalandığı için akan burnunu gevşemiş musluğa benzetmesi, doktor muayenesinde ağzını timsah kadar kocaman açması gibi komik benzetmelere yer verilmiştir. *Bil Bakalım Hangi Meyve?* kitabında kış meyvelerinin kabuklarının mantoya benzetilmesi ile mizah öğelerine yer verilmiştir. Örneklem grubundaki kitapların

büyük bir kısmında yazarların eğlendirici öğeleri kullanmadıkları görülmektedir. Bu durum yazarların öğretme gayesi ile eserleri kaleme almayı önceliklediklerini göstermektedir.

Tablo 14'te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyedeki olaylar çocuğun hayal dünyasında canlandırabileceği bir çevrede geçmektedir.” ifadesi için %94,4’ü her zaman, %5,6’sı kısmen olarak tespit edilmiştir. Çocuklar erken çocukluk döneminde somut düşünme becerilerine sahip olmakla birlikte zengin bir hayal gücüne de sahiptir. Hikâyedeki olayların çocukların hayal gücü sınırlarını aşmayan öğeler içerisinde yer verilmesinin çocuğun hikâyeye ilgisini ve dikkatini arttırmada katkı sağladığı bilinmektedir (Tür ve Turla 2005:42-43). Örneklem grubundaki hikâyelerin büyük bir kısmındaki olayların çocuğun hayal dünyasında canlandırabileceği bir çevrede geçtiği görülmektedir. Burada bunun aksine rastlanılan çocuğun hayal gücünün üstünde bir söyleme *Melekler Beni Seviyor* isimli hikâyede geçen gözle görülen ve görülmeyen bütün güzelliklerin melekler tarafından kuşatıldığı ifadesi örnek olarak verilebilir.

Tablo 14'te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyenin kurgusu farklı, özgün ve yenidir.” ifadesi için %30,6’sı her zaman, %41,7’si kısmen ve %27,8’i hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Hikâye kitaplarında konunun özgün bir şekilde kurgulanmasının çocuğun hikâye ile bağ kurmasında olumlu rol oynadığı bilinmektedir. Özgün bir kurgu, çocuğu kitabın içinde tutmalı, hikâyenin hareketliliğini sağlamalı, bilgi verici ve eğlenceli olmalıdır. Örneklem grubundaki hikâyelerin çok az bir kısmının özgün bir kurguya sahip oldukları görülmektedir. İncelenen kitaplarda karakterlerin ve çevrenin yeterince betimlenmediği, düz ifadelerle hikâye anlatımının yapıldığı ve kısmi mantık hatalarının bulunduğu hikâyelerin özgün olmadığı görülmektedir. Bu hikâyelerde okul/ev hayatı içinde, dede/nine figürleriyle zenginleştirilmeye çalışılan çevrede sıradan olaylar yaşanması ve sıkıcı bir olay döngüsü ile zayıf bir kurgu dikkat çekmektedir.

3.2.5. Dil ve Anlatım Özellikleri

Kitapların Dil ve Anlatım Özelliklerine Uygunluğu	Hiçbir zaman		Kısmen		Her zaman	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
1.Hikâyede çocuğun sözcük dağarcığını geliştirecek yeni sözcükler kullanılmıştır.	2	5,6	2	5,6	32	88,9
2.Hikâyede günlük hayatta sık kullanılan açık ve anlaşılır sözcükler kullanılmıştır.	0	0	4	11,1	32	88,9
3.Hikâyede günlük hayatta sık kullanılan dini kavramlar kullanılmıştır.	1	2,8	7	19,4	28	77,8
4.Hikâyede somut kavramlara soyut kavramlardan daha fazla yer verilmiştir.	1	2,8	6	16,7	29	80,6
5.Hikâyede cümle sonlarındaki sözcük ve söz tekrarlarıyla ritmik, şiirsel bir dil kullanılmıştır.	24	66,7	6	16,7	6	16,7
6.Hikâyede anlamlı ve kurallı cümleler kullanılmıştır.	0	0	9	25	27	75

7.Hikâyede tek özne ve yüklemden oluşan sade ve kısa cümleler kullanılmıştır.	0	0	18	50	18	50
8.Hikâyede 3-5 cümleden oluşan kısa paragraflara yer verilmiştir.	5	13,9	21	58,3	10	27,8
9.Hikâyede öğüt ve ders verici, didaktik bir anlatım kullanılmamıştır.	10	27,8	18	50	8	22,2
10.Hikâyede yazım kurallarına uyulmuştur.	0	0	18	50	18	50
11.Hikâyede noktalama işaretleri doğru kullanılmıştır.	0	0	7	19,4	29	80,6

Tablo 15 *İncelenen Kitaplarda Dil ve Anlatım Özelliklerinin Bulunma Durumuna Göre Dağılımı*

Tablo 15’te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede çocuğun sözcük dağarcığını geliştirecek yeni sözcükler kullanılmıştır.” ifadesi için %88,9’u her zaman, %5,6’sı kısmen ve %5,6’sı hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Çocuğun yeni kelimeler öğrenebilmesi için bilmediği kelimeler ile karşılaşması gerekmektedir. Hikâyede az sayıda yeni kelimeler kullanılması çocuğun kelime dağarcığını geliştirmesine katkı sağlayacaktır (Yılmaz 2016: 95). Örneklem grubundaki hikâyelerin büyük bir kısmının bu hususa dikkat ederek kaleme alınmış oldukları görülmektedir. *Midilli Mini* kitabında sahne, tiyatro, illüzyonist, *Şâfi Allah’ım* kitabında akvaryum, vatoz balığı, *Allah’ı Neden Göremiyorum?* kitabında mikroskop, *Beni Kimin Yarattığını Biliyorum* kitabında inci, mercan ve solungaç gibi yeni kelimelere yer verilmiştir.

Tablo 15’te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede günlük hayatta sık kullanılan açık ve anlaşılır sözcükler kullanılmıştır.” ifadesi için %88,9’u her zaman, %11,1’i kısmen olarak tespit edilmiştir. Okul öncesi dönemde çocuk, dil yapılarını çevresinden işittiği kadarıyla öğrenmeye başlamaktadır. Hikâyelerde kullanılan dilin çocuğun tanıdığı, konuştuğu dile yakın olması çocuk ile hikâye arasında etkileşimin olmasına fırsat tanımaktadır. Hikâyede çocuğun tanımadığı kelimelerin çok fazla kullanılması, hikâyenin mesajını yanlış anlamasına ya da anlayamadığı için hikâyeye olan ilgisini kaybetmesine neden olmaktadır (Yılmaz 2016: 95). Örneklem grubundaki hikâyelerin büyük bir kısmında günlük hayatta sık kullanılan açık ve anlaşılır sözcüklerin kullanıldığı görülmektedir. Bununla birlikte *Acaba Ben Allah’ı Neden Göremiyorum?* kitabında fevkalade ve *Cenneti Merak Ediyorum* kitabında ise gönül borcu gibi günlük hayatta sık kullanılmayan sözcükler geçmektedir.

Tablo 15’te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede günlük hayatta sık kullanılan dinî ifade ve kavramlar kullanılmıştır.” ifadesi için %77,8’i her zaman, %19,4’ü kısmen ve %2,8’i hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Okul öncesi çocuklarının seviyelerine uygun olmayan karmaşık ve anlaşılması zor dinî ifade ve kavramların hikâyelerde kullanılması çocuğun dinî iletiyi yanlış anlamasına ya da anlayamadığı için hikâyedeki dinî içeriğe olan ilgisini, merakını kaybetmesine neden olmaktadır. Örneklem grubundaki hikâyelerin büyük bir kısmında günlük hayatta sık kullanılan dinî ifade ve kavramların kullanıldığı görülmektedir. *Cemil Allah’ım* kitabında maşallah, *Kur’an’ı En Güzel Okuyan Sahabi Übeyy Bin Kâ’b* kitabında hatim, peygamber, *Tavuk Nasıl Yaratılıyor?* kitabında sabır, şükür,

yaratma, *Kukla Misket Kabak Dalda Ceviz Yerde* kitabında ise dua ve bismillah gibi günlük hayatta sık kullanılan dinî ifade ve kavramlar kullanılmıştır.

Tablo 15'te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede somut kavramlara soyut kavramlardan daha fazla yer verilmiştir.” ifadesi için %80,6’sı her zaman, %16,7’si kısmen ve %2,8’i hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Okul öncesi çocukların soyut kavramları ve olayları anlamada zorlandıkları bilinmektedir. Hikâyede soyut kavramların fazla kullanılması çocuğun iletiyi anlamasını olumsuz etkilemektedir. Örneklem grubundaki hikâyelerin büyük bir kısmında somut kavramlara soyut kavramlardan daha fazla yer verildiği tespit edilmiştir. Buna aykırı olarak ise *Melekler Beni Seviyor* kitabında hayata anlam katmak, ruhu doyurmak, günah, melek, dost olmak, kul olmak gibi sayıca çok fazla soyut kavramlara yer verilmiştir.

Tablo 15'te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede cümle sonlarındaki sözcük ve söz tekrarlarıyla ritmik, şiirsel bir dil kullanılmıştır.” ifadesi için %16,7’si her zaman, %16,7’si kısmen ve %66,7’si hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Resimli hikâye kitapları sesli okunacağından kulağa hoş gelen ahenkli ve ritmik bir havasının olması çocuğun hikâyeye olan ilgisini canlı tutarak hatırlanabilir olmasına katkı sağlamaktadır (Nas 2014: 66). Örneklem grubundaki az sayıda kitapta ritmik bir dil kullanılmıştır. *Kukla Misket Kabak Dalda Ceviz Yerde* kitabında kahramanın ceviz ağacının dallarına bal kabaklarını takması sonucunda ağacın bal kabaklarını tartamayıp karakterin kafasına düşmesi ile “Pat! Küt! Eyvah! Yandım Anam! Ben de mi kabak oldum, nerede kafam!” ifadeleri ile ritmik bir anlatım sağlanmıştır. Örneklem grubundaki hikâyelerin yarısından fazlasında yazarların dili bir ahenk içerisinde kullanmadıkları görülmektedir.

Tablo 15'te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede anlamlı ve kurallı cümleler kullanılmıştır.” ifadesi için %75’i her zaman, %25’i kısmen olarak tespit edilmiştir. Okul öncesi dönemde çocuğun dikkat süresi kısa olduğu için hikâyelerde devrik ve anlatım bozukluğu içeren cümleler kullanılmaması gerekmektedir. Örneklem grubundaki hikâyelerin büyük bir kısmında anlamlı ve kurallı cümleler kullanılmıştır. Bunun aksine *Vedûd Allah* adlı kitapta geçen “Evet annem şu tüy dökme işine biraz bozuluyor son zamanlarda.” cümlesinin devrik bir yapıda olmasından dolayı örnek olarak verilebilir.

Tablo 15'te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede tek özne ve yüklemden oluşan sade ve kısa cümleler kullanılmıştır.” ifadesi için %50’si her zaman, %50’si kısmen olarak tespit edilmiştir. Okul öncesi dönemde çocuklar isteklerini belirtmek için kısa cümleler kullanırlar. Hikâyedeki cümlelerin kısa olması, çocuğun cümlenin içerdiği anlamı daha rahat anlayarak hikâyeyi dinlemeye daha istekli hale gelmesini sağlamaktadır (Kıbrıs 2016: 42). Örneklem grubundaki kitapların yarısında yazarların uzun ve birleşik cümleler kullanarak bu durumu dikkate almadan yazdıklarını söyleyebiliriz. Buna *Subhanallah Allah’ım* adlı kitapta geçen “...Gözün, kulağın, saçın, başın, kolun, her şeyin mükemmel biçimde, vücudumuzun içi ayrı, dışı ayrı bir sistemde durmadan çalışıyor.” cümlesi örnek olarak verilebilir.

Tablo 15’te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede 3-5 cümleden oluşan kısa paragraflara yer verilmiştir.” ifadesi için %27,8’i her zaman, %58,3’ü kısmen ve %13,9’u hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Okul öncesi çocuklarının dikkat süresi kısa olduğu için yalın ve duru bir anlatımdan hoşlandıkları bilinmektedir. Hikâyede yalın ve duru bir anlatım için paragrafların kısa tutulması gerekmektedir (Oğuzkan 1997: 212). Örneklem grubundaki hikâyelerin küçük bir kısmının bu durumu dikkate alarak yazıldıkları, yarısından fazlasında ise kısa ve uzun paragraflara birlikte yer verildiği görülmektedir. Ayrıca örneklem grubunda bu durumu hiç dikkate almadan yazılan hikâyelerin de olduğu görülmektedir.

Tablo 15’te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede öğüt ve ders verici, didaktik bir anlatım kullanılmamıştır.” ifadesi için %22,2’si her zaman, %50’si kısmen ve %27,8’i hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Çocuklar günlük hayatlarında emir ve öğüt veren cümleleri duymaktan hoşlanmazlar ve söylenen şeye karşı direnç gösterirler (Sever, 2019: 134). Bunun için hikâyenin iletilsinin çocuklara öğüt veren, parmak sallayan, emir ve kural bildiren cümleler kullanarak didaktik bir yolla aktarılması gerekir. Hikâye yazarlarının iletiyi, olayların içine sindirerek çocuğun kendisinin bulmasına ve anlamlar çıkarmasına fırsat tanınması gerekmektedir. Örneklem grubundaki hikâyelerin küçük bir kısmında didaktik bir anlatımın kullanılmadığı görülmektedir. *Kitabımın Kur’an Olduğunu Biliyorum* isimli kitapta “...Kur’an bizi etrafımıza bakmaya davet eder. Bize gecedenden, gündüzden, dağlardan, ağaçlardan bahseder. Sonra da bize ne güzel yapılmış değil mi diye sorar.” gibi ifadelerle didaktik bir anlatım kullanılmıştır.

Tablo 15’te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede yazım kurallarına uyulmuştur.” ifadesi için %50’si her zaman, %50’si kısmen olarak tespit edilmiştir. Hikâye kitaplarında yapılacak en küçük bir yazım yanlışlığı yetişkinin hikâyeyi okurken duraklamasına ya da yanlış okuduğunda çocuğun hikâyeyi anlamakta güçlük çekmesine neden olacaktır (Oğuzkan 2001: 214). Örneklem grubundaki kitapların yarısının yazım kurallarına uyduğu tespit edilmiştir. *Acaba Ben Allah’ı Neden Göremiyorum?* adlı kitapta “yer çekimi” ve “gök ada” kelimeleri ayrı yazılması gerekiyorken bitişik yazılmıştır. *Benim Canım Fasulyem* adlı kitapta “gökyüzü” kelimesi bitişik yazılması gerekiyorken ayrı yazılmıştır.

Tablo 15’te görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Hikâyede noktalama işaretleri doğru kullanılmıştır.” ifadesi için %80,6’sı her zaman, %19,4’ü kısmen olarak tespit edilmiştir. Okul öncesi dönemde çocuk hikâyeyi kendisi okuyamasa bile çok dikkatli dinler. Noktalama işaretleri, yetişkine hikâyenin nasıl okunacağını, nerelerinde nefes alınıp bekleneceğini göstermesi açısından önemlidir. Aynı zamanda konuşmadaki vurguyu ve dilin melodisini de hissettirir. Örneklem grubundaki hikâyelerin büyük bir kısmında noktalama işaretlerinin doğru kullanıldığı görülmektedir. Bununla birlikte bazı kitaplarda noktalama işaretlerinin yanlış kullanıldığı tespit edilmiştir.

3.3. Kitapların Biçim Özelliklerine İlişkin Bulgular

Bu bölümde örneklem grubu kitaplarının tasarım ve resimleme özelliklerine yönelik bilgilerine ilişkin bulgulara yer verilecektir.

3.3.1. Tasarım Özellikleri

Kitapların Tasarım Özelliklerine Uygunluğu	Hiçbir zaman		Kısmen		Her zaman	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
1.Kapak kâğıdı dayanıklı malzemeden yapılmıştır.	0	0	0	0	36	100
2.Kitabın cildi, sayfaları dağılma ve kopma olmayacak nitelikte sağlam yapılmıştır.	32	88,9	0	0	4	11,1
3.Kitabın sayfaları gözü yormayan matlıkta kâğıda basılmıştır.	18	50	4	11,1	14	38,9
4.Kitabın sayfaları birinci kalite, dayanıklı kâğıda basılmıştır.	16	44,4	5	13,9	15	41,7
5.Kitabın sayfaları temizlenebilecek niteliktedir.	10	27,8	1	2,8	25	69,4
6.Harflerin büyüklüğü çocuğun yaşına uygundur.	2	5,6	2	5,6	32	88,9
7.Metin ve resimler sayfa üzerinde birbirine uygun konumlandırılmıştır.	0	0	3	8,3	33	91,7
8.Kitaptaki metin-resim oranı çocuğun gelişim düzeyine uygundur.	8	22,2	13	36,1	15	41,7

Tablo 16 İncelenen Kitaplarda Tasarım Özelliklerinin Bulunma Durumuna Göre Dağılımı

Tablo 16’da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Kapak kâğıdı dayanıklı malzemeden yapılmıştır.” ifadesi için %100’ü her zaman olarak tespit edilmiştir. Okul öncesi dönemde çocuklar kitaba yetişkinler gibi özenli davranmamaktadır. Bunun için kitap kapağının kalın kartondan yapılması kitabın dayanıklılığını arttırarak çocuğun kitabı daha uzun süre kullanmasını sağlamaktadır (Kıbrıs 2016: 40). Örneklem grubundaki kitapların tamamının bu işlevi yerine getirebilecek nitelikte olduğu görülmektedir.

Tablo 16’da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Kitabın cildi, sayfaları dağılma ve kopma olmayacak nitelikte sağlam yapılmıştır.” ifadesi için %11,1’i her zaman, %88,9’u hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Çocuk kitaplarında sağlam bir ciltleme çocuğun kitabı uzun süre kullanmasında ve kitaplık oluşturma alışkanlığı kazanmasında önemli rol oynamaktadır (Kıbrıs 2016: 40). Bu araştırmada incelenen kitap ciltlemesi ipele dikiş ve presleme ile yapıldıysa “her zaman”, hem tel zımba hem de yapıştırma ile yapıldıysa “kısmen”, yalnızca tel zımba ile yapıldıysa “hiçbir zaman” şeklinde işaretlenmiştir. Örneklem grubundaki kitapların büyük bir kısmının ciltlemesinde ise tel zımba kullanıldığı için kısa sürede dağılma ve kopma yapabilecek nitelikte olduğu görülmektedir. Yayınevlerinin kitapların ciltlenmesinde daha az maliyetli olduğu için tel zımbayı tercih ettiklerini söyleyebiliriz.

Tablo 16’da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Kitabın sayfaları gözü yormayan matlıkta kâğıda basılmıştır.” ifadesi için %38,9’u her zaman, %11,1’i kısmen ve %50’si hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Çocuk kitaplarında üzerine düşen ışığı fazla yansıtan kâğıtların okuma ve görsellere bakmada fiziksel bir engel teşkil ettiği bilinmektedir (Temizyürek, Şahbaz, Gürel 2016: 28). Bunun için kitaplarda ışığı yansıtmayan mat kâğıtların tercih edilmesi gerekmektedir. Bu araştırmada incelenen kitap sayfaları, mat kâğıda basıldıysa “her zaman”, yarı mat kâğıda basıldıysa “kısmen”, parlak kuşe kâğıdına basıldıysa “hiçbir zaman” şeklinde işaretlenmiştir. Örneklem grubundaki kitapların yarısının parlak kuşe kâğıdına basıldığı için çocuklar için fiziksel bir engel bulundurduğu görülmektedir.

Tablo 16’da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Kitabın sayfaları birinci kalite, dayanıklı kâğıda basılmıştır.” ifadesi için %41,7’si her zaman, %13,9’u kısmen ve %44,4’ü hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Çocuk kitaplarında resimlerin net ve güzel çıkması, kâğıdın inceliğinden ötürü arka sayfadaki yazılar ile resimlerin görülmemesi için gramajlı birinci hamur kâğıda basılması gerekmektedir (Temizyürek, Şahbaz, Gürel 2016: 28). Bu araştırmada incelenen kitap sayfaları, 1. hamur ve kalın kâğıda basıldıysa “her zaman”, 1. hamur ve ince kâğıda basıldıysa “kısmen”, 1. hamur dışında bir kâğıda basıldıysa “hiçbir zaman” şeklinde işaretlenmiştir. Örneklem grubundaki kitapların yarısına yakının bu işlevleri yerine getirebilecek nitelikte olmadığı görülmektedir. Yayınevlerinin maliyet açısından daha ucuz olan kâğıtları tercih ettiklerini söyleyebiliriz.

Tablo 16’da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Kitabın sayfaları temizlenebilecek niteliktedir.” ifadesi için %69,4’ü her zaman, %2,8’i kısmen ve %27,8’i hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Çocuk kitaplarının daha uzun süre kullanılmasında ve çocuk ile kitap arasındaki bağın devamlılığını sağlamada kitap sayfalarının temizlenebilir olmasının önemli rol oynadığı bilinmektedir. Bu araştırmada incelenen kitap sayfaları, nemli bez ile silindiğinde yırtılmıyorsa, deforme olmuyorsa “her zaman”, temizleniyor ve deforme oluyorsa “kısmen”, yırtılıyor veya deforme oluyorsa “hiçbir zaman” şeklinde işaretlenmiştir. Örneklem grubundaki kitapların büyük bir kısmının bu işlevi yerine getirebilecek nitelikte olduğu görülmektedir.

Tablo 16’da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Harflerin büyüklüğü çocuğun yaşına uygundur.” ifadesi için %88,9’u her zaman, %5,6’sı kısmen ve %5,6’sı hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Okul öncesi dönemde çocuğun gözünü yormayacak ve kitaptaki yazıların varlığına dikkat çekecek büyüklükte olması gerekmektedir. Bununla birlikte çocuğun ilgisini çeken okul öncesi hikâye kitaplarının ilk okuma kitabı olarak kullanıldığı bilinmektedir (Nas 2014: 61). Bu araştırmada incelenen kitaplardaki harf büyüklüğü, kitabın tamamında 20-24 punto ise “her zaman”, bazı sayfalarda 20-24 punto ise “kısmen”, tamamında 20-24 punto değilse “hiçbir zaman” şeklinde işaretlenmiştir. Örneklem grubundaki kitapların büyük bir kısmının bu işlevi yerine getirebilecek nitelikte olduğu görülmektedir.

Tablo 16’da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Metin ve resimler sayfa üzerinde birbirine uygun konumlandırılmıştır.” ifadesi için %91,7’si her zaman, %8,3’ü kısmen olarak tespit edilmiştir. Çocuk kitaplarında resimlerin ve yazıların işlevini yerine getirebilmesi için sayfa üzerinde birbirlerini kapatmayacak şekilde konumlandırılmaları gerekmektedir (Nas 2014: 61). Bu araştırmada

incelenen kitaplardaki resim ve yazılar, kitabın tamamında birbirini kapatmayacak şekildeyse “her zaman”, bazı sayfalarda birbirini kapatacak şekildeyse “kısmen”, tamamında birbirini kapatacak şekildeyse “hiçbir zaman” şeklinde işaretlenmiştir. Örneklem grubundaki kitapların büyük bir kısmının bu işlevi yerine getirebilecek nitelikte olduğu görülmektedir.

Tablo 16’da görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Kitaptaki metin-resim oranı çocuğun gelişim düzeyine uygundur.” ifadesi için %41,7’si her zaman, %36,1’i kısmen ve %22,2’si hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Çocuk kitaplarında resim-metin oranları çocuğun yaş seviyelerine göre belirlenmektedir. Okul öncesi çocukları için hazırlanan kitaplarda her sayfanın $\frac{3}{4}$ ’ü resim, $\frac{1}{4}$ ’ü yazı olacak şekilde ayarlanması gerekmektedir (Sever 2019: 124). Bu araştırmada incelenen kitaplardaki resim-metin oranına, kitabın tamamında uyulduysa “her zaman”, bazı sayfalarda uyulduysa “kısmen”, hiç uyulmadıysa “hiçbir zaman” şeklinde işaretlenmiştir. Örneklem grubundaki kitapların yazarlarının büyük bir kısmının hikâyelerinin uzunluğunu belirlerken çocuğun gelişim özelliklerini dikkate almadıklarını söyleyebiliriz.

Şekil 1

Şekil 2

Şekil 3

İncelenen eserlerden *Vedûd Allah* (Şekil 1) ve *Kitabımız Kur'an* (Şekil 2) adlı kitapların bazı sayfalarında metnin görselden daha fazla ya da eşit olduğu dolayısıyla da metin-resim oranının çocuğa uygun olmadığı tespit edilmiştir. *Kitabımız Kur'an* (Şekil 3) adlı kitabın bazı sayfalarında ise metin-resim oranının çocuğun gelişim özelliklerine uygun olduğu tespit edilmiştir.

3.3.2. Resimleme Özellikleri

Kitapların Resimleme Özelliklerine Uygunluğu	Hiçbir zaman		Kısmen		Her zaman	
	f	%	f	%	f	%
1.Kapak resmi hikâyede işlenen konu, olay veya karakterlerle ilgilidir.	0	0	0	0	36	100
2.Metin içi resimler, aynı sayfadaki metinlerle uyumludur.	0	0	5	13,9	31	86,1
3.Resimler çocuğun gelişim düzeyine uygun, somut ve kolay anlaşılır niteliktedir.	0	0	3	8,3	33	91,7
4.Karakterlerin metinde yer alan özellikleri ve hareketleri resimlere doğru yansıtılmıştır.	0	0	1	2,8	35	97,2
5.Resimlerde karakterlerin duygu ifadelerine yer verilmiştir.	0	0	6	16,7	30	83,3
6.Resimler soyut dinî bilgilerin somutlaştırılmasına ve daha kolay anlaşılmasına katkı sunar niteliktedir.	1	2,8	10	27,8	25	69,4
7.Metin içi resimler, çocukların dinî ifade, sembol ve davranışları öğrenmelerine katkı sunmaktadır.	15	41,7	13	36,1	8	22,2
8.Resimler yazılı metnin desteği olmaksızın, çocukların izleyerek kendilerince dinî içerikli öyküler oluşturmaya olanak sağlamaktadır.	10	27,8	13	36,1	13	36,1

Tablo 17 İncelenen Kitaplarda Resimleme Özelliklerinin Bulunma Durumuna Göre Dağılımı

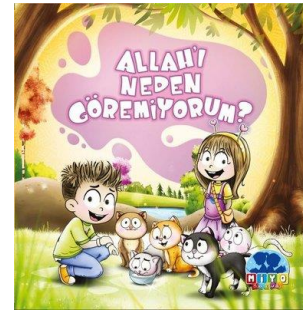
Tablo 17’de görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Kapak resmi hikâyede işlenen konu, olay veya karakterlerle ilgilidir.” ifadesi için %100’ü her zaman olarak tespit edilmiştir. Örneklem grubundaki kitaplarda yüksek oranda kapak resminin içeriği özetler nitelikte olduğu, çocuğa içeriği okumadan hikâyeye ilgili bir ön bilgi sağladığı görülmektedir.

Şekil 4

Şekil 5

Şekil 6

İncelenen eserlerden *Midilli Mini* (Şekil 4), *Allah'ı Neden Göremiyorum?/Küçük Merve'nin Büyük Soruları 1* (Şekil 5) ve *Allah'ı Neden Göremiyorum?* (Şekil 6) kitaplarının dış kapak resimleri ile içeriği uyumlu bir şekilde tasarlanmıştır.

Tablo 17’de görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Metin içi resimler, aynı sayfadaki metinlerle uyumludur.” ifadesi için %86,1’i her zaman, %13,9’u kısmen olarak tespit edilmiştir. Resimli hikâye kitaplarında çizilen resimlerin çocuğun anlamlandırmasına yardımcı olmak amacıyla hikâyeye bütünlük göstermesi gerekmektedir. Bunun için çocuğun sayfada dinlediği ile resmedilen resimde gördüğünün aynı şeyi ifade etmesi gerekmektedir (Bassa 2019: 181). Örneklem grubundaki kitapların büyük bir kısmının bu durumu dikkate alarak resmedildiği görülmektedir.

Şekil 7

Şekil 8

İncelenen eserlerden *Midilli Mini* (Şekil 7) adlı kitapta ise görsel ile metnin birbirine uymadığı görülmektedir. Metinde şapkanın içinden beyaz bir tavşan çıktığı anlatılırken görselde tavşan yer almamaktadır. İncelenen eserlerden *Kurbağa Kuriş* (Şekil 8) adlı kitapta da metinde dalların çiçeklerle dolduğu yazılıyken görseldeki dallarda hiç çiçek bulunmamaktadır.

Tablo 17’de görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Resimler çocuğun gelişim düzeyine uygun, somut ve kolay anlaşılır niteliktedir.” ifadesi için %91,7’si her zaman, %8,3’ü kısmen olarak tespit edilmiştir. Okul öncesi çocukların basit çizgili, açık, ne anlattığı hemen belli olan resimlere bakmaktan hoşlandıkları bilinmektedir. Okul öncesi dönemde çocuğun hikâye kitaplarında yer alan resimlerde gördüğü her şeyin net olarak anlayabileceği şekilde olması gerekmektedir (Deniz, Gönen 2020: 98), Örneklem grubundaki kitaplardaki resimlerin somut ve anlaşılır nitelikte resmedildiği görülmektedir.

Şekil 9

Şekil 10

Tablo 17’de görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Karakterlerin metinde yer alan özellikleri ve hareketleri resimlere doğru yansıtılmıştır.” ifadesi için %97,2’si her zaman, %2,8’i kısmen olarak tespit edilmiştir. Okul öncesi dönem çocukları hikâyeyi resimlerden takip ettikleri için resimler metni yansıtmıyorsa, çocukların hikâyeyi anlamakta zorlandıkları bilinmektedir (Bassa 2019: 181). Örneklem grubundaki kitaplardaki karakterlerin metinde yer alan özellikleri ve hareketleri resimlere doğru yansıtılmıştır.

Şekil 11

Şekil 12

İncelenen eserlerden *Benim Canım Fasulyem* (Şekil 11) ve *Allah'ı Neden Göremiyorum?* (Şekil 12) adlı kitapların görsellerinde karakterlerin metinde yer alan özellikleri ve hareketlerinin doğru yansıtıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 17’de görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Resimlerde karakterlerin duygu ifadelerine yer verilmiştir.” ifadesi için %83,3’ü her zaman, %16,7’si kısmen olarak tespit edilmiştir. Resimli hikâye kitaplarında yer alan karakterlerin sergiledikleri duygu durumlarının dilsel ve görsel ifadelerinin bulunması, çocuğun duyguları keşfetmesine fırsat tanıdığı bilinmektedir (Bassa 2019: 181). Örneklem grubundaki kitapların büyük bir kısmındaki resimlerde karakterlerin duygu ifadelerine yer verildiği görülmektedir.

Şekil 13

Şekil 14

Şekil 15

İncelenen eserlerden *Beni Kim Yarattı?* (Şekil 13), *Çıkrık ve Masura* (Şekil 14) ve *Allah'ı Neden Göremiyorum?*/*Küçük Merve'nin Büyük Soruları 1* (Şekil 15) adlı kitapların resimlerinde karakterlerin duygu ifadelerine yer verildiği tespit edilmiştir.

Tablo 17'de görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Resimler soyut dinî bilgilerin somutlaştırılmasına ve daha kolay anlaşılmasına katkı sunar niteliktedir.” ifadesi için %69,4’ü her zaman, %27,8’i kısmen ve %2,8’i hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Hikâye kitaplarındaki resimlerin çocukların işitme, bakma, görme ve imgeleme yetilerini geliştirmelerini sağlayarak soyut kavramları algılamalarını kolaylaştırdıkları bilinmektedir (Sağsöz, Ural 2017: 359). Örneklem grubundaki kitapların resimlerinin büyük bir kısmının soyut dinî kavramları somutlaştırdığı görülmektedir.

Şekil 16

Şekil 17

İncelenen eserlerden *Beni Kim Yarattı?* (Şekil 16) adlı kitapta dua ibadeti somutlaştırılarak aktarılmaya çalışılmıştır. *Kitabımız Kur'an* (Şekil 17) adlı kitapta Kur'an inancı somutlaştırılarak anlatılmaya çalışılmıştır.

Tablo 17'de görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Metin içi resimler, çocukların dinî ifade, sembol ve davranışları öğrenmelerine katkı sunmaktadır.” ifadesi için %22,2’si her zaman, %36,1’i kısmen ve %41,7’si hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Sesli ve görüntülü malzemelerle desteklenen dinî hikâye kitapları çocuğun işitsel ve görsel hafızasına hitap ettiği için bu kitapların daha kalıcı dinî öğrenmeler sağladığı bilinmektedir (Pakdemirli 2006: 206). Örneklem grubundaki kitapların resimlerinin çok azının buna dikkat ederek resimlendiği görülmektedir. İncelenen kitaplarda cami, Kâbe ve Mescid-i Aksa gibi dinî mekânların, başörtü, takke ve tespih gibi dinî kıyafetlerin ve Arapça yazılı hat tabloları gibi dinî eserlerin resmedildiği tespit edilmiştir.

Şekil 18

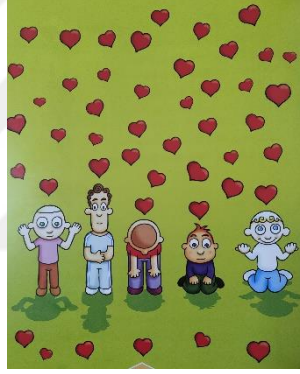
Şekil 19

Şekil 20

İncelenen eserlerden *Meraklı Tomurcuk Rabbimiz Allah* (Şekil 18) kitabında Allah lafzının yazılı olduğu tablo, *Benim Canım Fasulyem* (Şekil 19) kitabında başörtülü kadın karakter ve *Meraklı Tomurcuk Kitabımız Kur'an* (Şekil 20) adlı kitapta Arapça harflerin görsellerine yer verilerek çocuğun dinî sembolleri öğrenmesine olanak sağlanmıştır.

Tablo 17’de görüldüğü gibi örneklem grubu kitaplarının “Resimler yazılı metnin desteği olmaksızın, çocukların izleyerek kendilerince dinî içerikli öyküler oluşturmaya olanak sağlamaktadır.” ifadesi için %36,1’i her zaman, %36,1’i kısmen ve %27,8’i hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Okul öncesi dönemde çocuklar kitap okuma sırasında kitaptaki yazılardan çok resimlemelere bakmakta ve öykünün anlamını daha çok resimlere bakarak çıkarmaktadırlar. Bunun için resimlerin belli bir hareket akışı içerisinde çocuğa sezdirme yoluyla mesajları vererek çocuğun hikâyeler oluşturmaya olanak sağlaması gerektiği bilinmektedir (Yılmaz 2016: 64). Örneklem grubundaki kitapların çok azının görsellere bakarak dinî hikâyeler oluşturmaya olanak sağladığı görülmektedir. Bu sonucun hikâye kitaplarında çizerlerin resimlerinde dinî ifade, sembol, davranış ve mekânlara yeterince yer vermemeleri ile bağlantılı olduğunu söyleyebiliriz.

Şekil 21

İncelenen eserlerden *Melekler Beni Seviyor* (Şekil 21) adlı kitapta namaz kılıp dua eden çocukların görseline yer verilmiştir. Görselde takke sembolü ve namaz ibadetinin farklı hareketlerinin yer alması, çocukların izleyerek kendilerince dinî içerikli öyküler oluşturmaya kısmen olanak sağlamaktadır.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde bulgular ve yorumlar sonucunda ortaya konulan veriler doğrultusunda araştırmayla ilgili sonuçlara ve önerilere yer verilecektir.

4.1. Sonuçlar

Bu araştırmada, 2015-2021 yılları arasında okul öncesi dönem çocukları için yayınlanmış olan inanç temalı resimli hikâye kitaplarının içerik ve biçim özellikleri açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçlara ek olarak kitapların künye bilgileri incelenmiştir. Bu doğrultuda araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

4.1.1. Kitapların Künye Bilgilerine İlişkin Sonuçlar

Bu araştırmada incelenen kitapların %77,8'inin Allah inancı, %2,8'inin peygamber inancı, %8,3'ünün kitap inancı, %5,6'sının melek inancı ve %5,6'sının ahiret inancı temalarında yazıldığı tespit edilmiştir. İncelenen kitaplarda en fazla işlenen konuların Allah'ın yaratması (%22,2), Allah'ın isimleri (%13,9), Allah'a teşekkür etme (%11,1), insanların Allah'ı görememesi (%8,3) üzerine olduğu tespit edilmiştir. Örneklem grubunu oluşturan kitapların en fazla Siyer Çocuk, Timaş Çocuk, Nesil Çocuk, DİB Yayınları ve TDV Yayınları tarafından yayınlandığı tespit edilmiştir. İncelenen kitapların %8,3'ünün 2018 yılında, %25'inin 2019 yılında, %41,4'sinin 2020 yılında, %25'inin 2021 yılında basıldığı tespit edilmiştir. Örneklemde yer alan kitapların %22,2'sinin Ankara, %72,2'sinin İstanbul ve %5,6'sının İzmir'de ve %72,2'sinin 1-5 sayı, %16,7'sinin 6-10 sayı, %2,8'inin 11-15 sayı ve %2,8'inin 16-20 sayı aralığında basılmış olduğu görülmektedir. İncelenen kitapların %13,9'unun 15 ve daha az, %25'inin 6-20, %22,2'sinin 21-29, %38,9'unun ise 30-36 sayfadan oluştuğu görülmektedir. Örneklem grubu kitaplarının %77,8'inde yaş önerisi belirtilmiş, %22,2'inde ise yaş önerisinin belirtilmemiş olduğu tespit edilmiştir. Kitapların tamamında yazarın ve resimleyeninin adının, 23'ünde editörün adının belirtilmiş olduğu ve kitapların %91,2'sinde yazarı tanıtıcı yazının, %94,4'ünde ise resimleyeni tanıtıcı yazının bulunmadığı tespit edilmiştir. Örneklem grubu kitaplarının %33,3'ünde arka kapakta hikâyenin özetinin bulunduğu, %61,1'inde ise arka kapakta hikâyenin özetinin bulunmadığı tespit edilmiştir. Örneklem grubu kitaplarının 6'sında yazarın din eğitmeni kimliğinin olduğu, 11'inde yazarın din eğitmeni kimliğinin bulunmadığı tespit edilmiştir. Yazarlardan biri hakkında bilgi bulunamadığı için bu yazara ait 2 kitap hesaplamalara dâhil edilmemiştir. Örneklem grubu kitaplarının %5,6'sında çocuk gelişimi uzmanı desteğinin bulunduğu, %11,1'inde ise din eğitimi alanında uzman kişi desteğinin bulunduğu tespit edilmiştir.

4.1.2. Kitapların İçerik Özelliklerine İlişkin Sonuçlar

Bu araştırmada incelenen kitapların tamamının temel dinî kaynaklara uygun aktarıldığı, batıl ve yanlış inançlara yer vermediği tespit edilmiştir. Bununla birlikte kitapların %94,4'ünde dinî içeriğin Kur'an ve sünnette anlatılanın dışında farklı bir yorumu bulunmadığı tespit edilmiştir.

Örneklem grubundaki kitapların eğitsel özellikleri incelendiğinde kitapların %97,2'sinde hikâyenin temasının çocuğa uygun tek bir konu etrafında ele alındığı, %72,2'sinde çocuğa uygun dinî bir problem durumunun ortaya konulduğu, %88,9'unda dinî içerikli iletinin okuru ikilemde bırakmayacak şekilde verildiği tespit edilmiştir. İncelenen kitaplarda dinî içerikli iletinin yazınsal ipuçlarıyla çocuğa sezdirilme durumu %38,9'unda her zaman, %38,9'unda kısmen ve %22,2'sinde hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. İncelenen kitapların %88,9'unda dinî içerikli ileti çocuğa uygun yaşam durumları içerdiği, %72,2'sinde çocuğu dinî içeriğe hazırlayıcı bilgilendirmeler yapıldığı, tamamında dinî içeriğin çocuğu korkutma ögesi olarak kullanılmadığı tespit edilmiştir. İncelenen kitaplarda dinî içeriğin peygamberlerin, sahabe ve İslam büyüklerinin yaşamlarından örneklerle aktarılma durumu %11,1'i her zaman, %2,8'i kısmen ve %86,1'i hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. İncelenen kitapların %88,9'unda dinî içeriğin olumsuz örnekler üzerinden aktarılmadığı, %83,3'ünde soyut dinî unsurların çocuğa yaşamın içinden somut durumlarla aktarıldığı, %88,9'unda dinî içeriğin kendi içinde tutarlı, bağlantılı şekilde aktarıldığı ve %97,2'sinde dinî içeriğin yanlış yönlendirmeler içermediği tespit edilmiştir.

Örneklem grubundaki kitapların eğitsel özellikleri incelendiğinde kitapların %69,4'ünde çocuklarda dine yönelik merak duygusu uyandıran, düşündürücü öğeler içerdiği, %72,2'sinde çocukların duyu algılarını kullanarak dinî yaşantı kazanmasına olanak sağladığı, %66,7'sinde çocukların ruhsal ihtiyaçlarını karşılamasına olanak sağladığı, %77,8'inde çocuğun olumlu davranış kazanmasını desteklediği tespit edilmiştir. İncelenen kitaplarda çocuğun Allah inancı gelişimini destekleme durumu %94,4'ü her zaman, %2,8'i kısmen ve %2,8'i hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. İncelenen kitaplarda çocuğun peygamber inancı gelişimini destekleme durumu %8,3'ü her zaman, %13,9'u kısmen ve %77,8'i hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. İncelenen kitaplarda çocuğun kitap inancı gelişimini destekleme durumu %13,9'u her zaman, %2,8'i kısmen ve %83,3'ü hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. İncelenen kitaplarda çocuğun melek inancı gelişimini destekleme durumu %5,6'sı kısmen ve %94,4'ü hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. İncelenen kitaplarda çocuğun ahiret inancı gelişimini destekleme durumu %2,8'i her zaman, %5,6'sı kısmen ve %91,7'si hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. İncelenen kitaplarda çocuğun kader inancı gelişimini destekleme durumu %5,6'sı kısmen ve %94,4'ü hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Örneklem grubu kitaplarının gerektiğinde öğretim materyali olarak ders konularına katkı sağlayabilir nitelikte olma durumu %91,7'si her zaman, %8,3'ü hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir.

Örneklem grubundaki kitapların kurgu özellikleri incelendiğinde kitapların %94,4'ünde içeriğe uygun başlık belirlendiği, %75'inde olayların anlamsal ve mantıksal bir tutarlılık içinde oluş sıralarına göre kurgulandığı, %86,1'inde giriş, gelişme ve sonuç bölümleri arasında anlamlı bağ kurulduğu, %97,2'sinde konunun olumlu ve belirli bir sonla bitirildiği tespit edilmiştir. İncelenen kitapların %77,8'inde karakterlerin özellikleri çocuğun ilgisini canlı tutacak nitelikte olduğu, %75'inde karakterlerin güçlü ve zayıf yönlerinin gösterildiği, %88,9'unda karakter davranışlarının veya

gelişimlerinin nedenlerinin gösterildiği tespit edilmiştir. Kitaplarda %86,1 oranında olayların akışını bozan gereksiz ayrıntılara yer verilmediği tespit edilmiştir. İncelenen kitaplarda mizah ve güldürü öğeleri içerme durumu %13,9'u her zaman, %11,1'i kısmen ve %75'i hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. İncelenen kitapların %94,4'ünde olayların çocuğun hayal dünyasında canlandırabileceği bir çevrede geçtiği tespit edilmiştir. İncelenen kitapların kurgusunun farklı, özgün ve yeni olma durumu için %30,6'sı her zaman, %41,7'si kısmen ve %27,8'i hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir.

Örneklem grubundaki kitapların dil ve anlatım özellikleri incelendiğinde kitapların %88,9'unda çocuğun sözcük dağarcığını geliştirecek yeni sözcükler ve günlük hayatta sık kullanılan, açık ve anlaşılır sözcükler kullanıldığı tespit edilmiştir. İncelenen kitapların %77,8'inde ise günlük hayatta sık kullanılan dinî ifade ve kavramlar kullanıldığı tespit edilmiştir. İncelenen kitapların %80,6'sında somut kavramlara soyut kavramlardan daha fazla yer verildiği tespit edilmiştir. İncelenen kitapların cümle sonlarındaki sözcük ve söz tekrarlarıyla ritmik, şiirsel bir dil kullanılma durumu %16,7'si her zaman, %16,7'si kısmen ve %66,7'si hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. İncelenen kitapların %75'inde anlamlı ve kurallı cümleler kullanıldığı, %50'sinde tek özne ve yüklemden oluşan sade ve kısa cümleler kullanıldığı tespit edilmiştir. İncelenen kitapların 3-5 cümleden oluşan kısa paragraflara yer verilme durumu %27,8'i her zaman, %58,3'ü kısmen ve %13,9'u hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Kitaplarda öğüt ve ders verici, didaktik bir anlatım kullanılmama durumu %22,2'si her zaman, %50'si kısmen ve %27,8'i hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. İncelenen kitapların %50'sinde yazım kurallarına uyulduğu ve %80,6'sında noktalama işaretlerinin doğru kullanıldığı tespit edilmiştir.

4.1.3. Kitapların Biçim Özelliklerine İlişkin Sonuçlar

Örneklem grubundaki kitapların tasarım özellikleri incelendiğinde kitapların tamamının kapak kâğıdının dayanıklı olduğu, %88,9'unun cildinin sağlam olmadığı, %50'sinde gözü yoran, parlak kâğıt kullanıldığı tespit edilmiştir. Kitapların sayfalarının birinci kalite, dayanıklı kâğıda basılma durumu %41,7'si her zaman, %13,9'u kısmen ve %44,4'ü hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. İncelenen kitapların %69,4'ünün sayfalarının temizlenebilecek nitelikte olduğu, %88,9'unun harflerin büyüklüğünün çocuğun yaşına uygun olduğu tespit edilmiştir. İncelenen kitapların %91,7'sinde metin ve resimlerin sayfa üzerinde birbirine uygun konumlandırıldığı tespit edilmiştir. Kitapların metin-resim oranının çocuğun gelişim düzeyine uygun olma durumu %41,7'si her zaman, %36,1'i kısmen ve %22,2'si hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir.

Örneklem grubundaki kitapların resimleme özellikleri incelendiğinde kitapların tamamında kapak resmi hikâyede işlenen konu, olay veya karakterlerle ilgili olduğu tespit edilmiştir. Kitapların %86,1'inde metin içi resimlerin, aynı sayfadaki metinlerle uyumlu olduğu, %91,7'sinde resimlerin çocuğun gelişim düzeyine uygun, somut ve kolay anlaşılır nitelikte olduğu, %97,2'sinde karakterlerin metinde yer alan özelliklerinin ve hareketlerinin resimlere doğru yansıtıldığı tespit edilmiştir. Kitaplardaki resimlerde %83,3 oranında karakterlerin duygu ifadelerine yer verilmiştir. Kitaplarda resimlerin soyut dinî bilgilerin somutlaştırılmasına ve daha kolay anlaşılmasına katkı sunma durumu

%69,4'ü her zaman, %27,8'i kısmen ve %2,8'i hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Kitaplarda metin içi resimlerin, çocukların dinî ifade, sembol ve davranışları öğrenmelerine katkı sunma durumu %22,2'si her zaman, %36,1'i kısmen ve %41,7'si hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir. Bu oranın inanç temalı resimli hikâye kitapları için oldukça düşük bir oran olduğunu söyleyebiliriz. Kitaplarda resimlerin yazılı metnin desteği olmaksızın, çocukların izleyerek kendilerince dinî içerikli öyküler oluşturmaya olanak sağlama durumu %36,1'i her zaman, %36,1'i kısmen ve %27,8'i hiçbir zaman olarak tespit edilmiştir.

Aşağıdaki tabloda örneklem grubundaki kitapların içerik ve biçim özellikleri ile ilgili maddelerin toplam puanına göre sıralamasına yer verilmiştir.

Kitap Adı	Yazar Adı	Toplam Puanı
1. Allah'ı Neden Göremiyorum? / Küçük Merve'nin Büyük Soruları	Merve Gülcemal	161
2.Kur'an'ı En Güzel Okuyan Sahabi Übeyy Bin Kâ'b/Kur'an'ı Seven Çocuk Sahabiler 1	Hatice Kübra Tongar	160
3.Bismillah/Benim Güzel Kelimelerim 1	Sema Çelem	160
4.Beni Kim Yarattı?	Tuba Ceyhan Karaduman	158
5.Allah'ı Neden Göremiyorum?	Tuba Ceyhan Karaduman	158
6.Kukla Misket Kabak Dalda Ceviz Yerde	Pınar Başar Ünlüer	157
7.Kukla Misket Ballı Şifa	Pınar Başar Ünlüer	156
8.Şâfi Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 11	Ayşe Adan	154
9.Tavuk Nasıl Yaratılıyor? /Acaba Nasıl? 1	Lale Süphandağı	154
10.Bil Bakalım Hangi Meyve? / Rabbimi Tanıyorum 1	Merve Gülcemal	153
11.Subhanallah/Benim Güzel Kelimelerim 2	Sema Çelem	153
12.Kelebek Nasıl Yaratılıyor? /Acaba Nasıl? 2	Lale Süphandağı	152
13.Kitabımız Kur'an / Meraklı Tomurcuk 4	Merve Safa Likoğlu	152
14.Rabbimiz Allah / Meraklı Tomurcuk 1	Merve Safa Likoğlu	151
15.Benim Güzel Ağzım	Rabia Nazik Yüksel	151
16.Ben Ahirete İnanıyorum/İman Serisi 5	Demirhan Kadioğlu	150
17.Kitabımın Kur'an Olduğunu Biliyorum	Ömer Baldık	149
18.Bizi Allah Yarattı/ Zufi ile Allah'ın İsimlerini Öğreniyorum 1	Ömer Faruk Paksu	149
19.Acaba Ben Allah'ı Neden Göremiyorum? /Daha da Küçükler İçin Allah'ı Merak Ediyorum 1	Özkan Öze	149
20.Benim Güzel Ellerim	Rabia Nazik Yüksel	149
21.İyilik Edenleri Sever/Allah Kimleri Sever 1	Rabia Aktaş	147

22.Cemil Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 12	Ayşe Adan	146
23.Sabredenleri Sever/ Allah Kimleri Sever 2	Rabia Aktaş	146
24.Rahman Allah'ım/ Allah'ın Güzel İsimleri 2	Zeynep Sevinç Eren	145
25.Ben Peygamberlere İnanıyorum /İman Serisi 3	Demirhan Kadioğlu	144
26.Beni Kimin Yarattığını Biliyorum	Ömer Baldık	143
27.Çıkrık ve Masura Balon Yolcusu/ Hikâyelerle İman ve İbadet Bilinci	Ömer Faruk Paksu	143
28.Elhamdülillah Allah'ım	Rabia Karzan	143
29.Midilli Mini	Asiye Aslı Aslaner	142
30.Kurbağa Kuriş	Asiye Aslı Aslaner	141
31.Benim Canım Fasulyem/Zuzu ile Allah'ın Güzel İsimlerini Öğreniyorum 1	Hatice Kübra Tongar	141
32.Subhanallah Allah'ım	Rabia Karzan	138
33.Hâlık Allah'ım/ Allah'ın Güzel İsimleri 1	Zeynep Sevinç Eren	138
34.Vedûd Allah/Allah'ın Güzel İsimleri 1	Özkan Öze	131
35.Cenneti Merak Ediyorum	Çiğdem Özmen	131
36.Melekler Beni Seviyor	Çiğdem Özmen	128

Tablo 18 *İncelenen Kitapların İçerik ve Biçim Özelliklerine Göre Sıralaması*

Tablo 18'e göre örneklem grubundaki kitaplardan içerik ve biçim özelliklerine en uygun şekilde kaleme alınan kitabın Merve Gülcemal'in *Allah'ı Neden Göremiyorum?* adlı eseri olduğu görülmektedir. İçerik ve biçim özellikleri açısından en az yeterliliğe sahip kitap ise Çiğdem Özmen'e ait olan *Melekler Beni Seviyor* adlı kitaptır.

4.2. Öneriler

2015-2021 yılları arasında okul öncesi dönem çocuklar için yayınlanmış olan inanç temalı resimli hikâye kitaplarının künye bilgileri, içerik ve biçim özellikleri açısından incelemek amacıyla yapılan araştırma sonuçları göz önüne alındığında şimdiye kadar yapılan uygulamalar tespit edilirken, ileride yapılması planlanan çalışmalar için yayıncılara ve yayınevlerine, yazar ve çizerlere, alanda çalışan eğitimcilere, anne-babalara ve araştırmacılara yönelik öneriler aşağıda verilmiştir.

Okul öncesi dönemi çocuklarına yönelik dinî içerikli kitaplar hazırlayan yayınevlerinin, 4-6 yaş Diyanet İşleri Başkanlığı Kur'an kursu programı konusunda bilgi sahibi yazar ve ressamlarla iş birliği içinde olması gerekir. Yayınevlerinde kitapların kalitesinin artırılması, istenilen niteliklerde olması için bünyesinde kitaplarını değerlendirmek üzere, din eğitimi alan uzmanları, psikolog, sosyolog, çocuk gelişim uzmanı, öğretmen ve tasarımcıların yer aldığı kitap değerlendirme komisyonları kurulmalı veya

yayınlanacak çocuk kitapları bu komisyonlarda değerlendirilip, gerekirse düzeltilmek üzere yazara tavsiyede bulunulduktan sonra basılmalıdır.

İnanç temalı hikâye kitaplarında ailelerin bilgilendirilmesi için kitaplarda kaç yaşa uygun olduğu, teması ve konusunun hakkında kısa bir bilgi yazılması, yani kitabın arkasında kitabın özeti ya da kitap ile ilgili açıklayıcı bilgilerin bulunması ailelerin ve eğitimcilerin kitap seçimini kolaylaştıracağından yayınevlerinin bu konuya dikkat etmeleri önerilir. Aynı zamanda çocukların kitabın yazarının ve resimleyeninin yaşamını öğrenmesinin kitaplara ve okumaya ilgisini artıracığından, çocuk kitaplarına yazar ve çizer ile ilgili tanıtıcı bilgilerin kitaplara yazılması önerilir.

Çocuklara okuma sevgisi ve okuma alışkanlığı kazandırmada çocuk kitaplarının görsel tasarımı şüphesiz önemli bir yere sahiptir. Bunun için çocukların gelişim alanlarını desteklemeyen, nitelsiz kitapları basmamaları, iyi baskı teknikleri kullanarak kitapların görselliğine de önem vermeleri önerilir.

Hedef kitle dikkate alındığında çocuk kitaplarının ciltlemesinin, kâğıdının, harf büyüklüğünün çocuğa uygun olmaması çocukta dinî içerikli kitaplara karşı ilgisizlik ve değersizlik hissi oluşturabileceği için biçim özelliklerine uyulması önerilir.

Çocuk kitaplarının en büyük özelliği olan resimleme için kitapları resimleyen sanatçı ve kitabın yazarı uyumlu bir şekilde çalışmalı, resim-metin ilişkisine önem verilmelidir. Resimlerin ve metnin uyumu bir editör tarafından kontrol edilmelidir. Çünkü bazı kitaplarda metinde verilen anlatı resimde karşılığını bulamamakta bazı kitaplarda verilen resimdeki detaylar ise metni yansıtmamaktadır.

Yazar ve çizerlerin inanç temalı hikâye kitapları hazırlarken eğlendirme ve düşündürme öğelerine daha fazla yer vermeleri önerilir. Bununla birlikte yazarlar dinî bilgileri doğrudan ve didaktik bir üslupla değil, sezdirerek ve bilgileri hikâyenin özüne yedirerek vermelidir. Yazarın hikâyede kullandığı üslup, çocuğa dini sevdirecek bir yaklaşımda olmalı; sert, keskin ve aşırı didaktik bir dil kullanımından kesinlikle uzak durmalıdır. Kitaplar, ilk kez okuyanın da onu zaten biliyor olanın da ilgisini çeken bir kurgusal altyapı, edebî yaklaşım ve cazip bir sunumla oluşturulmalıdır.

Okul öncesi dönem inanç temalı hikâye kitaplarının muhatabı olan çocukların olumlu ve olumsuz yönlendirmeye son derece açık olduklarının farkında olarak olumsuz örneklerden hareketle hikâyeler kurgulanmamalıdır.

Okul öncesi dönem inanç temalı hikâye kitaplarında yazarın, çocuğun düşünmesine fırsat vermesi ve hayal dünyasına yol alan ucu açık yolları kesinlikle kapatmaması çocuğun dinî gelişimi açısından son derece önemlidir. Çocuk kitabı yazarı dili etkin bir şekilde kullanmalı, çocukları çok iyi tanımalı; onların hayalleri, ilgileri, merakları, dünyaya bakışlarını anlamaya çalışmalıdır.

Çocuğun din eğitiminde önemli bir yere sahip olan çocuk kitapları, biçimsel, içerik ve resimleme özellikleri bakımından özenle hazırlanmalı, çocuk kitapları yazılırken, çocuğun gelişim özellikleri dikkate alınmalıdır.

Anne-baba ve yetişkinler çocuğa, kitap seçme ve önerme konusunda bilinçli ve seçici olmalı, nitelikli bir çocuk kitabında bulunması gereken eğitsel, içerik ve biçim özellikleri hakkında bilgi sahibi olmalıdır.

Anne-baba ve yetişkinler, çocuklarının okuyacağı kitabı seçmelerine izin vermeli, iyi resimlenmiş, metni fazla olmayan, çok ayrıntılı resimlere yer verilen kitapları seçmeleri için onlara rehberlik etmelidirler. Tavsiye ettikleri kitapları öncelikle kendileri incelemeli ve okumalıdır.

Araştırmacılar, 2015 yılından önceki 3-6 yaş inanç temalı resimli hikâye kitaplarını eğitsel, içerik ve biçim özellikleri açısından inceleyerek, inanç temalı hikâye kitaplarının yıllara göre gelişim seyrini belirlemeye yönelik çalışma yapabilir.

Araştırmacılar okul öncesi dönem dinî içerikli hikâye kitaplarını eğitsel, içerik ve biçim açısından istenilen özelliklere göre standartlaştırmaya yönelik çalışma yapabilir.

Araştırmacılar en çok baskı yapan ve en çok tercih edilen okul öncesi dönem dinî içerikli hikâye kitaplarını tespit edip onları eğitsel, içerik ve biçim özellikleri açısından inceleyerek tercih edilme sebeplerini araştırılabilir.

Araştırmacılar Diyanet İşleri Başkanlığı 4-6 yaş Kur'an kurslarının kitaplıklarındaki dinî içerikli çocuk kitaplarının özelliklerini inceleyerek, doğru kitap seçimi konusunda eğitimcilere öneriler sunabilir.

Araştırmacılar okul öncesi dönem çocukları için dinî içerikli hikâye kitabı yazar ve çizerlerinin din eğitimi alan bilgisi, çocuk gelişimi ve pedagojisi açısından yeterlilik düzeylerini belirlemeye yönelik çalışma yapabilir.

Araştırmacılar okul öncesi dönem çocukları için dinî içerikli hikâye, kıssa ve masal anlatan internet sitelerini tespit edip, onları eğitsel, içerik ve biçim özellikleri açısından inceleyerek çocuğa uygunluk düzeyini belirlemeye yönelik çalışma yapabilir.

Araştırmacılar okul öncesi ve okul dönemi çocuklar için hazırlanan hikâye kitapları dışındaki çocuk kitaplarını (masal, kıssa, siyer, gezi yazısı, biyografi, boyama vb.) eğitsel, içerik ve resimleme özellikleri açısından inceleyebilir.

KAYNAKLAR

- Adan, A. (2020), *Şâfi Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 11* (1. Baskı), Ankara: TDV Yayınları.
- Adan, A. (2020), *Cemil Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 12* (1. Baskı), Ankara: TDV Yayınları.
- Aktaş, R. (2020), *İyilik Edenleri Sever/Allah Kimleri Sever 1* (3. Baskı), İstanbul: Siyer Çocuk Yayınları.
- Aktaş, R. (2020), *Sabredenleri Sever/Allah Kimleri Sever 2* (3. Baskı), İstanbul: Siyer Çocuk Yayınları.
- Albayrak, A. (2013), “Çocuk Edebiyatında Din Dili Hakkında Teorik Genellemeler”, *VI. Dinî Yayınlar Kongresi İslam, Sanat ve Estetik*, İstanbul, 29 Kasım-1 Aralık 2013, Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları: 293-300.
- Alpöge, G. (2011), *Okul Öncesinde Çocuk Edebiyatı, Okul Öncesi Çocuk Edebiyatı ve Kitap Kataloğu*. Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası. Ankara: Eğitim-Sen Yayınları.
- Aral, N. (2011), “Bilişsel Gelişim”, Aral, N. (Ed.), *Çocuk Gelişimi*, İstanbul: YA-PA Yayın: 140-143.
- Arı, R. (2008), *Eğitim Psikolojisi* (7. Baskı), Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Aslaner, A. A. (2021), *Kurbağa Kuriş* (5. Baskı), İstanbul: Timaş Çocuk Yayınları.
- Aslaner, A. A. (2021), *Midilli Mini* (5. Baskı), İstanbul: Timaş Çocuk Yayınları.
- Avcı, N. (2004), *Gelişimde 0-3 Yaş-Yaşama Merhaba*. (2. Baskı), İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Ay, M. (2020), *Çocuklarımıza Allah'ı Nasıl Anlatalım* (39. Baskı), İstanbul: Timaş Yayınları.
- Aybey, S. (2017), “Ailenin Dinî Değerleri Aktarmadaki Rolü ve Bu Süreçte Dikkat Edilmesi Gereken İlkeler”, *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 7/2: 544-560.
- Aydın, B. (2016), “Gelişimin Doğası”, Yeşilyaprak B. (Ed.), *Eğitim Psikolojisi*, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık: 29-55.
- Bahçeci, N. B. (2015), *Okul Öncesi Değerler Eğitimi ve Faaliyet Örnekleri* (2. Baskı), İstanbul: Erkam Yayınları.
- Baldık, Ö. (2019), *Beni Kimin Yarattığını Biliyorum* (13. Baskı), İstanbul: Timaş Çocuk Yayınları.
- Baldık, Ö. (2019), *Kitabımın Kur'an Olduğunu Biliyorum* (16. Baskı), İstanbul: Timaş Çocuk Yayınları.
- Baran, G. (2011), “Çocuk Gelişimine Giriş”, Aral, N. (Ed.), *Çocuk Gelişimi*, İstanbul: YA-PA Yayın: 17-53.
- Baran, G. (2011), “Sosyal Gelişim”, Aral, N. (Ed.), *Çocuk Gelişimi*, İstanbul: YA-PA Yayın: 193-221.
- Bassa, Z. (2019), “Çocuk Kitaplarında Resimleme”, Gönen, M. (Ed.), *Erken Çocukluk Döneminde Çocuk Edebiyatı*, Ankara: Eğiten Kitap: 179-224.

- Bilgin, B. (1994), “Ahlak Terbiyesinde Dinî Hikâyeler”, *Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 1:51-74.
- Bilgin, M. (2016), “Bedensel ve Devinsel Gelişim”, Yeşilyaprak B. (Ed.), *Eğitim Psikolojisi*, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık: 58-81.
- Cebeci, S. (2015), *Din Eğitimi Bilimi ve Türkiye’de Din Eğitimi* (8. Baskı), Ankara: Akçağ Yayınları.
- Cihandide, Z. N. (2014), *Okul Öncesi Din ve Ahlak Eğitimi* (2. Baskı), İstanbul: Dem Yayınları.
- Ciravoglu, Ö. (1998), *Çocuk Edebiyatı* (2. Baskı), İstanbul: Esin Yayınevi.
- Cirhinlioğlu, F. G. (2020), *Çocuk Gelişimi ve Ruh Sağlığı* (2. Baskı), Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Cüceloglu, D. (2021), *İnsan ve Davranışı* (39. Baskı), İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çalışkan, A. (2001), “İslami Çocuk Edebiyatı”, *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 12/ 12-13: 409-436.
- Çelem, S. (2020), *Bismillah/Benim Güzel Kelimelerim 1* (3. Baskı), Ankara: DİB Yayınları.
- Çelem, S. (2020), *Subhanallah/Benim Güzel Kelimelerim 2* (3. Baskı), Ankara: DİB Yayınları.
- Demirdöğen, M., Eroğlu, A.F. (2021), “İslami Çocuk Edebiyatı”, *Turkish Studies-Language and Literature*, 16/1:185-206.
- Deniz, A., Gönen, M. (2020), “Resimli öykü kitaplarını değerlendirme ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması”, *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 4:88-116.
- DİB. (2018), 4-6 Yaş Grubu Kur’an Kursları Öğretim Programı, Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı.
- Dilidüzgün, S. (2006), “Çocuk Edebiyatı Eleştirisinin Temelleri ve Türkiye’de Çocuk Edebiyatı Eleştirisi” II. *Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu Gelişmeler, Sorunlar ve Çözüm Önerileri*, Ankara, 04-06 Ekim 2006, Ankara: Ankara Üniversitesi: 159-164.
- Dilidüzgün, S. (2018), *Yazın Eğitime Atılan İlk Adım Çağdaş Çocuk Yazını* (3. Baskı), Ankara: Tudem Yayınları.
- Dodurgalı, A. (1998), *Ailede Çocuğun Din Eğitimi*, (2. Baskı), İstanbul: Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları.
- Ege, R. (1997), *Okulöncesi Çocukları İçin Hazırlanan Dinî ve Ahlaki Motiflerin İşlenişine İlgili Bir İnceleme*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erdoğan, S. (2011), “Fiziksel Gelişim”, Aral, N. (Ed.), *Çocuk Gelişimi*, İstanbul: YA-PA Yayın: 53-69.
- Eren, Z. S. (2020), *Hâlık Allah’ım/ Allah’ın Güzel İsimleri 1* (3. Baskı), Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.

- Eren, Z. S. (2020), *Rahman Allah'ım/ Allah'ın Güzel İsimleri 2* (3. Baskı), Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Evren, M. Ö. (2005), “Çocuk Edebiyatında Dinî Yaklaşım”, *Hece Dergisi*, 104-105: 406-411.
- Gönen, M. (2000), “Bir Çocuk Kitabı Nasıl Değerlendirilir?”, Şirin, M.R. (Ed.), *99 Soruda Çocuk Edebiyatı*, İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları: 231-233.
- Gülcemal, M. (2020), *Bil Bakalım Hangi Meyve? / Rabbimi Tanıyorum 1* (3. Baskı), İstanbul: Cezve Çocuk.
- Gülcemal, M. (2021), *Allah'ı Neden Göremiyorum? / Küçük Merve'nin Büyük Soruları 1* (1. Baskı), İstanbul: Cezve Çocuk.
- Hökelekli, H. (2020), *Din Psikolojisi* (15. Baskı), Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- İpşiroğlu, Z. (2007),” Çocuk Yazını Eleştirisi”, *II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu Gelişmeler, Sorunlar ve Çözüm Önerileri*, Ankara, 04-06 Ekim 2006, Ankara: Ankara Üniversitesi: 173-176.
- Kadioğlu, D. (2019), *Ben Peygamberlere İnanıyorum /İman Serisi 3* (3. Baskı), İstanbul: Siyer Çocuk Yayınları.
- Kadioğlu, D. (2019), *Ben Ahirete İnanıyorum/İman Serisi 5* (3. Baskı), İstanbul: Siyer Çocuk Yayınları.
- Kandemir, M. Y. (2007), “Günümüzde Çocuk Sorunları ve Dinin Yaklaşımı (Sorunsuz Çocuk Yetiştirmenin Yolu ve Dinî Çocuk Kitapları)”, *Türkiye III. Dinî Yayınlar Kongresi*, Ankara, 28-30 Ekim 2005, Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları: 131-140.
- Karacelil, S. (2014), *Din Eğitimi Açısından Allah İnancı Temalı Çocuk Edebiyatı Ürünleri Üzerine Bir Araştırma* (1.Baskı), Ankara: Gece Kitaplığı.
- Karadağ, M. (2019), *Okul Öncesi Din Eğitiminde Kavram Öğretimi*, Yüksek Lisans Tezi, Çorum, Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karaduman Ceyhan, T. (2019), *Beni Kim Yarattı?* (1. Baskı), İstanbul: Miyo Çocuk Yayınları.
- Karaduman Ceyhan, T. (2019), *Allah'ı Neden Göremiyorum?* (1. Baskı), İstanbul: Miyo Çocuk Yayınları.
- Karataş, Z. (2015), Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, *Manevi Temelli Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1: 62-80.
- Karzan, R. (2020), *Subhanallah Allah'ım* (2. Baskı), İstanbul: Siyer Çocuk Yayınları.
- Karzan, R. (2020), *Elhamdülillah Allah'ım* (2. Baskı), İstanbul: Siyer Çocuk Yayınları.

- Kaya, M. (2011), Çocuk Edebiyatı Kitaplarında Resim, Okulöncesi Çocuk Edebiyatı ve Kitap Kataloğu. Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası. Ankara: Eğitim Sen Yayınları.
- Kayıklık, H. (2005), Psikolojik Açıdan İnanç, İman ve Şüphe, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1: 135-155.
- Keyifli, Ş. (2013), “Eğitim ve Din Eğitimi”, *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 13/2: 103-126.
- Kılınç, E. (2018),”Nicel Verilerde Geçerlilik ve Güvenilirlik”, Aslan, Ş. (Ed.), *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*, Konya: Eğitim Yayınevi:147-163.
- Koç, A. (2010), “Okul Öncesi Dönemde Ailede Çocuğun Din Eğitimi”, *Çocuk Sorunları ve İslam Sempozyumu*, Rize, 30 Eylül-2 Ekim 2005, İstanbul: Ensar Neşriyat: 627-657.
- Koç, B. (2002), “Gelişim Dönemleri ve Dinî Hayat”, *Tabula Rasa*, 2: 151-165.
- Konuk, Y. (1994), *Okul Öncesi Çocuklarda Dinî Duygunun Gelişimi ve Eğitimi*, Ankara: TDV Yayınları.
- Köylü, M. (2004), “Ölüm Olayının Çocuklar Üzerindeki Etkisi ve Ölüm Eğitimi”, *On Dokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 17: 95-120.
- Köylü, M., Oruç, C. (2020), *Çocukluk Dönemi Din Eğitimi* (2. Baskı), Ankara: Nobel Yayınları.
- Küçükarağöz, H. (2016), “Bilişsel Gelişim ve Dil Gelişimi”, Yeşilyaprak B. (Ed.), *Eğitim Psikolojisi*, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık: 84-122.
- Likoğlu, M. S. (2021), *Rabbimiz Allah / Meraklı Tomurcuk 1* (5. Baskı), İstanbul: Balık Kitap.
- Likoğlu, M. S. (2020), *Kitabımız Kur'an / Meraklı Tomurcuk 4* (2. Baskı), İstanbul: Balık Kitap.
- Mehmedoğlu, A. U., Aygün, A. (2016), “James W. Fowler ve İnanç Gelişim Teorisi”, *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 6: 117-139.
- Mehmedoğlu, A. U. (2000), “İman Bilincinin Evreleri”, *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 19: 85-104.
- Muşmal,H., Gürbüz, İ. (2018), “Doküman İncelemesi”, Aslan, Ş. (Ed.), *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*, Konya: Eğitim Yayınevi: 217-245.
- Nas, M. (2018), *Çocukluk Dönemi Gelişimi ve Din Eğitimi*, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, Kâtip Çelebi Üniversitesi.
- Nas, R. (2014), *Örneklerle Çocuk Edebiyatı* (3. Baskı), Bursa: Ezgi Kitabevi.
- Oğuzkan, F. (1998), *Yerli ve Yabancı Yazarlardan Örneklerle Çocuk Edebiyatı* (5. Baskı), Ankara: Emel Matbaacılık.

- Oğuzkan, F. (2000), “İyi Bir Çocuk Kitabı Dil, Anlatım, Konu Bakımından Nasıl Olmalıdır?”, Şirin, M.R. (Ed.), *99 Soruda Çocuk Edebiyatı*, İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları: 210-212.
- Oruç, C. (2014), *Okul Öncesi Dönemde Çocuğun Din Eğitimi* (2. Baskı), İstanbul: Dem Yayınları.
- Osmanoğlu, C. (2007), *Basamak Teorileri Açısından Dinî Gelişim, İnanç Gelişimi ve Eğitimi*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Öcal, M. (2004), “Okul Öncesi ve İlköğretim Çağı Çocuklarının Allah Tasavvurları Üzerine Bir Araştırma”, *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 13/2: 59-80.
- Önder, M. (2013), Sevgi, Din Dili ve Hikâyelerin Çocukların Din Eğitimindeki Yeri ve Önemi, *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6/3: 1285-1298.
- Öze, Ö. (2021), *Acaba Ben Allah'ı Neden Göremiyorum? /Daha da Küçükler İçin Allah'ı Merak Ediyorum 1* (17. Baskı), İstanbul: Uğurböceği Yayınları.
- Öze, Ö. (2018), *Vedûd Allah/Allah'ın Güzel İsimleri 1* (9. Baskı), İstanbul: Uğurböceği Yayınları.
- Özmen, Ç. (2018), *Melekler Beni Seviyor* (16. Baskı), İstanbul: Timaş Çocuk Yayınları.
- Özmen, Ç. (2018), *Cenneti Merak Ediyorum* (16. Baskı), İstanbul: Timaş Çocuk Yayınları.
- Öztürk, N. (2018), “Okul Öncesi Dinî Eğitim: Kur'an Kursları Okul Öncesi Din Eğitimi Projesi ve Öneriler”, *Analiz Dergisi*, 247: 7-20.
- Pakdemir, M.N. (2009), “İlköğretim Çağı Çocuklarının Din Eğitiminde Kullanılabilecek Hikâyelerin Özellikleri ve Kaynakları”, *Din Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 20: 197-224.
- Paksu, Ö. (2019), *Bizi Allah Yarattı/ Zu'fi ile Allah'ın İsimlerini Öğreniyorum 1* (11. Baskı), İstanbul: Okul Öncesi Nesil Yayınları.
- Paksu, Ö. (2021), *Çıkrık ve Masura Balon Yolcusu/ Hikâyelerle İman ve İbadet Bilinci* (8. Baskı), İstanbul: Okul Öncesi Nesil Yayınları.
- Pedük, Ş. (2011), “Duygusal Gelişim”, Aral, N. (Ed.), *Çocuk Gelişimi*, İstanbul: YA-PA Yayın: 223-226.
- Peker, H. (2020), *Din Psikolojisi* (18. Baskı), İstanbul: Çamlıca Yayınları.
- Selçuk, M. (1991), *Çocuğun Eğitiminde Dinî Motifler* (2. Baskı), Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Senemoğlu, N. (2012), *Gelişim, Öğrenme ve Öğretim: Kuramdan Uygulamaya*, (21. Baskı), Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Sağsöz, G., Ural, B. (2017), “Çocuk Kedi ve Şiir: “Mırname: Büyüklere Kedi Şiirleri” Kitabı Örneği”, *Turkish Studies*, 12/5: 387-404.

- Sever, S. (2019), *Çocuk Edebiyatı ve Okuma Kültürü* (3. Baskı), Ankara: Tudem Yayınları.
- Süphandağı, L. (2020), *Tavuk Nasıl Yaratılıyor? /Acaba Nasıl? 1* (10. Baskı), İstanbul: Nesil Çocuk Yayınları.
- Süphandağı, L. (2020), *Kelebek Nasıl Yaratılıyor? /Acaba Nasıl? 2* (10. Baskı), İstanbul: Nesil Çocuk Yayınları.
- Şimşek, E. (2002), “Çocukluk Dönemi Dinî Gelişim Özellikleri ve Din Eğitimi”, *Din Bilimleri Akademik Araştırma Dergisi*, 4/1: 207-220.
- Şirin, M. R. (2019), *Çocuk Edebiyatına Eleştirel Bir Bakış* (2. Baskı), İstanbul: Uçan At Yayınları.
- Temizyürek, F., Şahbaz, N. K., Gürel, Z. (2016), *Çocuk Edebiyatı* (1. Baskı), Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Tongar, H. K. (2021), *Benim Canım Fasulyem/Zuzu ile Allah'ın Güzel İsimlerini Öğreniyorum 1* (3. Baskı), İstanbul: Hayykitap Çocuk.
- Tongar, H. K. (2021), *Kur'an'ı En Güzel Okuyan Sahabi Übeyy Bin Kâ'b/Kur'an'ı Seven Çocuk Sahabiler 1*: (1. Baskı), İstanbul: Hayykitap Çocuk.
- Tosun, C. (2015), *Din Eğitimi Bilimine Giriş* (8. Baskı), Ankara: Pegem Yayınları.
- Tuğrul, B., Feyman, N. (2006), “Okul Öncesi Çocukları İçin Hazırlanmış Resimli Öykü Kitaplarında Kullanılan Temalar”, *II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu Gelişmeler, Sorunlar ve Çözüm Önerileri*, Ankara, 04-06 Ekim 2006, Ankara: Ankara Üniversitesi: 387-392.
- Tuncer, N. (2000), “Çocukların Değişik Yaşlarda İlgi Duydukları Konular ve Bunları Karşılayabilecek Kitap Türleri Nelerdir?”, Şirin, M. R. (Ed.), *99 Soruda Çocuk Edebiyatı*, İstanbul: Çocuk Vakfı Yayınları: 199-202.
- Turanalp, F. (2005), “Çocuk Kitaplarında Dinî İçerik”, *Hece Dergisi*, 104-105: 412-415.
- Turanalp, F. (2014), “Dinî İçeriğin Edebiyatla İmtihani”, *Türk Dili Dergisi*, 107/756, 814-816.
- Turanalp, F. (2017), *Dinî İçerikli Çocuk Kitaplarının Öğretmen Görüşleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi*, Doktora Tezi, Konya, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Türk Dil Kurumu. (2020), Güncel Türkçe Sözlük. <http://sozluk.gov.tr/sayfasından> erişilmiştir.
- Türküz, R. (2009), *Okul Öncesi Dönemde Dinî Gelişim ve Eğitimi* (James W. Fowler'ın İnanç Gelişimi Teorisi Bağlamında Bir Araştırma), Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ulu, M. (2016), “İnanç Gelişim Teorisi: İnanç Aşamaları”, *Bilimname*, 30/1:139-156.

Ural, S. (2019), “Okul Öncesi Çocuk Kitaplarının Tanımı”, Gönen, M. (Ed.), *Erken Çocukluk Döneminde Çocuk Edebiyatı*, Ankara: Eğiten Kitap: 33-56.

Ünlüer Başar, P. (2021), *Kukla Misket Ballı Şifa* (2. Baskı), Ankara: DİB Yayınları.

Ünlüer Başar, P. (2021), *Kukla Misket Kabak Dalda Ceviz Yerde* (2. Baskı), Ankara: DİB Yayınları.

Yavuz, K. (2012), *Çocukta Dinî Duygu ve Düşüncenin Gelişmesi*, (3. Baskı), İstanbul: Boğaziçi Yayınları.

Yavuzer, H. (2020), *Bedensel, Zihinsel ve Sosyal Gelişimiyle Çocuğunuzun İlk 6 Yılı*, (38. Baskı), İstanbul: Remzi Kitabevi.

Yavuzer, H. (2020), *Çocuk Psikolojisi*, (44. Baskı), İstanbul: Remzi Kitabevi.

Yazıbaşı, M. A. (2016), “Okul Öncesi Çocuklarda Dinî Duygunun Kökenleri ve Beslenme Kaynakları”, *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6/1: 323-334.

Yılmaz, O. (2016), “Çocuk Kitaplarında Bulunması Gereken Özellikler”, Şimşek, T. (Ed.), *Çocuk Edebiyatı ve Medya*, Ankara: Grafiker Yayınları: 61-108.

Yüksel, R. N. (2019), *Benim Güzel Ellerim* (1. Baskı), İstanbul: Okul Öncesi Nesil Yayınları.

Yüksel, R. N. (2019), *Benim Güzel Ağzım* (1. Baskı), İstanbul: Okul Öncesi Nesil Yayınları.

EK-1: İnanç Temalı Resimli Hikâye Kitabı İnceleme Formu

	Künye Bilgileri	
1	Kitabın adı	
2	Yazarı	
3	Resimleyen	
4	Tema	
5	Konu	
6	Yayınevi	
7	Yayın yılı	
8	Basım yeri	
9	Baskı sayısı	
10	Sayfa sayısı	
11	Kitapta yaş önerisi var.	Evet () Hayır ()
12	Kitapta yazarın adı var.	Evet () Hayır ()
13	Kitapta resimleyeninin adı var.	Evet () Hayır ()
14	Kitapta editörün adı var.	Evet () Hayır ()
15	Kitapta yazarı tanıtıcı yazı var.	Evet () Hayır ()
16	Kitapta resimleyeni tanıtıcı yazı var.	Evet () Hayır ()
17	Arka kapakta hikâyenin özeti var.	Evet () Hayır ()
18	Yazarın din eğitimci kimliği var.	Evet () Hayır ()
19	Çocuk gelişimi uzmanı desteği var.	Evet () Hayır ()
20	Din eğitimi alanında uzman kişi desteği var.	Evet () Hayır ()

Madde No	1. İçerik Özellikleri	Hiçbir zaman (1)	Kısmen (2)	Her zaman (3)
1	Hikâyede dinî içerik Kur'an ve sünnete uygun aktarılmıştır.			
2	Hikâyedeki dinî içeriğin Kur'an ve sünnette anlatılanın dışında farklı bir yorumu bulunmamaktadır.			
3	Hikâyede kaynaklarda olmayan batıl ve yanlış inançlar aktarılmamıştır.			
4	Hikâyenin teması çocuğa uygun tek bir konu etrafında ele alınmıştır.			
5	Hikâye çocuğa uygun dinî bir problem durumunu ortaya koymaktadır.			
6	Hikâyede dinî içerikli ileti okuru ikilemde bırakmayacak şekilde verilmiştir.			
7	Hikâyede dinî içerikli ileti yazınsal ipuçlarıyla çocuğa sezdirilerek sunulmuştur.			
8	Hikâyede dinî içerikli ileti çocuğa uygun yaşam durumları içermektedir.			
9	Hikâyede çocuğu dinî içeriğe hazırlayıcı bilgilendirmeler yapılmıştır.			
10	Hikâyede dinî içerik çocuğu korkutma ögesi olarak kullanılmamıştır.			
11	Hikâyede dinî içerik peygamberlerin, sahabe ve İslam büyüklerinin yaşamlarından örneklerle aktarılmıştır.			
12	Hikâyede dinî içerik olumsuz örnekler üzerinden aktarılmamıştır.			

13	Hikâyede soyut dinî unsurlar çocuğa yaşamın içinden somut durumlarla aktarılmıştır.			
14	Hikâyede dinî içerik kendi içinde tutarlı, bağlantılı şekilde aktarılmıştır.			
15	Hikâyede dinî içerik yanlış yönlendirmeler (din ve ırk üstünlüğü, kadercilik gibi) içermemektedir.			
16	Hikâye çocuklarda dine yönelik merak duygusu uyandıran, düşündürücü öğeler içermektedir.			
17	Hikâye çocukların duyu algılarını kullanarak dinî yaşantı kazanmasına olanak sağlamaktadır.			
18	Hikâye çocukların ruhsal ihtiyaçlarını (sevgi, güven, bağlanma vb.) karşılamasına olanak sağlamaktadır.			
19	Hikâye çocuğun olumlu davranış (hayırseverlik, alçak gönüllük, dürüstlük vb.) kazanmasını desteklemektedir.			
20	Hikâye çocuğun Allah inancı gelişimini desteklemektedir.			
21	Hikâye çocuğun peygamber inancı gelişimini desteklemektedir.			
22	Hikâye çocuğun kitap inancı gelişimini desteklemektedir.			
23	Hikâye çocuğun melek inancı gelişimini desteklemektedir.			
24	Hikâye çocuğun ahiret inancı gelişimini desteklemektedir.			
25	Hikâye çocuğun kader inancı gelişimini desteklemektedir.			
26	Hikâye gerektiğinde öğretim materyali olarak ders konularına katkı sağlayabilir niteliktedir.			
27	Hikâyede verilen içeriğe uygun başlık belirlenmiştir.			
28	Hikâyede olaylar anlamsal ve mantıksal bir tutarlılık içinde oluş sıralarına göre kurgulanmıştır.			
29	Hikâyede giriş, gelişme ve sonuç bölümleri arasında anlamlı bağ kurulmuştur.			
30	Hikâyenin konusu olumlu ve belirli bir sonla bitirilmiştir.			
31	Hikâyedeki karakterlerin özellikleri (araştırmacı, meraklı, maceracı) çocuğun ilgisini canlı tutacak niteliktedir.			
32	Hikâyede karakterlerin güçlü ve zayıf yönleri gösterilmiştir.			
33	Hikâyede karakter davranışlarının veya gelişimlerinin nedenleri gösterilmiştir.			
34	Hikâyede olayların akışını bozan gereksiz ayrıntılara yer verilmemiştir.			
35	Hikâye mizah ve güldürü öğeleri içermektedir.			
36	Hikâyedeki olaylar çocuğun hayal dünyasında canlandırabileceği bir çevrede geçmektedir.			
37	Hikâyenin kurgusu farklı, özgün ve yenidir.			
38	Hikâyede çocuğun sözcük dağarcığını geliştirecek yeni sözcükler kullanılmıştır.			
39	Hikâyede günlük hayatta sık kullanılan açık ve anlaşılır sözcükler kullanılmıştır.			
40	Hikâyede günlük hayatta sık kullanılan dinî kavramlar kullanılmıştır.			
41	Hikâyede somut kavramlara soyut kavramlardan daha fazla yer verilmiştir.			

42	Hikâyede cümle sonlarındaki sözcük ve söz tekrarlarıyla ritmik, şiirsel bir dil kullanılmıştır.			
43	Hikâyede anlamlı ve kurallı cümleler kullanılmıştır.			
44	Hikâyede tek özne ve yüklemden oluşan sade ve kısa cümleler kullanılmıştır.			
45	Hikâyede 3-5 cümleden oluşan kısa paragraflara yer verilmiştir.			
46	Hikâyede öğüt ve ders verici, didaktik bir anlatım kullanılmamıştır.			
47	Hikâyede yazım kurallarına uyulmuştur.			
48	Hikâyede noktalama işaretleri doğru kullanılmıştır.			
	2.Biçim Özellikleri			
49	Kapak kâğıdı (kalın karton ve mukavva gibi) dayanıklı malzemeden yapılmıştır.			
50	Kitabın cildi, sayfaları dağılma ve kopma olmayacak nitelikte sağlam yapılmıştır.			
51	Kitabın sayfaları gözü yormayan matlıkta kâğıda basılmıştır.			
52	Kitabın sayfaları birinci kalite, dayanıklı kâğıda basılmıştır.			
53	Kitabın sayfaları temizlenebilecek niteliktedir.			
54	Harflerin büyüklüğü çocuğun yaşına uygundur.			
55	Metin ve resimler sayfa üzerinde birbirine uygun konumlandırılmıştır.			
56	Kitaptaki metin-resim oranı çocuğun gelişim düzeyine uygundur.			
57	Kapak resmi hikâyede işlenen konu, olay veya karakterlerle ilgilidir.			
58	Metin içi resimler, aynı sayfadaki metinlerle uyumludur.			
59	Resimler çocuğun gelişim düzeyine uygun, somut ve kolay anlaşılır niteliktedir.			
60	Karakterlerin metinde yer alan özellikleri ve hareketleri resimlere doğru yansıtılmıştır.			
61	Resimlerde karakterlerin duygu ifadelerine yer verilmiştir.			
62	Resimler soyut dinî bilgilerin somutlaştırılmasına ve daha kolay anlaşılmasına katkı sunar niteliktedir.			
63	Metin içi resimler, çocukların dinî ifade, sembol ve davranışları öğrenmelerine katkı sunmaktadır.			
64	Resimler yazılı metnin desteği olmaksızın, çocukların izleyerek kendilerince dinî içerikli öyküler oluşturmaya olanak sağlamaktadır.			

EK-2: Evren Kitap Listesi

NO	KİTAP ADI	YAZAR ADI	YAYINEVİ	KATEGORİ	YAYIN YILI	SAYFA SAYISI
1	Kurbağa Kuriş	Asiye Aslı Aslaner	Timaş Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2021	32
2	Midilli Mini	Asiye Aslı Aslaner	Timaş Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2021	32
3	Şâfi Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 11	Ayşe Adan	TDV Yayınları	Allah İnancı	2020	17
4	Cemil Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 12	Ayşe Adan	TDV Yayınları	Allah İnancı	2020	17
5	Musavvir Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 13	Ayşe Adan	TDV Yayınları	Allah İnancı	2020	17
6	Basîr Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 14	Ayşe Adan	TDV Yayınları	Allah İnancı	2020	17
7	Semî Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 15	Ayşe Adan	TDV Yayınları	Allah İnancı	2020	17
8	Hâdî Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 16	Ayşe Adan	TDV Yayınları	Allah İnancı	2021	11
9	Selâm Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 17	Ayşe Adan	TDV Yayınları	Allah İnancı	2021	11
10	Gaffâr Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 18	Ayşe Adan	TDV Yayınları	Allah İnancı	2021	11
11	Latîf Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 19	Ayşe Adan	TDV Yayınları	Allah İnancı	2021	11
12	Bâkî Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 20	Ayşe Adan	TDV Yayınları	Allah İnancı	2021	11
13	Allah'a Teşekkür Ediyorum	Çiğdem Özmen	Timaş Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2018	32
14	Cenneti Merak Ediyorum	Çiğdem Özmen	Timaş Çocuk Yayınları	Ahret İnancı	2018	32
15	Melekler Beni Seviyor	Çiğdem Özmen	Timaş Çocuk Yayınları	Melek İnancı	2018	32
16	Ben Allaha İnanıyorum/İman Serisi 1	Demirhan Kadioğlu	Siyer Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2019	16

17	Ben Meleklerle İnanıyorum/İman Serisi 2	Demirhan Kadioğlu	Siyer Çocuk Yayınları	Melek İnancı	2019	16
18	Ben Peygamberlere İnanıyorum/İman Serisi 3	Demirhan Kadioğlu	Siyer Çocuk Yayınları	Peygamber İnancı	2019	16
19	Ben Kitaplara İnanıyorum/İman Serisi 4	Demirhan Kadioğlu	Siyer Çocuk Yayınları	Kitap İnancı	2019	16
20	Ben Ahirete İnanıyorum/İman Serisi 5	Demirhan Kadioğlu	Siyer Çocuk Yayınları	Ahret İnancı	2019	16
21	Ben Kadere İnanıyorum/İman Serisi 6	Demirhan Kadioğlu	Siyer Çocuk Yayınları	Kader İnancı	2019	16
22	Allah'ı Arayan Çocuk	Hatice Kübra Tongar	Hayykitap Çocuk	Allah İnancı	2019	36
23	Benim Canım Fasulyem/Zuzu ile Allah'ın Güzel İsimlerini Öğreniyorum 1	Hatice Kübra Tongar	Hayykitap Çocuk	Allah İnancı	2021	32
24	Kırmızı Başlıklı Kız/Zuzu ile Allah'ın Güzel İsimlerini Öğreniyorum 2	Hatice Kübra Tongar	Hayykitap Çocuk	Allah İnancı	2021	32
25	Bilim Fuarında Bir Gün/Zuzu ile Allah'ın Güzel İsimlerini Öğreniyorum 3	Hatice Kübra Tongar	Hayykitap Çocuk	Allah İnancı	2021	32
26	Übeyy Bin Kâ'b/Kur'an'ı Seven Çocuk Sahabiler 1	Hatice Kübra Tongar	Hayykitap Çocuk	Kitap İnancı	2021	16
27	Üseyd Bin Huday/Kur'an'ı Seven Çocuk Sahabiler 2	Hatice Kübra Tongar	Hayykitap Çocuk	Kitap İnancı	2021	16
28	Ebu Mahzure/Kur'an'ı Seven Çocuk Sahabiler 3	Hatice Kübra Tongar	Hayykitap Çocuk	Kitap İnancı	2021	16
29	Mus'ab Bin Umeyr/Kur'an'ı Seven Çocuk Sahabiler 4	Hatice Kübra Tongar	Hayykitap Çocuk	Kitap İnancı	2021	16
30	Erkam Bin Ebu'l Erkam/Kur'an'ı Seven Çocuk Sahabiler 5	Hatice Kübra Tongar	Hayykitap Çocuk	Kitap İnancı	2021	16
31	Tavuk Nasıl Yaratılıyor?/Acaba Nasıl? 1	Lale Süphandağı	Nesil Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2020	12
32	Kelebek Nasıl Yaratılıyor?/Acaba Nasıl? 2	Lale Süphandağı	Nesil Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2020	12

33	Kiraz Nasıl Yaratılıyor?/Acaba Nasıl? 3	Lale Süphandağı	Nesil Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2020	12
34	Gül Nasıl Yaratılıyor?/Acaba Nasıl? 4	Lale Süphandağı	Nesil Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2020	12
35	Deniz Kaplumbağası Nasıl Yaratılıyor?/Acaba Nasıl? 5	Lale Süphandağı	Nesil Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2020	12
36	Binalar Nasıl Yapılıyor?/Acaba Nasıl? 6	Lale Süphandağı	Nesil Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2020	12
37	Ekmek Nasıl Yapılıyor?/Acaba Nasıl? 7	Lale Süphandağı	Nesil Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2020	12
38	Yoğurt Nasıl Yapılıyor?/Acaba Nasıl? 8	Lale Süphandağı	Nesil Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2020	12
39	Dondurma Nasıl Yapılıyor?/Acaba Nasıl? 9	Lale Süphandağı	Nesil Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2020	12
40	Kazak Nasıl Yapılıyor?/Acaba Nasıl? 10	Lale Süphandağı	Nesil Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2020	12
41	Allah'ı Neden Göremiyorum?/Küçük Merve'nin Büyük Soruları 1	Merve Gülcemal	Cezve Çocuk	Allah İnancı	2021	36
42	Bize Benzer mi?/Küçük Merve'nin Büyük Soruları 2	Merve Gülcemal	Cezve Çocuk	Allah İnancı	2021	36
43	Bil Bakalım Hangi Meyve?/Rabbimi Tanıyorum 1	Merve Gülcemal	Cezve Çocuk	Allah İnancı	2020	28
44	Nasıl Olurdu?/Rabbimi Tanıyorum 2	Merve Gülcemal	Cezve Çocuk	Allah İnancı	2020	28
45	Bil Bakalım Hangi Hayvan?/Rabbimi Tanıyorum 3	Merve Gülcemal	Cezve Çocuk	Allah İnancı	2021	24

46	Rabbimiz Allah/Meraklı Tomurcuk 1	Merve Safa Likoğlu	Balık Kitap	Allah İnancı	2021	24
47	Kitabımız Kur'an/Meraklı Tomurcuk 4	Merve Safa Likoğlu	Balık Kitap	Kitap İnancı	2020	32
48	Allah'ın Güzel İsimlerini Biliyorum	Ömer Baldık	Timaş Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2019	32
49	Beni Kimin Yarattığını Biliyorum	Ömer Baldık	Timaş Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2019	32
50	Kitabımın Kur'an Olduğunu Biliyorum	Ömer Baldık	Timaş Çocuk Yayınları	Kitap İnancı	2019	32
51	Peygamberimin Kim Olduğunu Biliyorum	Ömer Baldık	Timaş Çocuk Yayınları	Peygamber İnancı	2019	32
52	Bizi Allah Yarattı/Zufi ile Allah'ın İsimlerini Öğreniyorum 1	Ömer Faruk Paksu	Okul Öncesi Nesil Yayınları	Allah İnancı	2019	24
53	Allah Bizi Görür/Zufi ile Allah'ın İsimlerini Öğreniyorum 2	Ömer Faruk Paksu	Okul Öncesi Nesil Yayınları	Allah İnancı	2019	24
54	Allah Bizi Duyar/Zufi ile Allah'ın İsimlerini Öğreniyorum 3	Ömer Faruk Paksu	Okul Öncesi Nesil Yayınları	Allah İnancı	2019	24
55	Allah Bize Rızık Verir/Zufi ile Allah'ın İsimlerini Öğreniyorum 4	Ömer Faruk Paksu	Okul Öncesi Nesil Yayınları	Allah İnancı	2019	24
56	Çıkık ve Masura Yaramazlık Peşinde/Hikâyelerle İman ve İbadet Bilinci	Ömer Faruk Paksu	Nesil Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2021	24
57	Çıkık ve Masura Kedi Parkı/Hikâyelerle İman ve İbadet Bilinci	Ömer Faruk Paksu	Nesil Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2021	24
58	Çıkık ve Masura Balon Yolcusu/Hikâyelerle İman ve İbadet Bilinci	Ömer Faruk Paksu	Nesil Çocuk Yayınları	Melek İnancı	2021	24
59	Vedüd Allah/Allah'ın Güzel İsimleri 1	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	Allah İnancı	2018	10
60	Kuddüs Allah/Allah'ın Güzel İsimleri 2	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	Allah İnancı	2018	10

61	Semi Allah/Allah'ın Güzel İsimleri 3	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	Allah İnancı	2018	10
62	Rezzak Allah/Allah'ın Güzel İsimleri 4	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	Allah İnancı	2018	10
63	Basîr Allah/Allah'ın Güzel İsimleri 5	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	Allah İnancı	2018	10
64	Fettah Allah/Allah'ın Güzel İsimleri 6	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	Allah İnancı	2018	10
65	Muhsî Allah/Allah'ın Güzel İsimleri 7	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	Allah İnancı	2018	10
66	Bâri Allah /Allah'ın Güzel İsimleri 8	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	Allah İnancı	2018	10
67	Musavvir Allah /Allah'ın Güzel İsimleri 9	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	Allah İnancı	2018	10
68	Kayyum Allah /Allah'ın Güzel İsimleri 10	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	Allah İnancı	2018	10
69	Acaba Ben Allah'ı Neden Göremiyorum?/Daha da Küçükler İçin Allah'ı Merak Ediyorum 1	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	Allah İnancı	2021	32
70	Her Şey Bir Yerde Peki Ama Allah Nerde?/Daha da Küçükler İçin Allah'ı Merak Ediyorum 2	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	Allah İnancı	2021	32
71	Peki Ama Allah Ne Kadar Büyük?/Daha da Küçükler İçin Allah'ı Merak Ediyorum 3	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	Allah İnancı	2021	32
72	Her Şey Bir Şeye Benzer Peki Ya Allah Neye Benzer?/Daha da	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	Allah İnancı	2021	32

	Küçükler İçin Allah'ı Merak Ediyorum 4					
73	Her Şeyi Allah Yarattı Peki Ama Allahı Kim Yarattı?/Daha da Küçükler İçin Allah'ı Merak Ediyorum 5	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	Allah İnancı	2021	32
74	Kukla Misket Ballı Şifa	Pınar Başar Ünlüer	DİB Yayınları	Allah İnancı	2021	24
75	Kukla Misket Kabak Dalda Ceviz Yerde	Pınar Başar Ünlüer	DİB Yayınları	Allah İnancı	2021	24
76	Kukla Misket Ekmeğin Yolculuğu	Pınar Başar Ünlüer	DİB Yayınları	Allah İnancı	2021	24
77	Kukla Misket İneklerin Gösterisi	Pınar Başar Ünlüer	DİB Yayınları	Allah İnancı	2021	24
78	Kukla Misket Yumurtaların Peşinde	Pınar Başar Ünlüer	DİB Yayınları	Allah İnancı	2021	24
79	İyilik Edenleri Sever/Allah Kimleri Sever Serisi 1	Rabia Aktaş	Siyer Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2020	16
80	Sabredenleri Sever/Allah Kimleri Sever Serisi 2	Rabia Aktaş	Siyer Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2020	16
81	Güzel Davrananları Sever/Allah Kimleri Sever Serisi 3	Rabia Aktaş	Siyer Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2020	16
82	Temiz Olanları Sever/Allah Kimleri Sever Serisi 4	Rabia Aktaş	Siyer Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2020	16
83	Tövbe Edenleri Sever/Allah Kimleri Sever Serisi 5	Rabia Aktaş	Siyer Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2020	16
84	Tevekkül Edenleri Sever/Allah Kimleri Sever Serisi 6	Rabia Aktaş	Siyer Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2020	16

85	Adaletli Olanları Sever/Allah Kimleri Sever Serisi 7	Rabia Aktaş	Siyer Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2020	16
86	Subhanallah Allah'ım	Rabia Karzan	Siyer Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2020	32
87	Elhamdülillah Allah'ım	Rabia Karzan	Siyer Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2020	32
88	Benim Güzel Ellerim/Organlarımla Allah'a Şükrediyorum 1	Rabia Nazik Yüksel	Okul Öncesi Nesil Yayınları	Allah İnancı	2019	14
89	Benim Güzel Ağzım/Organlarımla Allah'a Şükrediyorum 2	Rabia Nazik Yüksel	Okul Öncesi Nesil Yayınları	Allah İnancı	2019	14
90	Benim Güzel Burnum/Organlarımla Allah'a Şükrediyorum 3	Rabia Nazik Yüksel	Okul Öncesi Nesil Yayınları	Allah İnancı	2019	14
91	Benim Güzel Gözlerim/Organlarımla Allah'a Şükrediyorum 4	Rabia Nazik Yüksel	Okul Öncesi Nesil Yayınları	Allah İnancı	2019	14
92	Benim Güzel Kulaklarım/Organlarımla Allah'a Şükrediyorum 5	Rabia Nazik Yüksel	Okul Öncesi Nesil Yayınları	Allah İnancı	2019	14
93	Benim Güzel Ayaklarım/Organlarımla Allah'a Şükrediyorum 6	Rabia Nazik Yüksel	Okul Öncesi Nesil Yayınları	Allah İnancı	2019	14
94	Benim Güzel Midem/Organlarımla Allah'a Şükrediyorum 7	Rabia Nazik Yüksel	Okul Öncesi Nesil Yayınları	Allah İnancı	2019	14
95	Benim Güzel Kalbim/Organlarımla Allah'a Şükrediyorum 8	Rabia Nazik Yüksel	Okul Öncesi Nesil Yayınları	Allah İnancı	2019	14
96	Benim Güzel Tenim/Organlarımla Allah'a Şükrediyorum 9	Rabia Nazik Yüksel	Okul Öncesi Nesil Yayınları	Allah İnancı	2019	14

97	Benim Güzel Kemiklerim/Organlarımla Allah'a Şükrediyorum 10	Rabia Nazik Yüksel	Okul Öncesi Nesil Yayınları	Allah İnancı	2019	14
98	Bismillah/Benim Güzel Kelimelerim 1	Sema Çelem	DİB Yayınları	Allah İnancı	2020	32
99	Subhanallah/Benim Güzel Kelimelerim 2	Sema Çelem	DİB Yayınları	Allah İnancı	2020	32
100	Elhamdülillah/Benim Güzel Kelimelerim 3	Sema Çelem	DİB Yayınları	Allah İnancı	2020	32
101	Allahuekber/Benim Güzel Kelimelerim 4	Sema Çelem	DİB Yayınları	Allah İnancı	2020	32
102	Maşallah/Benim Güzel Kelimelerim 5	Sema Çelem	DİB Yayınları	Allah İnancı	2020	32
103	İnşallah/Benim Güzel Kelimelerim 6	Sema Çelem	DİB Yayınları	Allah İnancı	2020	32
104	Allah'ı Neden Göremiyorum?	Tuba Ceyhan Karaduman	Miyo Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2019	24
105	Beni Kim Yarattı?	Tuba Ceyhan Karaduman	Miyo Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2019	24
106	Hâlık Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 1	Zeynep Sevinç Eren	TDV Yayınları	Allah İnancı	2020	19
107	Rahman Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 2	Zeynep Sevinç Eren	TDV Yayınları	Allah İnancı	2020	19
108	Vedûd Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 3	Zeynep Sevinç Eren	TDV Yayınları	Allah İnancı	2020	19
109	Kuddûs Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 4	Zeynep Sevinç Eren	TDV Yayınları	Allah İnancı	2020	19
110	Rezzak Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 5	Zeynep Sevinç Eren	TDV Yayınları	Allah İnancı	2020	19
111	Kerîm Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 6	Zeynep Sevinç Eren	TDV Yayınları	Allah İnancı	2020	19
112	Alîm Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 7	Zeynep Sevinç Eren	TDV Yayınları	Allah İnancı	2020	19
113	Sabur Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 8	Zeynep Sevinç Eren	TDV Yayınları	Allah İnancı	2020	19

114	Hâfız Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 9	Zeynep Sevinç Eren	TDV Yayınları	Allah İnancı	2020	19
115	Afuvv Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 10	Zeynep Sevinç Eren	TDV Yayınları	Allah İnancı	2020	19

EK-3: Örneklem Kitap Listesi

	KİTAP ADI	YAZAR ADI	YAYINEVİ	KATEGORİ	YAYIN YILI	SAYFA SAYISI
K1	Kurbağa Kuriş	Asiye Aslı Aslaner	Timaş Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2021	32
K2	Midilli Mini	Asiye Aslı Aslaner	Timaş Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2021	32
K3	Şâfi Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 11	Ayşe Adan	TDV Yayınları	Allah İnancı	2020	17
K4	Cemil Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 12	Ayşe Adan	TDV Yayınları	Allah İnancı	2020	17
K5	Melekler Beni Seviyor	Çiğdem Özmen	Timaş Çocuk Yayınları	Melek İnancı	2018	32
K6	Cenneti Merak Ediyorum	Çiğdem Özmen	Timaş Çocuk Yayınları	Ahiret İnancı	2018	32
K7	Ben Peygamberlere İnanıyorum /İman Serisi 3	Demirhan Kadioğlu	Siyer Çocuk Yayınları	Peygamber İnancı	2019	16
K8	Ben Ahirete İnanıyorum/İman Serisi 5	Demirhan Kadioğlu	Siyer Çocuk Yayınları	Ahiret İnancı	2019	16
K9	Benim Canım Fasulyem/Zuzu ile Allah'ın Güzel İsimlerini Öğreniyorum 1	Hatice Kübra Tongar	Hayykitap Çocuk	Allah İnancı	2021	32
K10	Kur'an'ı En Güzel Okuyan Sahabi Übeyy Bin Kâ'b/Kur'an'ı Seven Çocuk Sahabiler 1:	Hatice Kübra Tongar	Hayykitap Çocuk	Kitap İnancı	2021	16
K11	Tavuk Nasıl Yaratılıyor? /Acaba Nasıl? 1	Lale Süphandağı	Nesil Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2020	12
K12	Kelebek Nasıl Yaratılıyor? /Acaba Nasıl? 2	Lale Süphandağı	Nesil Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2020	12
K13	Bil Bakalım Hangi Meyve? / Rabbimi Tanıyorum 1	Merve Gülcemal	Cezve Çocuk	Allah İnancı	2020	28
K14	Allah'ı Neden Göremiyorum? / Küçük Merve'nin Büyük Soruları 1	Merve Gülcemal	Cezve Çocuk	Allah İnancı	2021	36

K15	Rabbimiz Allah / Meraklı Tomurcuk 1	Merve Safa Likoğlu	Balık Kitap	Allah İnancı	2021	24
K16	Kitabımız Kur'an / Meraklı Tomurcuk 4	Merve Safa Likoğlu	Balık Kitap	Kitap İnancı	2020	32
K17	Beni Kimin Yarattığını Biliyorum	Ömer Baldık	Timaş Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2019	32
K18	Kitabımın Kur'an Olduğunu Biliyorum	Ömer Baldık	Timaş Çocuk Yayınları	Kitap İnancı	2019	32
K19	Bizi Allah Yarattı/ Zufi ile Allah'ın İsimlerini Öğreniyorum 1	Ömer Faruk Paksu	Okul Öncesi Nesil Yayınları	Allah İnancı	2019	24
K20	Çıkrık ve Masura Balon Yolcusu/ Hikâyelerle İman ve İbadet Bilinci	Ömer Faruk Paksu	Okul Öncesi Nesil Yayınları	Melek İnancı	2021	24
K21	Acaba Ben Allah'ı Neden Göremiyorum? /Daha da Küçükler İçin Allah'ı Merak Ediyorum 1	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	Allah İnancı	2021	32
K22	Vedûd Allah/Allah'ın Güzel İsimleri 1	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	Allah İnancı	2018	10
K23	Kukla Misket Balı Şifa	Pınar Başar Ünlüer	DİB Yayınları	Allah İnancı	2021	24
K24	Kukla Misket Kabak Dalda Ceviz Yerde	Pınar Başar Ünlüer	DİB Yayınları	Allah İnancı	2021	24
K25	İyilik Edenleri Sever/Allah Kimleri Sever 1	Rabia Aktaş	Siyer Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2020	16
K26	Sabredenleri Sever/ Allah Kimleri Sever 2	Rabia Aktaş	Siyer Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2020	16
K27	Subhanallah Allah'ım	Rabia Karzan	Siyer Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2020	32
K28	Elhamdülillah Allah'ım	Rabia Karzan	Siyer Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2020	32
K29	Benim Güzel Ellerim	Rabia Nazik Yüksel	Okul Öncesi Nesil Yayınları	Allah İnancı	2019	14
K30	Benim Güzel Ağzım	Rabia Nazik Yüksel	Okul Öncesi Nesil Yayınları	Allah İnancı	2019	14

K31	Bismillah/Benim Güzel Kelimelerim 1	Sema Çelem	DİB Yayınları	Allah İnancı	2020	32
K32	Subhanallah/Benim Güzel Kelimelerim 2	Sema Çelem	DİB Yayınları	Allah İnancı	2020	32
K33	Beni Kim Yarattı?	Tuba Ceyhan Karaduman	Miyo Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2019	24
K34	Allah'ı Neden Göremiyorum?	Tuba Ceyhan Karaduman	Miyo Çocuk Yayınları	Allah İnancı	2019	24
K35	Hâlık Allah'ım/ Allah'ın Güzel İsimleri 1	Zeynep Sevinç Eren	TDV Yayınları	Allah İnancı	2020	19
K36	Rahman Allah'ım/ Allah'ın Güzel İsimleri 2	Zeynep Sevinç Eren	TDV Yayınları	Allah İnancı	2020	19

EK-4: Okul Öncesi Dinî İçerikli Kitap Listesi

No	KİTAP ADI	YAZAR	YAYINEVİ	KATEGORİ	YAYIN YILI	SAYFA SAYISI
1	Kur'an Alfabeti Boyama Kitabı	Ahmet Kasım Fidan	Fidan Yayıncılık	Kur'an-ı Kerim	2006	64
2	Alıştırma, Boyama Kur'an Alfabeti	Ahmet Kasım Fidan	Fidan Yayıncılık	Kur'an-ı Kerim	2007	64
3	Abdest Namaz Boyama Kitabı	Ahmet Kasım Fidan	Fidan Yayıncılık	İbadet	2006	20
4	Oruç Boyama Kitabı	Ahmet Kasım Fidan	Fidan Yayıncılık	İbadet	2006	16
5	Hac Boyama Kitabı	Ahmet Kasım Fidan	Fidan Yayıncılık	İbadet	2006	16
6	Allah'ı Çok Seviyorum	Ahmet Tezcan	Nehir Yayınları	İnanç	2000	16
7	Ben de Namaz Kıldım	Ahmet Tezcan	Nehir Yayınları	İbadet	2000	16
8	İnsan Sevindirmek Ne Güzel	Ahmet Tezcan	Nehir Yayınları	Ahlak	2000	16
9	Hacı Babam	Ahmet Tezcan	Nehir Yayınları	İbadet	2000	16
10	Sahur Yıldızı	Ahmet Tezcan	Nehir Yayınları	İbadet	2000	16
11	Pos Bıyık Tavşan	Ahmet Tezcan	Nehir Yayınları	Dinî Bilgiler	2006	16
12	Keşke Adım Melek Olsaydı	Ahmet Tezcan	Nehir Yayınları	İnanç	2006	16
13	Allah'ın Kitapları	Ahmet Tezcan	Nehir Yayınları	İnanç	2006	16
14	En Büyük Öğretmen	Ahmet Tezcan	Nehir Yayınları	Hz. Muhammed	2006	16
15	Ne Olur Ölme Dede	Ahmet Tezcan	Nehir Yayınları	Dinî Bilgiler	2006	16
16	Küçük Gelin	Ahmet Tezcan	Nehir Yayınları	Dinî Bilgiler	2006	16
17	Özel Gün ve Geceler	Amine Kevser Karaca Ayşe Yıldız Yıldırım	Düş Değirmeni Kitaplığı	Dinî Bilgiler	2016	32
18	40 Hadis Boyama Kitabı	Amine Kevser Karaca Ayşe Yıldız Yıldırım	Diyanet Vakfı Yayınları	Hadis	2018	48
19	Harika Harfler Dualar ve Sureler	Amine Kevser Karaca Ayşe Yıldız Yıldırım	Diyanet Vakfı Yayınları	Kur'an-ı Kerim	2020	24
20	Harika Harfler Cüz Kitabı	Amine Kevser Karaca Ayşe Yıldız Yıldırım	Diyanet Vakfı Yayınları	Kur'an-ı Kerim	2021	52
21	Harika Harfler Etkinlik Kitabı	Amine Kevser Karaca	Diyanet Vakfı Yayınları	Kur'an-ı Kerim	2020	80

		Ayşe Yıldız Yıldırım				
22	Hiz. Ali/Peygamberimiz'in Arkadaşları 1	Amine Kevser Karaca Ayşe Yıldız Yıldırım	Diyanet Vakfı Yayınları	Sahabe	2018	16
23	Bilal-i Habeşi/Peygamberimiz'in Arkadaşları 2	Amine Kevser Karaca Ayşe Yıldız Yıldırım	Diyanet Vakfı Yayınları	Sahabe	2018	16
24	Hiz. Ebubekir /Peygamberimiz'in Arkadaşları 3	Amine Kevser Karaca Ayşe Yıldız Yıldırım	Diyanet Vakfı Yayınları	Sahabe	2018	16
25	Enes bin Malik /Peygamberimiz'in Arkadaşları 4	Amine Kevser Karaca Ayşe Yıldız Yıldırım	Diyanet Vakfı Yayınları	Sahabe	2018	16
26	Hiz. Erkam /Peygamberimiz'in Arkadaşları 5	Amine Kevser Karaca Ayşe Yıldız Yıldırım	Diyanet Vakfı Yayınları	Sahabe	2018	16
27	Hiz. Hamza /Peygamberimiz'in Arkadaşları 6	Amine Kevser Karaca Ayşe Yıldız Yıldırım	Diyanet Vakfı Yayınları	Sahabe	2018	16
28	Hiz. Ömer /Peygamberimiz'in Arkadaşları 7	Amine Kevser Karaca Ayşe Yıldız Yıldırım	Diyanet Vakfı Yayınları	Sahabe	2018	16
29	Kur'an'da Adı Geçen Bitkiler-Besinler	Arzu Akgün	Diyanet Vakfı Yayınları	Kur'an-ı Kerim	2020	16
30	Kur'an'da Adı Geçen Hayvanlar	Arzu Akgün	Diyanet Vakfı Yayınları	Kur'an-ı Kerim	2020	16
31	Kur'an'da Adı Geçen Varlıklar	Arzu Akgün	Diyanet Vakfı Yayınları	Kur'an-ı Kerim	2020	16
32	Çıkartmalı Boyamalı Abdest-Namaz	Asım Uysal	Uysal Yayınları	İbadet	2008	20
33	Çıkartmalı Boyamalı İslam'ın Şartları	Asım Uysal	Uysal Yayınları	Dinî Bilgiler	2008	20
34	Kurbağa Kuriş	Asiye Aslı Aslaner	Timaş Çocuk Yayınları	İnanç	2021	32
35	Midilli Mini	Asiye Aslı Aslaner	Timaş Çocuk Yayınları	İnanç	2021	32
36	Şâfi Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 11	Ayşe Adan	TDV Yayınları	İnanç	2020	17
37	Cemil Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 12	Ayşe Adan	TDV Yayınları	İnanç	2020	17
38	Musavvir Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 13	Ayşe Adan	TDV Yayınları	İnanç	2020	17
39	Basîr Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 14	Ayşe Adan	TDV Yayınları	İnanç	2020	17

40	Semî Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 15	Ayşe Adan	TDV Yayınları	İnanç	2020	17
41	Hâdî Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 16	Ayşe Adan	TDV Yayınları	İnanç	2021	11
42	Selâm Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 17	Ayşe Adan	TDV Yayınları	İnanç	2021	11
43	Gaffâr Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 18	Ayşe Adan	TDV Yayınları	İnanç	2021	11
44	Latîf Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 19	Ayşe Adan	TDV Yayınları	İnanç	2021	11
45	Bâkî Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 20	Ayşe Adan	TDV Yayınları	İnanç	2021	11
46	Mekke ve Medine'yi Öğreniyorum/Etkinlikli Öğreniyorum Seti 1	Ayşenur Güneş	Nesil Çocuk Yayınları	Dinî Bilgiler	2012	36
47	Dünyadaki Camileri Öğreniyorum/Etkinlikli Öğreniyorum Seti 2	Ayşenur Güneş	Nesil Çocuk Yayınları	Dinî Bilgiler	2012	36
48	Türkiye'deki Camileri Öğreniyorum/Etkinlikli Öğreniyorum Seti 3	Ayşenur Güneş	Nesil Çocuk Yayınları	Dinî Bilgiler	2012	36
49	Abdest Alıyorum/Etkinlikli Öğreniyorum Seti 4	Ayşenur Güneş	Nesil Çocuk Yayınları	İbadet	2013	36
50	Namaz Kılıyorum/Etkinlikli Öğreniyorum Seti 5	Ayşenur Güneş	Nesil Çocuk Yayınları	İbadet	2013	36
51	Oruç Tutuyorum/Etkinlikli Öğreniyorum Seti 6	Ayşenur Güneş	Nesil Çocuk Yayınları	İbadet	2013	36
52	40 Ayet Boyama	Ayşe Seda Denizer	Nesil Çocuk Yayınları	Kur'an-ı Kerim	2018	96
53	Güzel Dinimi Öğreniyorum	Ayşe Şanlı	Semerkand Yayıncılık	Dinî Bilgiler	2010	48
54	Allah'ı Ararken/Seni Çok Seviyorum Allah'ım 1	Claire Jobert	Nar Çocuk Yayınları	Allah	2013	24
55	En Güvenilir Arkadaş/Seni Çok Seviyorum Allah'ım 2	Claire Jobert	Nar Çocuk Yayınları	Allah	2013	24
56	Küçük Yeşil Kertenkele/Seni Çok Seviyorum Allah'ım 3	Claire Jobert	Nar Çocuk Yayınları	Allah	2013	24
57	Minik Farenin Duası/Seni Çok Seviyorum Allah'ım 4	Claire Jobert	Nar Çocuk Yayınları	Allah	2013	28
58	Elveda Yaşlı Rakun/Seni Çok Seviyorum Allah'ım 5	Claire Jobert	Nar Çocuk Yayınları	Allah	2013	36
59	Allah'ın Kurabiyeleri/Seni Çok Seviyorum Allah'ım 6	Claire Jobert	Nar Çocuk Yayınları	Allah	2013	28
60	Oku Öğren Boya Eğlen Kelime-i Şehadet	Cüneyt Dal	Fidan Yayıncılık	Dinî Bilgiler	2019	16
61	Oku Öğren Boya Eğlen Namaz	Cüneyt Dal	Fidan Yayıncılık	İbadet	2019	16
62	Oku Öğren Boya Eğlen Oruç	Cüneyt Dal	Fidan Yayıncılık	İbadet	2019	16
63	Oku Öğren Boya Eğlen Zekât	Cüneyt Dal	Fidan Yayıncılık	İbadet	2019	16
64	Oku Öğren Boya Eğlen Hac	Cüneyt Dal	Fidan Yayıncılık	İbadet	2019	16

65	Allah'a Teşekkür Ediyorum	Çiğdem Özmen	Timaş Çocuk Yayınları	İnanç	2018	32
66	Cenneti Merak Ediyorum	Çiğdem Özmen	Timaş Çocuk Yayınları	İnanç	2018	32
67	Melekler Beni Seviyor	Çiğdem Özmen	Timaş Çocuk Yayınları	İnanç	2018	32
68	Namaz Kılmayı Seviyorum	Çiğdem Özmen	Timaş Çocuk Yayınları	İbadet	2019	32
69	Oruç Tutmayı Seviyorum	Çiğdem Özmen	Timaş Çocuk Yayınları	İbadet	2019	32
70	Dua Etmeyi Biliyorum	Çiğdem Özmen	Timaş Çocuk Yayınları	İbadet	2019	32
71	Ben Allah'a İnanıyorum/ İman Serisi 1	Demirhan Kadioğlu	Siyer Çocuk Yayınları	İnanç	2019	16
72	Ben Meleklerle İnanıyorum/İman Serisi 2	Demirhan Kadioğlu	Siyer Çocuk Yayınları	İnanç	2019	16
73	Ben Peygamberlere İnanıyorum/İman Serisi 3	Demirhan Kadioğlu	Siyer Çocuk Yayınları	İnanç	2019	16
74	Ben Kitaplara İnanıyorum/İman Serisi 4	Demirhan Kadioğlu	Siyer Çocuk Yayınları	İnanç	2019	16
75	Ben Ahirete İnanıyorum/İman Serisi 5	Demirhan Kadioğlu	Siyer Çocuk Yayınları	İnanç	2019	16
76	Ben Kadere İnanıyorum/İman Serisi 6	Demirhan Kadioğlu	Siyer Çocuk Yayınları	İnanç	2019	16
77	Sarah'ın İmanı Kelime-i Şehadet/İslam'ın Şartları Boyama 1	Demirhan Kadioğlu	Nesil Çocuk Yayınları	Dinî Bilgiler	2008	16
78	24 Altın Namaz/ İslam'ın Şartları Boyama 2	Demirhan Kadioğlu	Nesil Çocuk Yayınları	İbadet	2008	16
79	Ramazan'ın Orucu Oruç/ İslam'ın Şartları Boyama 3	Demirhan Kadioğlu	Nesil Çocuk Yayınları	İbadet	2008	16
80	Fakir'in Hakkı Zekât/İslam'ın Şartları Boyama 4	Demirhan Kadioğlu	Nesil Çocuk Yayınları	İbadet	2008	16
81	Karınca'nın Haccı/İslam'ın Şartları Boyama 5	Demirhan Kadioğlu	Nesil Çocuk Yayınları	İbadet	2008	16
82	Safâ ile Merve Cüz Kitabı	Devlet Sönmez Nazmiye Sarıtaş	Kitaş Yayınları	Kur'an-ı Kerim	2018	68
83	Ramazan Geldi Hoş Geldi (Çıkartma Kitabım)	Elif Eda Tartar	Uçan Balon Kitapları	İbadet	2008	31
84	Bayram Neşesi (Çıkartma Kitabım)	Elif Eda Tartar	Uçan Balon Kitapları	Dinî Bilgiler	2008	31
85	Çikolatadan Evler Olsa/Şirince 101 Dua	Elif Eda Tartar	Mavi Uçurtma Kitapları	İbadet	2006	136
86	Çocuklar İçin Efendimiz Hz. Muhammed (s.a.v.) Hayatı/3-7 Yaş	Engin Arslan	Üsküdar Yayınevi	Hiz. Muhammed	2021	16
87	Sevgili Peygamberim (Boyama)	Ercan Polat	Nesil Çocuk Yayınları	Hiz. Muhammed	2021	32
88	Teşekkürler Allah'ım	Dr. Eren Tatari	Nesil Çocuk Yayınları	Allah	2017	24

89	Namazı Çok Seviyorum	Dr. Eren Tatari	Nesil Çocuk Yayınları	İbadet	2017	24
90	5 Minik Mümin	Dr. Eren Tatari	Nesil Çocuk Yayınları	Dinî Bilgiler	2013	24
91	Başörtümle Çok Mutluyum	Dr. Eren Tatari	Nesil Çocuk Yayınları	Dinî Bilgiler	2013	24
92	Sağlıklıyım Şükrediyorum	Dr. Eren Tatari	Nesil Çocuk Yayınları	Dinî Bilgiler	2013	24
93	Âlemlere Rahmet Son Peygamber Hz. Muhammed (s.a.s)	Esra Erken Güney	DİB Yayınları	Hiz. Muhammed	2020	106
94	Keloğlan Masalları (10 Kitap)	Fatma Hilal Başal	Diyanet Vakfı Yayınları	Dinî Bilgiler	2021	240
95	Peygamberim ve Ben Şiirli Boyama Kitabı	Fatma Nur Yılmaz Evcim	Diyanet Vakfı Yayınları	Hiz. Muhammed	2020	26
96	Top Kuyruk ve Bıdık Yüce Allah'ın Güzel İsimleri Serisi 1/ Ya Kuddüs	Fazilet Seyidoğlu Büyükbakkal	Muştu Yayınları	Allah	2009	16
97	Tavşan Ailesi Yüce Allah'ın Güzel İsimleri Serisi 2/ Ya Kerim	Fazilet Seyidoğlu Büyükbakkal	Muştu Yayınları	Allah	2009	16
98	Top Kuyrukların Cevizleri Yüce Allah'ın Güzel İsimleri Serisi 3/ Ya Rezzak	Fazilet Seyidoğlu Büyükbakkal	Muştu Yayınları	Allah	2009	16
99	Şifalı İlaç Yüce Allah'ın Güzel İsimleri Serisi 4/ Ya Şafî	Fazilet Seyidoğlu Büyükbakkal	Muştu Yayınları	Allah	2009	16
100	Ayşe'nin Ramazan Günlüğü	Fethiye Ata	Düş Değirmeni Kitaplığı	İbadet	2018	16
101	Ahmet'in Ramazan Günlüğü	Fethiye Ata	Düş Değirmeni Kitaplığı	İbadet	2018	16
102	Çocuk ve Elif-Ba Boyama	Filiz Turgud	Üsküdar Yayınevi	Kur'an-ı Kerim	2021	30
103	Çocuk ve Namaz Boyama Kitabı	Filiz Turgud	Üsküdar Yayınevi	İbadet	2021	32
104	Oyun ve Eğlenceli Etkinliklerle Din Öğretimi	Gülşen Balcı Hafize Beyza Bilgi Melike Müftüoğlu Rabia Kuruner	Ensar Neşriyat	Dinî Bilgiler	2020	128
105	Allah'ı Arayan Çocuk	Hatice Kübra Tongar	Hayykitap Çocuk	İnanç	2019	36
106	Benim Canım Fasulyem/Zuzu ile Allah'ın Güzel İsimlerini Öğreniyorum 1	Hatice Kübra Tongar	Hayykitap Çocuk	İnanç	2021	32
107	Kırmızı Başlıklı Kız/Zuzu ile Allah'ın Güzel İsimlerini Öğreniyorum 2	Hatice Kübra Tongar	Hayykitap Çocuk	İnanç	2021	32
108	Bilim Fuarında Bir Gün/Zuzu ile Allah'ın Güzel İsimlerini Öğreniyorum 3	Hatice Kübra Tongar	Hayykitap Çocuk	İnanç	2021	32
109	Kur'anı En Güzel Okuyan Sahabi Übeyy Bin Kâ'b/Kur'an'ı Seven Çocuk Sahabiler 1	Hatice Kübra Tongar	Hayykitap Çocuk	İnanç	2021	16
110	Üseyd Bin Huday/Kur'an'ı Seven Çocuk Sahabiler 2	Hatice Kübra Tongar	Hayykitap Çocuk	İnanç	2021	16
111	Ebu Mahzure/Kur'an'ı Seven Çocuk Sahabiler 3	Hatice Kübra Tongar	Hayykitap Çocuk	İnanç	2021	16

112	Mus'ab Bin Umeyr/Kur'an'ı Seven Çocuk Sahabiler 4	Hatice Kübra Tongar	Hayykitap Çocuk	İnanç	2021	16
113	Erkam Bin Ebu'l Erkam/Kur'an'ı Seven Çocuk Sahabiler 5	Hatice Kübra Tongar	Hayykitap Çocuk	İnanç	2021	16
114	Çocuklar İçin Ayet Ayet Allah Sevgisi	Hatice Kübra Tongar	Hayykitap Çocuk	İnanç	2021	56
115	Çocuklar İçin Elifba: Hikâyelerle Kur'an Okumayı Öğreniyorum	Hatice Kübra Tongar	Hayykitap Çocuk	Kur'an-ı Kerim	2021	64
116	Kur'an'ı Sevdiren Oyunlar ve Etkinlikler	Hatice Kübra Tongar	Hayykitap Çocuk	Kur'an-ı Kerim	2021	96
117	Penguenlerin Hac Yolculuğu	Hatice Salar Ünal	MGV Yayınları	İbadet	2021	32
118	40 Dua Boyama	Hayrünnisa Şen	Nesil Çocuk Yayınları	İbadet	2018	96
119	Sevgili Peygamberime 40 Salavat Boyama	Hayrünnisa Şen	Nesil Çocuk Yayınları	Hiz. Muhammed	2013	96
120	40 Hadis Boyama	Hayrünnisa Şen	Nesil Çocuk Yayınları	Hadis	2018	96
121	Boyama Kitabı (5'li Set)	Kolektif	Ravza Yayınları	Dinî Bilgiler	2020	80
122	Dinî Eğitim Odaklı Okul Öncesi Eğitim Seti	Kolektif	Timaş Yayınları	Dinî Bilgiler	2019	1024
123	Küçük Tohumun Duası/Pırpır'ın Dua Günlüğü 1	Kübra Yeşilyurt	Nesil Çocuk Yayınları	İbadet	2012	16
124	Güzel Papatyanın Duası/Pırpır'ın Dua Günlüğü 2	Kübra Yeşilyurt	Nesil Çocuk Yayınları	İbadet	2012	16
125	Sarı Kedinin Duası/Pırpır'ın Dua Günlüğü 2	Kübra Yeşilyurt	Nesil Çocuk Yayınları	İbadet	2012	16
126	Tatlı Bebeğin Duası/Pırpır'ın Dua Günlüğü 2	Kübra Yeşilyurt	Nesil Çocuk Yayınları	İbadet	2012	16
127	Minik Kuşun Duası/Pırpır'ın Dua Günlüğü 2	Kübra Yeşilyurt	Nesil Çocuk Yayınları	İbadet	2012	16
128	Kur'an Okumayı Öğreniyorum	Lale Özgül	Çilek Yayınları	Kur'an-ı Kerim	2017	88
129	Tavuk Nasıl Yaratılıyor? /Acaba Nasıl? 1	Lale Süphandağı	Nesil Çocuk Yayınları	İnanç	2020	12
130	Kelebek Nasıl Yaratılıyor? /Acaba Nasıl? 2	Lale Süphandağı	Nesil Çocuk Yayınları	İnanç	2020	12
131	Kiraz Nasıl Yaratılıyor? /Acaba Nasıl? 3	Lale Süphandağı	Nesil Çocuk Yayınları	İnanç	2020	12
132	Gül Nasıl Yaratılıyor? /Acaba Nasıl? 4	Lale Süphandağı	Nesil Çocuk Yayınları	İnanç	2020	12
133	Deniz Kaplumbağası Nasıl Yaratılıyor? /Acaba Nasıl? 5	Lale Süphandağı	Nesil Çocuk Yayınları	İnanç	2020	12
134	Binalar Nasıl Yapılıyor? /Acaba Nasıl? 6	Lale Süphandağı	Nesil Çocuk Yayınları	İnanç	2020	12

135	Ekmek Nasıl Yapılıyor? /Acaba Nasıl? 7	Lale Süphandağı	Nesil Çocuk Yayınları	İnanç	2020	12
136	Yoğurt Nasıl Yapılıyor? /Acaba Nasıl? 8	Lale Süphandağı	Nesil Çocuk Yayınları	İnanç	2020	12
137	Dondurma Nasıl Yapılıyor? /Acaba Nasıl? 9	Lale Süphandağı	Nesil Çocuk Yayınları	İnanç	2020	12
138	Kazak Nasıl Yapılıyor? /Acaba Nasıl? 10	Lale Süphandağı	Nesil Çocuk Yayınları	İnanç	2020	12
139	Boyuyorum Ayet Öğreniyorum	Prof. Dr. Mehmet Emin Ay	Timaş Çocuk Yayınları	Kur'an-ı Kerim	2012	32
140	Boyuyorum Rabbimi Anıyorum	Prof. Dr. Mehmet Emin Ay	Timaş Çocuk Yayınları	Allah	2016	32
141	Harfleri Öğreniyorum	Mehtap Şenkaya	Düş Değirmeni Kitaplığı	Kur'an-ı Kerim	2019	80
142	Peygamberimi Tanıyorum	Mehtap Şenkaya	Düş Değirmeni Kitaplığı	H. Muhammed	2019	56
143	Dinimi Öğreniyorum	Mehtap Şenkaya	Düş Değirmeni Kitaplığı	Dinî Bilgiler	2019	40
144	Kur'an Okumayı Öğreniyorum	Mehtap Şenkaya	Düş Değirmeni Kitaplığı	Kur'an-ı Kerim	2019	48
145	Aile Katılım Kitabı	Mehtap Şenkaya	Düş Değirmeni Kitaplığı	Dinî Bilgiler	2019	32
146	Çoklu Zekaya Uygun Etkinliklerle Peygamberim'e Uçuyorum	Menşüre Şuşoğlu, Nigar Büşra Bahçeci	Erkam Yayınları	H. Muhammed	2020	104
147	Allah'ı Neden Göremiyorum? /Küçük Merve'nin Büyük Soruları 1	Merve Gülcemal	Cezve Çocuk	İnanç	2021	36
148	Bize Benzer mi? /Küçük Merve'nin Büyük Soruları 2	Merve Gülcemal	Cezve Çocuk	İnanç	2021	36
149	Bil Bakalım Hangi Meyve? /Rabbimi Tanıyorum 1	Merve Gülcemal	Cezve Çocuk	İnanç	2020	28
150	Nasıl Olurdu? /Rabbimi Tanıyorum 2	Merve Gülcemal	Cezve Çocuk	İnanç	2020	28
151	Bil Bakalım Hangi Hayvan? /Rabbimi Tanıyorum 3	Merve Gülcemal	Cezve Çocuk	İnanç	2021	24
152	Keloğlan Namaz Peşinde	Merve Gülcemal	Cezve Çocuk	İbadet	2021	36
153	Keloğlan Oruç Peşinde	Merve Gülcemal	Cezve Çocuk	İbadet	2021	36
154	Adaletli Peygamberim H. Yusuf	Merve Gülcemal	Düş Değirmeni Kitaplığı	Peygamberler Tarihi	2020	48
155	Hoşgeldin Ramazan	Merve Gülcemal	Multibem Yayınları	İbadet	2017	84
156	Tefekkür Yürüyüşleri	Merve Gülcemal	Düş Değirmeni Kitaplığı	Dinî Bilgiler	2020	48
157	Rabbimiz Allah/Meraklı Tomurcuk 1	Merve Safa Likoğlu	Balık Kitap	İnanç	2021	24
158	Rasulullah Muhammed/Meraklı Tomurcuk 2	Merve Safa Likoğlu	Balık Kitap	H. Muhammed	2021	24
159	Dinimiz İslam/Meraklı Tomurcuk 3	Merve Safa Likoğlu	Balık Kitap	Dinî Bilgiler	2021	32

160	Kitabımız Kur'an/Meraklı Tomurcuk 4	Merve Safa Likoğlu	Balık Kitap	İnanç	2021	32
161	Ashab-ı Kiram/Meraklı Tomurcuk 5	Merve Safa Likoğlu	Balık Kitap	Sahabe	2021	32
162	Okul Öncesi Çocuk Eğitiminde Hafıza Teknikli Hızlandırılmış Boyamalı Elif-Bâ	Meryem Koç	Furkan Kitabevi	Kur'an-ı Kerim	2015	80
163	Tecvitli Masallar	Mine Taşdemir Kuluç	Pırıltı Kitapları	Kur'an-ı Kerim	2020	60
164	Okul Öncesi Kur'an Harfleri/Boyamalı ve Alıştırma	Muhammed Akgün	Gelenek Yayıncılık	Kur'an-ı Kerim	2017	32
165	Okul Öncesi İçin Elif Be	Murat Bozdoğan Melek Bozdoğan	Mat Kitap	Kur'an-ı Kerim	2014	180
166	Çocuklar İçin Kur'an-ı Kerim Yasin Cüzü	Murat Bozdoğan Melek Bozdoğan	Mat Kitap	Kur'an-ı Kerim	2020	96
167	Hurma Fidanları Ahlak Hikâyeleri	Mürselin Zengin	Fazilet Çocuk Yayınları	Ahlak	2016	220
168	Bulmacalı Boyamalı Oyunlu Kur'an Elifbası 1	Mürşide Uysal, Asım Uysal	Uysal Yayınları	Kur'an-ı Kerim	2006	63
169	Kur'an Elifbası Tükenmeyen Yazı Defteri	Mürşide Uysal, Asım Uysal	Uysal Yayınları	Kur'an-ı Kerim	2018	16
170	Boyamalı Dinî Bilgiler 1/ Allah'a İman	Mürşide Uysal, Asım Uysal	Uysal Yayınları	İnanç	2020	56
171	Boyamalı Dinî Bilgiler 2/İmanın Şartları	Mürşide Uysal, Asım Uysal	Uysal Yayınları	İnanç	2004	46
172	Boyamalı Dinî Bilgiler 3/İslam'ın Şartları	Mürşide Uysal	Uysal Yayınları	İslam	2020	80
173	Boyamalı Dinî Bilgiler 4/ Ahlak ve Görgü Kuralları	Mürşide Uysal, Asım Uysal	Uysal Yayınları	Ahlak	2004	80
174	Boyamalı Dinî Bilgiler 5/ Peygamberimizin Hayatı	Mürşide Uysal, Asım Uysal	Uysal Yayınları	Hz. Muhammed	2004	56
175	Boyamalı Dinî Bilgiler 6/Peygamberler Tarihi	Mürşide Uysal, Asım Uysal	Uysal Yayınları	Peygamberler	2020	120
176	Çocuklara İlk Dinî Bilgiler 1	Mürşide Uysal	Uysal Yayınları	Dinî Bilgiler	2017	32
177	Çocuklara İlk Dinî Bilgiler 2	Mürşide Uysal	Uysal Yayınları	Dinî Bilgiler	2020	48
178	Boyamalı Abdest-Namaz ve Kandil Geceler	Mürşide Uysal, Asım Uysal	Uysal Yayınları	İbadet	2018	48
179	Karton Kitap 1/ Çocuklara Dinî Kavramlar	Mürşide Uysal	Uysal Yayınları	Dinî Bilgiler	2020	12
180	Karton Kitap 5/Teşekkürler Allah'ım	Mürşide Uysal	Uysal Yayınları	Allah	2014	12
181	Boyamalı 40 Hadiste Ahlak ve Görgü Kuralları	Mürşide Uysal, Asım Uysal	Uysal Yayınları	Ahlak	2020	48
182	Kur'an-ı Kerim Elif-Ba'sı	Necmettin Kuzu	Mat Kitap	Kur'an-ı Kerim	2020	48
183	Peygamberimiz'in Çocuk Arkadaşları (10 Kitap)	Nehir Aydın Gökdoğan	Damla Çocuk	Sahabe	-	160
184	Canım Rehberim Kur'an'ım (10 Kitap)	Nehir Aydın Gökdoğan	Damla Çocuk	Kur'an-ı Kerim	2019	320
185	Okul Öncesi Değerler Eğitimi ve Faaliyet Örnekleri	Nigar Büşra Bahçeci	Erkam Yayınları	Dinî Bilgiler	2015	168
186	Kurban Bayramı	Nilüfer Zontul Aktaş	Çıra Yayınları	Dinî Bilgiler	2019	16

187	İman Bahçesi (5 Kitap)	Osman Arpaçukuru	İlke Yayıncılık	İnanç	2006	80
188	Allah'ın Güzel İsimlerini Biliyorum	Ömer Baldık Kadriye Baldık	Timaş Çocuk Yayınları	İnanç	2019	32
189	Beni Kimin Yarattığını Biliyorum	Ömer Baldık	Timaş Çocuk Yayınları	İnanç	2019	32
190	Kitabımın Kur'an Olduğunu Biliyorum	Ömer Baldık	Timaş Çocuk Yayınları	Kur'an-ı Kerim	2019	32
191	Peygamberimin Kim Olduğunu Biliyorum	Ömer Baldık Çiğdem Özmen	Timaş Çocuk Yayınları	Hz. Muhammed	2019	32
192	Bizi Allah Yarattı/Zufi ile Allah'ın İsimlerini Öğreniyorum 1	Ömer Faruk Paksu	Okul Öncesi Nesil Yayınları	İnanç	2019	24
193	Allah Bizi Görür/Zufi ile Allah'ın İsimlerini Öğreniyorum 2	Ömer Faruk Paksu	Okul Öncesi Nesil Yayınları	İnanç	2019	24
194	Allah Bizi Duyar/Zufi ile Allah'ın İsimlerini Öğreniyorum 3	Ömer Faruk Paksu	Okul Öncesi Nesil Yayınları	İnanç	2019	24
195	Allah Bize Rızık Verir/Zufi ile Allah'ın İsimlerini Öğreniyorum 4	Ömer Faruk Paksu	Okul Öncesi Nesil Yayınları	İnanç	2019	24
196	Çıkrık ve Masura Yaramazlık Peşinde/Hikâyelerle İman ve İbadet Bilinci 1	Ömer Faruk Paksu	Nesil Çocuk Yayınları	İnanç	2021	24
197	Çıkrık ve Masura Karpuz Maçı /Hikâyelerle İman ve İbadet Bilinci 2	Ömer Faruk Paksu	Nesil Çocuk Yayınları	Dinî Bilgiler	2021	24
198	Çıkrık ve Masura Balık Yakalama Oyunu /Hikâyelerle İman ve İbadet Bilinci 3	Ömer Faruk Paksu	Nesil Çocuk Yayınları	Dinî Bilgiler	2021	24
199	Çıkrık ve Masura Kedi Parkı /Hikâyelerle İman ve İbadet Bilinci 4	Ömer Faruk Paksu	Nesil Çocuk Yayınları	Dinî Bilgiler	2021	24
200	Çıkrık ve Masura Balon Yolcusu/ Hikâyelerle İman ve İbadet Bilinci 5	Ömer Faruk Paksu	Nesil Çocuk Yayınları	İnanç	2021	24
201	Çıkrık ve Masura Scooter Şoförü/ Hikâyelerle İman ve İbadet Bilinci 6	Ömer Faruk Paksu	Nesil Çocuk Yayınları	Dinî Bilgiler	2021	24
202	Çıkrık ve Masura Kedi Namazı/ Hikâyelerle İman ve İbadet Bilinci 7	Ömer Faruk Paksu	Nesil Çocuk Yayınları	Dinî Bilgiler	2021	24
203	Çıkrık ve Masura Lunapark Macerası/ Hikâyelerle İman ve İbadet Bilinci 8	Ömer Faruk Paksu	Nesil Çocuk Yayınları	Dinî Bilgiler	2021	24
204	Çıkrık ve Masura Yardım Takımı/ Hikâyelerle İman ve İbadet Bilinci 9	Ömer Faruk Paksu	Nesil Çocuk Yayınları	Dinî Bilgiler	2021	24
205	Çıkrık ve Masura Korsan Kediler / Hikâyelerle İman ve İbadet Bilinci 10	Ömer Faruk Paksu	Nesil Çocuk Yayınları	Dinî Bilgiler	2021	24
206	Vedüd Allah/Allah'ın Güzel İsimleri 1	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	İnanç	2018	10
207	Kuddüs Allah/Allah'ın Güzel İsimleri 2	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	İnanç	2018	10
208	Semi Allah/Allah'ın Güzel İsimleri 3	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	İnanç	2018	10
209	Rezzak Allah/Allah'ın Güzel İsimleri 4	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	İnanç	2018	10
210	Basîr Allah/Allah'ın Güzel İsimleri 5	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	İnanç	2018	10
211	Fettah Allah/Allah'ın Güzel İsimleri 6	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	İnanç	2018	10
212	Muhsî Allah/Allah'ın Güzel İsimleri 7	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	İnanç	2018	10

213	Bâri Allah /Allah'ın Güzel İsimleri 8	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	İnanç	2018	10
214	Musavvir Allah /Allah'ın Güzel İsimleri 9	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	İnanç	2018	10
215	Kayyum Allah /Allah'ın Güzel İsimleri 10	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	İnanç	2018	10
216	Acaba Ben Allah'ı Neden Göremiyorum? /Daha da Küçükler İçin Allah'ı Merak Ediyorum 1	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	İnanç	2021	32
217	Her Şey Bir Yerde Peki Ama Allah Nerde? /Daha da Küçükler İçin Allah'ı Merak Ediyorum 2	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	İnanç	2021	32
218	Peki Ama Allah Ne Kadar Büyük? /Daha da Küçükler İçin Allah'ı Merak Ediyorum 3	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	İnanç	2021	32
219	Her Şey Bir Şeye Benzer Peki Ya Allah Neye Benzer? /Daha da Küçükler İçin Allah'ı Merak Ediyorum 4	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	İnanç	2021	32
220	Her Şeyi Allah Yarattı Peki Ama Allahı Kim Yarattı? /Daha da Küçükler İçin Allah'ı Merak Ediyorum 5	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	İnanç	2021	32
221	Enes'in Bir Sırrı/Küçük Sahabiler 1	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	Sahabe	2016	12
222	Güzel Bir Koku/Küçük Sahabiler 2	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	Sahabe	2016	12
223	Zeyd'in Uyku Duası/Küçük Sahabiler 3	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	Sahabe	2016	12
224	Umeyr'in Yavru Kuşu/Küçük Sahabiler 4	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	Sahabe	2016	12
225	Ağaca Taş Atan Kuş/Küçük Sahabiler 5	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	Sahabe	2017	12
226	Enes'in Görevi/Küçük Sahabiler 6	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	Sahabe	2017	12
227	On Gümüş Para/Küçük Sahabiler 7	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	Sahabe	2017	12
228	Dünyanın En Şanslı Çocuğu/Küçük Sahabiler 8	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	Sahabe	2017	12
229	Allah'ın Güzel İsimleri 99 Esma-i Hüсна	Özkan Öze	Uğurböceği Yayınları	Esma-i Hüсна	2008	166
230	Kukla Misket Ballı Şifa	Pınar Başar Ünlüer	DİB Yayınları	İnanç	2021	24
231	Kukla Misket Kabak Dalda Ceviz Yerde	Pınar Başar Ünlüer	DİB Yayınları	İnanç	2021	24

232	Kukla Misket Ekmeğin Yolculuğu	Pınar Başar Ünlüer	DİB Yayınları	İnanç	2021	24
233	Kukla Misket İneklerin Gösterisi	Pınar Başar Ünlüer	DİB Yayınları	İnanç	2021	24
234	Kukla Misket Yumurtaların Peşinde	Pınar Başar Ünlüer	DİB Yayınları	İnanç	2021	24
235	İyilik Edenleri Sever/Allah Kimleri Sever Serisi 1	Rabia Aktaş	Siyer Çocuk Yayınları	İnanç	2020	16
236	Sabredenleri Sever/Allah Kimleri Sever Serisi 2	Rabia Aktaş	Siyer Çocuk Yayınları	İnanç	2020	16
237	Güzel Davrananları Sever/Allah Kimleri Sever Serisi 3	Rabia Aktaş	Siyer Çocuk Yayınları	İnanç	2020	16
238	Temiz Olanları Sever/Allah Kimleri Sever Serisi 4	Rabia Aktaş	Siyer Çocuk Yayınları	İnanç	2020	16
239	Tövbe Edenleri Sever/Allah Kimleri Sever Serisi 5	Rabia Aktaş	Siyer Çocuk Yayınları	İnanç	2020	16
240	Tevekkül Edenleri Sever/Allah Kimleri Sever Serisi 6	Rabia Aktaş	Siyer Çocuk Yayınları	İnanç	2020	16
241	Adaletli Olanları Sever/Allah Kimleri Sever Serisi 7	Rabia Aktaş	Siyer Çocuk Yayınları	İnanç	2020	16
242	Subhanallah Allah'ım	Rabia Karzan	Siyer Çocuk Yayınları	İnanç	2020	32
243	Elhamdülillah Allah'ım	Rabia Karzan	Siyer Çocuk Yayınları	İnanç	2020	32
244	Benim Güzel Ellerim/Organlarımla Allah'a Şükrediyorum 1	Rabia Nazik Yüksel	Okul Öncesi Nesil Yayınları	İnanç	2019	14
245	Benim Güzel Ağzım/Organlarımla Allah'a Şükrediyorum 2	Rabia Nazik Yüksel	Okul Öncesi Nesil Yayınları	İnanç	2019	14
246	Benim Güzel Burnum/Organlarımla Allah'a Şükrediyorum 3	Rabia Nazik Yüksel	Okul Öncesi Nesil Yayınları	İnanç	2019	14
247	Benim Güzel Gözlerim/Organlarımla Allah'a Şükrediyorum 4	Rabia Nazik Yüksel	Okul Öncesi Nesil Yayınları	İnanç	2019	14
248	Benim Güzel Kulaklarım/Organlarımla Allah'a Şükrediyorum 5	Rabia Nazik Yüksel	Okul Öncesi Nesil Yayınları	İnanç	2019	14
249	Benim Güzel Ayaklarım/Organlarımla Allah'a Şükrediyorum 6	Rabia Nazik Yüksel	Okul Öncesi Nesil Yayınları	İnanç	2019	14
250	Benim Güzel Midem/Organlarımla Allah'a Şükrediyorum 7	Rabia Nazik Yüksel	Okul Öncesi Nesil Yayınları	İnanç	2019	14
251	Benim Güzel Kalbim/Organlarımla Allah'a Şükrediyorum 8	Rabia Nazik Yüksel	Okul Öncesi Nesil Yayınları	İnanç	2019	14
252	Benim Güzel Tenim/Organlarımla Allah'a Şükrediyorum 9	Rabia Nazik Yüksel	Okul Öncesi Nesil Yayınları	İnanç	2019	14
253	Benim Güzel Kemiklerim/Organlarımla Allah'a Şükrediyorum 10	Rabia Nazik Yüksel	Okul Öncesi Nesil Yayınları	İnanç	2019	14
254	Esmâ Ağacı	Reyhan Uluyol	Çınaraltı Yayıncılık	Dinî Bilgiler	2016	224
255	Kur'an Bahçesi 1 Çocuklara Konulu ve Resimli Bir Ayet Bir Hikâye	Rıza Şemseddin	Nar Çocuk Yayınları	Kur'an-ı Kerim	2014	16
256	Kur'an Bahçesi 2 Çocuklara Konulu ve Resimli Bir Ayet Bir Hikâye	Rıza Şemseddin	Nar Çocuk Yayınları	Kur'an-ı Kerim	2014	16
257	Kur'an Bahçesi 3 Çocuklara Konulu ve Resimli Bir Ayet Bir Hikâye	Rıza Şemseddin	Nar Çocuk Yayınları	Kur'an-ı Kerim	2014	16

258	Kur'an Bahçesi 4 Çocuklara Konulu ve Resimli Bir Ayet Bir Hikâye	Rıza Şemseddin	Nar Çocuk Yayınları	Kur'an-ı Kerim	2014	16
259	Kur'an Bahçesi 5 Çocuklara Konulu ve Resimli Bir Ayet Bir Hikâye	Rıza Şemseddin	Nar Çocuk Yayınları	Kur'an-ı Kerim	2014	16
260	Manilerle Ramazan Boyama Kitabı	Rukiye Oklan	Diyanet Vakfı Yayınları	Dinî Bilgiler	2019	16
261	Hız. Adem (a.s.) ve Kötü Şeytan/ Peygamberlerimizi Tanıyalım Sevelim Serisi 1	Saadah Taib	Mevsimler Çocuk	Peygamberler Tarihi	2019	16
262	Hız. Nuh (a.s.) ve Gemisi/Peygamberlerimizi Tanıyalım Sevelim Serisi 2	Saadah Taib	Mevsimler Çocuk	Peygamberler Tarihi	2019	16
263	Hız. İbrahim (a.s.) ve Minik Kuş /Peygamberlerimizi Tanıyalım Sevelim Serisi 3	Saadah Taib	Mevsimler Çocuk	Peygamberler Tarihi	2019	16
264	Hız. İsmail (a.s.) ve Zemzem Kuyusu/Peygamberlerimizi Tanıyalım Sevelim Serisi 4	Saadah Taib	Mevsimler Çocuk	Peygamberler Tarihi	2019	16
265	Hız. Yusuf (a.s.) ve Kanlı Gömlek/Peygamberlerimizi Tanıyalım Sevelim Serisi 5	Saadah Taib	Mevsimler Çocuk	Peygamberler Tarihi	2019	16
266	Hız. Süleyman (a.s.) ve Karıncalar/Peygamberlerimizi Tanıyalım Sevelim Serisi 6	Saadah Taib	Mevsimler Çocuk	Peygamberler Tarihi	2019	16
267	Hız. Yunus (a.s.) ve Onu Yutan Balık/Peygamberlerimizi Tanıyalım Sevelim Serisi 7	Saadah Taib	Mevsimler Çocuk	Peygamberler Tarihi	2019	16
268	Hız. Muhammed (s.a.v.) ve Üzgün Deve/Peygamberlerimizi Tanıyalım Sevelim Serisi 8	Saadah Taib	Mevsimler Çocuk	Peygamberler Tarihi	2019	16
269	İslam'ı Öğreniyorum Küçük Müslüman	Sadık Abdurrahman Nur	Semerikand Yayıncılık	Dinî Bilgiler	2013	15
270	İmanı Öğreniyorum Küçük Müslüman	Sadık Abdurrahman Nur	Semerikand Yayıncılık	İnanç	2013	15
271	Dinimi Yaşıyorum Küçük Müslüman	Sadık Abdurrahman Nur	Semerikand Yayıncılık	Dinî Bilgiler	2013	15
272	Dua Öğreniyorum Küçük Müslüman	Sadık Abdurrahman Nur	Semerikand Yayıncılık	İbadet	2013	24
273	Bismillah/Benim Güzel Kelimelerim 1	Sema Çelem	DİB Yayınları	İnanç	2020	32
274	Subhanallah/Benim Güzel Kelimelerim 2	Sema Çelem	DİB Yayınları	İnanç	2020	32
275	Elhamdülillah/Benim Güzel Kelimelerim 3	Sema Çelem	DİB Yayınları	İnanç	2020	32
276	Allahuekber/Benim Güzel Kelimelerim 4	Sema Çelem	DİB Yayınları	İnanç	2020	32
277	Maşallah/Benim Güzel Kelimelerim 5	Sema Çelem	DİB Yayınları	İnanç	2020	32
278	İnşallah/Benim Güzel Kelimelerim 6	Sema Çelem	DİB Yayınları	İnanç	2020	32
279	Allah Hangi Organı Neden Yarattı?	Sevde Sevan Usak	Mavi Uçurtma Kitapları	İnanç	2005	14
280	Allah Hangi Renkte Yarattı?	Sevde Sevan Usak	Mavi Uçurtma Kitapları	İnanç	2004	14
281	Allah Hangi Şekilde Yarattı?	Sevde Sevan Usak	Mavi Uçurtma Kitapları	İnanç	2004	14

282	Allah Hangi Hayvanı Yarattı?	Sevde Sevan Usak	Mavi Uçurtma Kitapları	İnanç	2004	14
283	Ayşe Kardeş Serisi (6 Kitap)	Şeyma Işık	Gelenek Yayıncılık	Dinî Bilgiler	2009	84
284	Bilal Kardeş Serisi (4 Kitap)	Şeyma Işık	Gelenek Yayıncılık	Dinî Bilgiler	2009	184
285	Allah'ı Neden Göremiyorum?	Tuba Ceyhan Karaduman	Miyo Çocuk Yayınları	İnanç	2019	24
286	Beni Kim Yarattı?	Tuba Ceyhan Karaduman	Miyo Çocuk Yayınları	İnanç	2019	24
287	Bilge Kurabiye Yapıyor-Sabır/Ayetlerle Erdemli Davranışlar 1	Yasemin Ulun Pak	Düş Değirmeni Kitaplığı	Dinî Bilgiler	2019	24
288	Bilge Uçak Müzesinde-Farklılıklara Saygı/Ayetlerle Erdemli Davranışlar 2	Yasemin Ulun Pak	Düş Değirmeni Kitaplığı	Dinî Bilgiler	2019	24
289	Bilge Okulda-Kibirlenmemek/Ayetlerle Erdemli Davranışlar 3	Yasemin Ulun Pak	Düş Değirmeni Kitaplığı	Dinî Bilgiler	2019	24
290	Bilge Uçakta-Güzel Davranış/Ayetlerle Erdemli Davranışlar 4	Yasemin Ulun Pak	Düş Değirmeni Kitaplığı	Dinî Bilgiler	2019	24
291	Bilge Sporda-Çalışmak Azim/Ayetlerle Erdemli Davranışlar 5	Yasemin Ulun Pak	Düş Değirmeni Kitaplığı	Dinî Bilgiler	2019	24
292	Bilge Oyun Parkında-Güzel İletişim/Ayetlerle Erdemli Davranışlar 6	Yasemin Ulun Pak	Düş Değirmeni Kitaplığı	Dinî Bilgiler	2019	24
293	Bilge'nin Planı-İyi Arkadaşlık/Ayetlerle Erdemli Davranışlar 7	Yasemin Ulun Pak	Düş Değirmeni Kitaplığı	Dinî Bilgiler	2019	24
294	Bilge Mutfakta-Temizlik/Ayetlerle Erdemli Davranışlar 8	Yasemin Ulun Pak	Düş Değirmeni Kitaplığı	Dinî Bilgiler	2019	24
295	Bilge'nin Ayna Oyunu-Yumuşak Huy/Ayetlerle Erdemli Davranışlar 9	Yasemin Ulun Pak	Düş Değirmeni Kitaplığı	Dinî Bilgiler	2019	24
296	Bilge'nin Seçim Heyecanı-İyilik Yapmak/Ayetlerle Erdemli Davranışlar 10	Yasemin Ulun Pak	Düş Değirmeni Kitaplığı	Dinî Bilgiler	2019	24

297	Hikâyelerle 33 Hadis İşıltısı	Zekiye Çoban	Damla Yayınevi	Hadis	2020	68
298	40 Hadis Boyamalı Hikâyeli Düşler Adası	Zeynep Demirtaş Eren	DİB Yayınları	Hadis	2017	128
299	Mutluluk İncileri Boyamalı Hikâyeli Beyaz Yelken	Zeynep Demirtaş Eren	DİB Yayınları	Dinî Bilgiler	2014	99
300	Kur'an Öğreniyorum	Zeynep Sevinç Eren	DİB Yayınları	Kur'an-ı Kerim	2019	151
301	Hâlık Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 1	Zeynep Sevinç Eren	TDV Yayınları	İnanç	2020	19
302	Rahman Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 2	Zeynep Sevinç Eren	TDV Yayınları	İnanç	2020	19
303	Vedûd Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 3	Zeynep Sevinç Eren	TDV Yayınları	İnanç	2020	19
304	Kuddûs Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 4	Zeynep Sevinç Eren	TDV Yayınları	İnanç	2020	19
305	Rezzak Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 5	Zeynep Sevinç Eren	TDV Yayınları	İnanç	2020	19
306	Kerîm Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 6	Zeynep Sevinç Eren	TDV Yayınları	İnanç	2020	19
307	Alîm Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 7	Zeynep Sevinç Eren	TDV Yayınları	İnanç	2020	19
308	Sabur Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 8	Zeynep Sevinç Eren	TDV Yayınları	İnanç	2020	19
309	Hâfız Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 9	Zeynep Sevinç Eren	TDV Yayınları	İnanç	2020	19
310	Afuvv Allah'ım/Allah'ın Güzel İsimleri 10	Zeynep Sevinç Eren	TDV Yayınları	İnanç	2020	19